

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

นโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และแนวโน้มของ
ธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Accounting Policy, Disclosure, Financial Ratio Analysis and Trend of Non-Life Insurance
in the Stock Exchange of Thailand

โดย

นางสาวจิรวรรณ แก้วบังตู
รหัสประจำตัว 45065407

เสนอ

จพ.

จ 558 น

2547

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 56627

วัน,เดือน,ปี: 12 ก.ค. 2548

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในปีการศึกษา 2547 อนุญาตให้นำไปใช้ปร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง

๑๑๔๖๖๖๑
b.....
i.....

บทคัดย่อ

- ชื่อเรื่อง : นโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และ
แนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย
- นักศึกษา : นางสาวจิรวรรณ แก้วบังตู
- ระดับการศึกษา : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
- สาขาวิชา : บริหารธุรกิจ
- อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์อมรศรี ตันพิพัฒน์

ธุรกิจประกันวินาศภัย เป็นธุรกิจที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นธุรกิจที่มีผู้สนใจในการลงทุน แต่ยังคงขาดความมั่นใจในข้อมูลของงบการเงิน และมีแนวทางการปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป การศึกษานโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และแนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเสื่อมราคา การรับรู้รายได้ และเงินทุนในหลักทรัพย์ในงบการเงิน ความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจกับอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัยด้วยสมการถดถอยแบบพหุคูณ ตลอดจนแนวโน้มธุรกิจประกันวินาศภัยในอนาคต โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิของบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2542 - 2546

จากการศึกษาพบว่า ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญ กิจการได้ประมาณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจากเบี้ยประกันภัยค้างรับทั้งสิ้นที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบดุล ส่วนลูกหนี้เงินกู้จะพิจารณาจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ ค่าเสื่อมราคา กิจการคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรโดยวิธีเส้นตรง การรับรู้รายได้ มีการรับรู้รายได้เกี่ยวกับเบี้ยประกันภัย โดยถือเป็นรายได้หลังจากหักเบี้ยประกันภัยยกเลิกและสงคืนแล้ว เบี้ยประกันภัยต่อ รับรู้เป็นรายได้เมื่อบริษัทได้รับใบค่าขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อ รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ รับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับรู้เป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล รายได้จากการขายหลักทรัพย์รับรู้เป็นรายได้ ณ วันที่เกิดรายการ การบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ กิจการเปิดเผยข้อมูลเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค่าและหลักทรัพย์เพื่อขายจะแสดงตามมูลค่ายุติธรรม เงินลงทุนในตราสารที่จะถือจนครบกำหนด จะแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย การจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณ

ต้นทุนของเงินลงทุน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินพบว่า อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ แต่ก็ยังมีความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนระยะสั้นได้ดี อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ มีการจัดการด้านสินทรัพย์ค่อนข้างดี โดยเฉพาะการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ด้านสินทรัพย์รวม ได้มีการกำหนดสัดส่วนของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ค่อนข้างสม่ำเสมอทุก ๆ ปี อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน มีสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี แสดงว่าธุรกิจสามารถบริหารหนี้สินให้มีความเหมาะสมกับสัดส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็มีบริษัทที่ประสบปัญหาด้านความสามารถในการทำกำไร

ผลการศึกษากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจและอัตราส่วนทางการเงิน โดยสมการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า อัตราดอกเบี้ย มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอัตราดอกเบี้ยของธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียว อัตราเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียว ในอนาคตคาดว่าธุรกิจประกันวินาศภัยจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้น เนื่องจากรัฐบาลได้พยายามเน้นกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศมากขึ้น ด้านภาวะการแข่งขันของธุรกิจประกันวินาศภัยในปัจจุบัน ก็เป็นแรงผลักดันให้ธุรกิจประเภทนี้เติบโตได้ดีเช่นกัน นอกจากนี้แล้วธุรกิจประกันภัยยังได้มีการนำกลยุทธ์ความร่วมมือกับสถาบันการเงินอื่น ๆ เพื่อให้มีการขยายฐานลูกค้าเพิ่มมากขึ้น

Abstract

Title : Accounting Policy, Disclosure, Financial Ratio Analysis and Trend of Non-Life Insurance in the Stock Exchange of Thailand

Student : Jeerawan Kaewbungtu

Level of Study : Master of Business Administration

Major : Business Administration

Advisor : Associate Professor Amornsri Tanpipat

The Non-Life Insurance business is expanding continuously. Because of many people are interested in investing in this business, but they feel lack of confidence in financial statement data and the difference of accounting methods from general business. This study of accounting policy, disclosure, financial ratio analysis, and the trend of non-life insurance had the objective to study accounting policy, data disclosure about the allowance for doubtful debts, depreciation, income and investment in securities in financial statements, the correlation between the economic indicators and financial ratios of non-life insurance business using multiple regression analysis and the trend of non-life insurance in the future. The study used secondary data of non-life insurance companies in the Stock Exchange of Thailand with total of 17 companies from 1999 - 2003.

The study showed that the companies used the allowance for doubtful debts and doubtful debts from premium dues and uncollected debts in balance sheet for debt, the companies will consider the debt for the expected not payables. Depreciation was calculated of fixed assets with straight-line method. The income is accrued from premium written, which is considered as income after premium cancelled and refunded are deducted, and premium ceded is considered income when the companies receive insurance document or notice of premium ceded. Interest and dividends are considered income by the proportion of time by considering receipt real compensation. Dividends are considered income when the company has receipts from accomplishments in dividends. Incomes from marketable securities are considered income when sales happen and as justice price. The investment will show cost by dispenses investment.

Dispensed investment in securities used weighted average method to count to cost of investment. Analysis of financial ratios showed that liquidity ratio had a declining trend but they had the ability to payoff current liabilities. Asset management ability ratio indicated good management especially the investment in fixed assets. For total assets, there is determinant of proportion of total asset turnover ratio regularly every year. The debt management ratio has total debt with total assets of good standard so ability to administer debt is suitable for the rationale of share holders. Profitability ratio shows profits and a trend for it to increase but has are solve problem companies with profit.

The result of analysis of the correlation between the economic indicators and financial ratios by multiple regression showed that the companies expected the interest rates to be related with current ratios of business and to be in the same direction. The growth rate of economics and interest rates was related to fixed assets and interest rates were related to return on profit. In the future, the non-life insurance will be enlarged because of economic growth which is caused by the government's policy of increasing consumption in the country. Now the non-life insurance industry is showing growth, moreover non-life insurance companies have a strategy to work with a financial institution to enlarge the number of customers.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาดิฉันเรื่อง นโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และแนวโน้มของบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อมรศรี ตันพิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ดิฉัน ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การศึกษาดิฉันครั้งนี้มีคุณค่าและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุดนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร คณะกรรมการการศึกษา ดิฉัน ที่กรุณาให้คำปรึกษา ขอขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัวที่ให้กำลังใจและช่วยสนับสนุนด้วยดีมาตลอด และขอขอบคุณ คุณอมรชัย ชัยชนะ และเพื่อน ๆ สำหรับเอกสาร ข้อมูล และคำแนะนำต่าง ๆ จนกระทั่งการศึกษาดิฉันบรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ และผู้ศึกษาหวังว่า ผลการศึกษาดิฉันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการลงทุนในธุรกิจประกันวินาศภัยตามสมควร และหากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

จิรวรรณ แก้วบังตุ

20 กันยายน 2547

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
สารบัญ	(2)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์	5
การตรวจเอกสาร	6
วิธีการศึกษา	10
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	10
การเก็บรวบรวมข้อมูล	11
การวิเคราะห์ข้อมูล	11
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	12
บทที่ 2 นโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล อัตราส่วนทางการเงิน ดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และสถานการณ์ของธุรกิจประกันวินาศภัย	13
นโยบายการบัญชี	13
วัตถุประสงค์ในการกำหนดนโยบายการบัญชี	13
ลักษณะนโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย	14
วิธีการเปิดเผยนโยบายการบัญชี	15
นโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย	16
การเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน	19
วัตถุประสงค์ของการเปิดเผยข้อมูล	19
ลักษณะของข้อมูลที่ควรเปิดเผย	19
วิธีการเปิดเผยข้อมูล	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญ	21
วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ	22
การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	23
ค่าเสื่อมราคา	24
สาเหตุแห่งการเสื่อมค่าของสินทรัพย์ถาวร	24
การประมาณค่าเสื่อมราคา	27
การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคา	28
การรับรู้รายได้	28
ประเภทของการเกิดขึ้นของรายได้	29
วิธีปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้	30
การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้รายได้	31
การรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย	32
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	33
ประเภทของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน	33
ต้นทุนเงินลงทุน	33
การเปิดเผยข้อมูลของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน	33
อัตราส่วนทางการเงิน	35
ดัชนีชี้วัดภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	39
ธุรกิจประกันวินาศภัย	41
ความหมายของการประกันภัย	41
ลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัย	42
ประเภทของการประกันวินาศภัย	42
ประโยชน์ของการประกันวินาศภัย	43
สถานการณ์ของธุรกิจประกันวินาศภัย	45
การดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย	45
บทที่ 3 ผลการศึกษา	47
นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูล	47
นโยบายบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญ	47
นโยบายบัญชีค่าเสื่อมราคา	49
นโยบายบัญชีการรับรู้รายได้	50
นโยบายบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์	53

อัตราส่วนทางการเงิน	56
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง	57
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์	58
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน	60
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร	61
ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินและดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ	65
แนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัย	68
การประกันอัคคีภัย	68
การประกันภัยทางทะเลและการขนส่ง	68
การประกันภัยรถ	69
การประกันภัยเบ็ดเตล็ด	69
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	71
ข้อเสนอแนะ	73
ข้อเสนอแนะในการศึกษา	74
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	78

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของธุรกิจ ประกันวินาศภัย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 - 2546	48
2 นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเสื่อมราคาของธุรกิจประกันวินาศภัย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 - 2546	50
3 นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 - 2546	52
4 นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจประกัน วินาศภัย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 - 2546	55
5 ค่า Adjusted R Square ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS	67
ตารางผนวกที่	
1 นโยบายการบัญชีเรื่องค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญของธุรกิจประกัน วินาศภัย	79
2 นโยบายการบัญชีเรื่องค่าเสื่อมราคาของธุรกิจประกันวินาศภัย	83
3 นโยบายการบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย	86
4 นโยบายการบัญชีเรื่องเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจประกันวินาศภัย	94
5 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน)	103
6 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)	103
7 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทเจริญประกันภัย จำกัด (มหาชน)	104
8 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทเทเวศร์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)	104
9 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	105
10 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทสามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)	105
11 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)	106
12 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)	106
13 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	107
14 อัตราส่วนทางการเงินบริษัททิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	107
15 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	108
16 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)	108

	หน้า
17 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)	109
18 อัตราส่วนทางการเงินบริษัททวงกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	109
19 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)	110
20 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทประกันคุ้มภัย จำกัด (มหาชน)	110
21 อัตราส่วนทางการเงินบริษัทอินทพรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	111
22 สรุปค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด และค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย	111
23 ดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2542 - 2546	112

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	58
2 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร	59
3 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม	60
4 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	61
5 อัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิ	62
6 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	63
7 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	64

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ธุรกิจการประกันภัย เป็นสถาบันทางการเงินประเภทหนึ่ง และเป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งระดมเงินออมในรูปของเบี้ยประกันภัย และนำไปจัดสรรลงทุนในกิจการต่าง ๆ ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 ธุรกิจประกันภัยประสบปัญหาการชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจ แต่โดยภาพรวมแล้วยังมีอัตราขยายตัวโดยเฉลี่ยสูงกว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะธุรกิจประกันวินาศภัย กรมการประกันภัยได้รายงานในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2546 ธุรกิจประกันวินาศภัยมีจำนวนเบี้ยประกันภัย รวมทั้งสิ้น 40,243 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2545 ซึ่งมีค่าเบี้ยประกันภัยรวม 35,277 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.08 โดยการประกันภัยรถยนต์มีอัตราการขยายตัวมากที่สุด คือประมาณร้อยละ 18.44 ซึ่งเป็นการขยายตัวโดยข้อบังคับแห่งกฎหมายและโดยสมัครใจและคาดว่าจะมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยมา เพราะมีปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการขยายตัวของธุรกิจประกันภัยและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี อาทิ นโยบายและแผนการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลธุรกิจประกันภัยโดยตรง ได้แก่ กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์จะติดตามกำกับดูแลและตรวจสอบสถานะทางการเงินของบริษัทประกันภัยอย่างใกล้ชิด เพื่อเสริมสร้างฐานะความมั่นคงทางการเงิน และสภาพคล่องของบริษัท รวมถึงการส่งเสริมให้มีช่องทางการลงทุนใหม่ การปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบในการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันอย่างเสรี นอกจากนี้ประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจต่าง ๆ ได้เห็นความสำคัญของการประกันภัยมากขึ้น เพื่อบรรเทาความเสียหายจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เป็นสัญญาณให้เห็นได้ว่าภาคธุรกิจประกันภัยน่าจะเป็นธุรกิจที่มีแนวโน้มการขยายตัวมากขึ้น

ธุรกิจประกันภัยแบ่งเป็นการประกันวินาศภัย และการประกันชีวิต การประกันวินาศภัยได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ "พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535" ซึ่งผลของพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลให้รถยนต์ทุกคันต้องมีการทำประกันภัย ด้วยเหตุนี้ข้อมูลทางการเงินจึงมีความสำคัญในการตัดสินใจของผู้สนใจที่จะลงทุนในธุรกิจประเภทนี้ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจซึ่งจะต้องทราบความเป็นไปของธุรกิจตลอดเวลาเพื่อใช้ในการตัดสินใจปัญหาของธุรกิจ เมื่อข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่นในรายงานการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อใช้ในการตัดสินใจปัญหาของธุรกิจ เมื่อข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่นในรายงานการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประจำปีมีความสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ใช้เงินกำลั้งพิจารณาอยู่ ดังนั้นผู้บริหารควรนำเสนอข้อมูลที่เพียงพอ ถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลได้ข้อมูลที่มึคุณภาพ เชื่อถือได้ ทันทต่อเหตุการณ์ เนื่องจากเท่าที่ผ่านมางบการเงินได้รับการวิจารณ์มาโดยตลอดว่าไม่ให้สัญญาณเตือนภัยต่อผู้ลงทุน ส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนและการปล่อยสินเชื่อผิดพลาด ซึ่งมีสาเหตุมาจากความคลุมเครือ และความไม่สอดคล้องกันระหว่างแนวปฏิบัติทางบัญชีที่กำหนดโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอำนาจในการออกกฎเกณฑ์ ดังนั้นการเปิดเผยถึงนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้ในการจัดทำงบการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้งบการเงิน ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการต่าง ๆ ในแต่ละงวดบัญชีของกิจการใดกิจการหนึ่ง และระหว่างกิจการได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในงบการเงินต้องมีการนำไปวิเคราะห์ทางการเงิน ซึ่งการวิเคราะห์ทางการเงินทำให้ทราบผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน จุดเด่นและจุดด้อยของธุรกิจ โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน หรือที่เรียกว่าอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งจะมีการเปรียบเทียบข้อมูลด้วยกัน 3 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานภายในธุรกิจของตนเอง และการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้วางไว้ นอกจากนี้แล้วผลการวิเคราะห์ทางการเงินอาจจะต้องวิเคราะห์โดยใช้ปัจจัยอื่น ๆ เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ เนื่องจากงบการเงินย่อมได้ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร รายได้ประชาชาติ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ หรือปัจจัยอื่น ๆ ล้วนเป็นดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญทั้งสิ้น การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจึงควรนำดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจมาใช้ในการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และให้ประกอบในการตัดสินใจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและสามารถหามาตรการในการรองรับความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการลงทุนได้ทันทั่วทั้งที่

ธุรกิจประกันวินาศภัยก็มีแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีที่มีลักษณะเฉพาะของธุรกิจ ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญของการศึกษา นโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และแนวโน้มของบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องนโยบายการบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญ การรับรู้รายได้ การคิดค่าเสื่อมราคา และการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการ รวมไปถึงการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงิน และดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจซึ่งมีผลกระทบต่องบการเงินของบริษัท และเพื่อเป็นข้อมูลใช้ประกอบในการตัดสินใจใช้งบการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนและบุคคลทั่วไปที่สนใจธุรกิจประเภทนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นชอบใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษานโยบายการบัญชีของแต่ละบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยซึ่งได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ "สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ"
2. เพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติทางการบัญชี นโยบายการบัญชีที่สำคัญ ซึ่งบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยเลือกปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่เลือกปฏิบัติ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องในงบการเงินของบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี
4. เพื่อศึกษาแนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัยในอนาคต โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ทางการเงิน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจกับอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบนโยบายการบัญชีของแต่ละบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งเปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ "สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ"
2. ทำให้ทราบถึงวิธีการปฏิบัติทางการบัญชี นโยบายการบัญชีที่สำคัญ ซึ่งบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยเลือกปฏิบัติ
3. ทำให้ทราบถึงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องในงบการเงินของบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งสอดคล้องตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี
4. ทำให้ทราบถึงแนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัยในอนาคต เพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในงบการเงินมาประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย เพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินประเมินแนวโน้มธุรกิจจากดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจของธุรกิจประกันวินาศภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาเรื่องนโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และแนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาจากรายงานประจำปีและงบการเงินของบริษัทต่าง ๆ ในธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ได้มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งหมด 17 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2546 รวมระยะเวลา 5 ปี ซึ่งรายงานประจำปีของบริษัทจะประกอบไปด้วย งบการเงิน งบประกอบงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และข้อมูลอื่น ๆ จากกรรมการประกันภัย

2. นโยบายการบัญชีที่นำมาศึกษาทั้งหมด คือค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเสื่อมราคา การรับรู้รายได้ และเงินลงทุนในหลักทรัพย์ เนื่องจากธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นธุรกิจเฉพาะและมีทางเลือกในการปฏิบัติหลายวิธี นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี จะเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีในเรื่องที่สอดคล้องกับนโยบายการบัญชีที่เลือกศึกษา ซึ่งได้แก่มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ เปรียบเทียบกับนโยบายค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 9 เรื่องการบัญชีสำหรับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์และมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 10 เรื่องการบัญชีค่าเสื่อมราคา) เปรียบเทียบกับนโยบายการบัญชีค่าเสื่อมราคา มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้ (ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 6) และมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

4. การวิเคราะห์ทางการเงินโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อดูแนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัยในอนาคต โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

4.2 อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Ratios)

4.3 อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน (Debt Management Ratios)

4.4 อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

5. ดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่นำมาศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย มีดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญคือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

บริษัทจดทะเบียน หมายถึง บริษัทที่มีหลักทรัพย์ที่ได้รับการจดทะเบียนและมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

งบการเงิน หมายถึง รายงานผลประกอบการทางการเงินของบริษัท ซึ่งจัดทำขึ้นตามวิธีการบัญชี โดยเป็นการรายงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ อาจจะเป็น 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 1 ปี

งบดุล เป็นงบที่แสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินของบริษัท ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งอาจจะเป็น 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน หรือ 1 ปี โดยบอกว่า ณ วันนี้ บริษัทมีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนหรือส่วนของผู้ถือหุ้น อยู่เท่าไร เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเมื่อเทียบกับปีก่อน

งบกำไรขาดทุน เป็นงบที่บอกผู้ลงทุนว่าบริษัทมีผลการดำเนินงานสำหรับช่วงเวลาหนึ่ง เช่น 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน หรือ 1 ปี ว่าบริษัทมีผลการดำเนินงานกำไรหรือขาดทุนในช่วงเวลานั้น ซึ่งงบกำไรขาดทุนจะประกอบด้วยรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการ ต้นทุนขาย และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นรายงานต่อท้ายงบการเงิน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ผู้ลงทุนควรให้ความสนใจ เพราะจะบอกข้อมูลเพิ่มเติมที่มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์งบการเงิน กล่าวคือ ทำให้ทราบว่างบการเงินนั้นขึ้นนโยบายและหลักเกณฑ์อย่างไรในการจัดทำ เช่น บอกรูปแบบการคิดต้นทุนสินค้า การคิดค่าเสื่อมราคา และเกณฑ์การรับรู้รายได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังบอกถึงเงื่อนไขข้อติดขัดและกรณีพิเศษบางประการ เช่น วิธีการบันทึกการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน การแจกแจงภาระหนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ เป็นต้น

การประกันภัย คือการจัดการให้เกิดการรวมกันของหน่วยเศรษฐกิจที่มีความเสี่ยงต่อภัยมารวมเฉลี่ยภาระกันล่วงหน้าเพื่อนำไปใช้ชดเชยแก่หน่วยเศรษฐกิจที่ประสบภัยในขนาดอันระบุนเวลาไม่ได้แน่นอน ซึ่งการจัดการนั้นมักจะกระทำโดยคนกลางผู้เชี่ยวชาญหรือไม่มีก็ได้ แต่โดยมากมักจะอาศัยคนกลาง คือบริษัทรับประกันภัยเป็นที่จัดการความเสี่ยงภัย เพราะจะมีการกระจายภัยที่ดีตามกฎหมายของกรมเฉลี่ย

บริษัทประกันวินาศภัย คือ บริษัทที่ได้รับอนุมัติให้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจากรัฐมนตรีโดยคณะรัฐมนตรี ในรูปของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ไม่รวมถึงสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ธุรกิจประกันวินาศภัยจะครอบคลุมธุรกิจ 4 ประเภท คือ การประกันอัคคีภัย การประกันภัยทางทะเล และขนส่ง การประกันภัยรถยนต์ และการประกันภัยเบ็ดเตล็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจเอกสาร

ณัฐธัญ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาฐานะทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินและการวิเคราะห์แนวโน้ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาฐานะทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย โดยศึกษาแยกเป็นกลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยขนาดใหญ่ กลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยขนาดกลาง และกลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยขนาดเล็ก ให้ทราบถึงด้านการดำเนินงาน ด้านการรับเสี่ยงภัยเอง ด้านสินทรัพย์สภาพคล่อง และด้านเงินสำรองว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาฐานะทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย โดยการศึกษาข้อมูลจากงบการเงินและแนวโน้ม การศึกษาเรื่องนี้ใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย ที่จดทะเบียนเป็นบริษัทจำนวน 28 บริษัท ในปี พ.ศ.2535 - 2539 มาทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้ม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า กลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยขนาดใหญ่ มีการจ่ายค่าสินไหมทดแทนค่อนข้างมาก มีการขยายงานมากเกินไป ขาดความเพียงพอของเงินสำรองทางเทคนิคของเงินกองทุน และของสินทรัพย์สภาพคล่อง แต่กลุ่มบริษัทเหล่านี้มีการดำเนินงานในการรับเบี้ยประกันภัยค่อนข้างมีประสิทธิภาพ เพราะมีค่าใช้จ่ายด้านการรับประกันภัยที่ต่ำ กลุ่มบริษัทประกันภัยขนาดกลาง มีการขยายงานมากเกินไป ขาดความเพียงพอของเงินสำรองทางเทคนิคและสินทรัพย์สภาพคล่อง ส่วนของกลุ่มบริษัทประกันภัยขนาดเล็ก ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีปัญหาที่สำคัญคือ ขาดประสิทธิภาพด้านการควบคุมค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย ทำให้มีต้นทุนส่วนนี้ค่อนข้างสูง

บุญชู (2543) ได้ศึกษาเรื่อง อัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน และผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่มีต่ออุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณหาอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินระหว่างช่วงเศรษฐกิจรุ่งเรืองและเศรษฐกิจตกต่ำ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจกับอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า ซึ่งนับเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่สำคัญของประเทศไทย เพื่อให้ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป สามารถนำผลการศึกษาไปช่วยในการวางแผนและตัดสินใจทางธุรกิจ วิธีการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปีของบริษัทต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้าที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2536 - 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในวงกว้าง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลจากไอซิม ซีดี รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของทั้งสามอุตสาหกรรมลดลงอย่างชัดเจนในปี 2540 ยกเว้นด้านการก่อสร้างที่มีเพิ่มขึ้นมา และอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของอุตสาหกรรมธุรกิจ การเกษตร และอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มไม่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง ช่วงภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองและตกต่ำ โดยคาดว่าเกิดจากข้อจำกัดในการคำนวณอัตราส่วนเฉลี่ย ทางการเงินที่ไม่นำค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของบางบริษัทมารวม ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า นั้น มีเพียงอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมชนิดเดียวที่ สะท้อนผลของความแตกต่างช่วงเศรษฐกิจรุ่งเรืองและตกต่ำ สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ของ ดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ กับอัตราส่วนทางการเงิน พบว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย และอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน

มุกดาและกฤษดา (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบฐานะการเงินของกลุ่มธุรกิจ ประกันวินาศภัยในประเทศไทยก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 โดยมี วัตถุประสงค์จะศึกษารูปร่างการเงินของกลุ่มประกันวินาศภัย ในช่วงปี 2539 และปี 2540 ซึ่งเป็น ช่วงก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทยว่าจะมีสภาพแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ผลการศึกษาพบว่าในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัยทุกขนาดมีสภาพคล่องอยู่ในเกณฑ์ดี และภาระหนี้สินอยู่ในระดับต่ำทั้งในช่วงก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจชี้ให้เห็นว่าในภาพรวมของ อุตสาหกรรมนี้ยังมีความมั่นคงทางการเงินดีอยู่ต่อไป อย่างไรก็ตามในปี 2540 นี้ ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมประกันวินาศภัยมีระดับลดลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการลดลงของรายได้ จากการรับประกันภัย ซึ่งได้รับผลพวงโดยตรงมาจากการตกต่ำของภาวะเศรษฐกิจในปี 2540 สำหรับประสิทธิภาพในการดำเนินงานแม้ว่ากลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยขนาดใหญ่จะครอบครอง ส่วนแบ่งตลาดของรายได้เบี้ยประกันรับสูงที่สุดถึง 66% แต่กลุ่มบริษัทขนาดกลางกลับมี ประสิทธิภาพในการดำเนินงานรับประกันภัยและการทำกำไรดีที่สุด ในขณะที่กลุ่มบริษัทขนาดเล็ก มีประสิทธิภาพในการดำเนินการและการทำกำไรน้อยที่สุด

สนธยา (2543) ได้ศึกษาเรื่องนโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของ บริษัทในอุตสาหกรรมประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดเผยนโยบายการบัญชี นโยบายการบัญชีที่เลือกปฏิบัติ การเปิดเผยนโยบายการบัญชีและข้อมูลอื่น ๆ เปรียบเทียบกับข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี รวมถึงศึกษาการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ซึ่งศึกษาจากรายงานประจำปีระหว่างปี พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2541 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การเปิดเผยนโยบายการบัญชีภายใต้ หัวข้อ "สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ" รายการที่เปิดเผยทุกบริษัทคือ การตีราคาเงินลงทุน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคิดค่าเสื่อมราคา และกำไรต่อหุ้น นโยบายการบัญชีที่เลือกปฏิบัติ เรื่องการรับรู้รายได้ บริษัทส่วนใหญ่รับรู้รายได้โดยใช้เกณฑ์คงค้าง เงินลงทุนในหลักทรัพย์ใช้ราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่าและค่าเสื่อมราคาใช้วิธีเส้นตรง การเปิดเผยนโยบายการบัญชีเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีเรื่อง การรับรู้รายได้และค่าเสื่อมราคา บริษัทส่วนใหญ่ปฏิบัติตามที่มาตรฐานกำหนด สำหรับเงินลงทุนในหลักทรัพย์บริษัทส่วนใหญ่ยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ส่วนใหญ่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงตามข้อกำหนด

เกษม (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบศักยภาพในการแข่งขันของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทยโดยเปรียบเทียบ และทราบความสัมพันธ์ทางสถิติของลำดับชั้นศักยภาพที่แต่ละบริษัทได้รับกับปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่แสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานได้แก่ สินทรัพย์ เบี้ยประกันภัยรับเบื้องต้น เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ รายได้จากการลงทุน กำไรสุทธิ และเงินกองทุน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ทั้งผู้บริโภค หน่วยธุรกิจ ตลอดจนภาครัฐที่กำกับดูแลธุรกิจนี้ ในการนำไปใช้เป็นแนวทางประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนปรับปรุง และพัฒนาธุรกิจเพื่อรองรับกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในปัจจุบัน และการเปิดเสรีในอนาคต การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ คือ หมายเหตุประกอบงบการเงินในรายงานประจำปีธุรกิจประกันภัย ซึ่งจัดทำโดยกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์เป็นหลัก ส่วนเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลได้รวบรวมและปรับปรุงจากแนวคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนที่มีผู้นิยมใช้ทั่วไปในอุตสาหกรรมประกันภัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิธีวิจัยอาศัยการวิเคราะห์อัตราส่วนและผลต่างของอัตราส่วนรวม 21 ชนิดเป็นเครื่องมือ แล้วใช้เกณฑ์การประเมินอัตราส่วน ทั้งแบบจิตพิสัย คือเกณฑ์ที่พัฒนาจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และแบบวัตถุวิสัย คือ เกณฑ์ที่ได้จากค่ากลางของอุตสาหกรรม ประกอบกับเพื่อการตัดสินเป็นลำดับชั้นศักยภาพในการแข่งขันของบริษัท เมื่อได้ผลการวิเคราะห์ข้างต้นแล้วจึงใช้เครื่องมือทางสถิติ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หรือค้นหาลักษณะร่วมของกลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยที่ได้ลำดับชั้นศักยภาพในการแข่งขันเดียวกัน และลักษณะที่แตกต่างออกไปกับกลุ่มลำดับชั้นศักยภาพในการแข่งขันต่างกัน โดยวิธีทดสอบความแปรปรวนปัจจัยเดียว เมื่อประมวลผลการศึกษาตั้งแต่ปี 2535 - 2540 ปรากฏว่ามีบริษัทได้ลำดับชั้น A+ ในแต่ละปีประมาณ 9 - 12 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 15 - 20 โดยมีเพียง 1 บริษัทที่ได้ลำดับชั้น A+ ตลอดช่วงปีการศึกษา บริษัทที่ได้รับอนุญาตใหม่ในปี 2540 ได้ลำดับชั้นสูงสุด คือ A จำนวน 2 บริษัท B+ จำนวน 5 บริษัท และ B จำนวน 6 บริษัท ลำดับชั้นของบริษัทใหม่นี้ยังไม่น่าพอใจนัก แต่ก็เป็นการเร็วเกินไปที่จะสรุปเป็นศักยภาพการแข่งขันเพราะใช้ข้อมูลปีแรกเพียงปีเดียว แต่มีข้อเสนอว่า การพัฒนาศักยภาพของบริษัทใหม่เหล่านี้จะเอื้อประโยชน์ต่อการกระตุ้นการแข่งขันภายในธุรกิจ อันจะส่งผลเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดีต่อความพร้อมของธุรกิจต่อการเปิดเสรีในอนาคต การวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า บริษัทประกันวินาศภัยที่ถูกจัดอยู่ในลำดับชั้นต่างกัน มีขนาดสินทรัพย์ เบี้ยประกันภัยเบื้องต้น เบี้ยประกันภัยสุทธิ และรายได้จากการลงทุนโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน มีขนาดเงินกองทุนโดยเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ เงินกองทุนเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทในลำดับชั้น A+ ต่างจากของกลุ่มบริษัทในลำดับชั้น B และ B+ อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้บริษัทที่จัดลำดับชั้นต่างกัน มีกำไรสุทธิโดยเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ กำไรสุทธิเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทในลำดับชั้น A+ ต่างจากของกลุ่มบริษัทในลำดับชั้นอื่น ๆ ทั้ง B B+ และ A อย่างมีนัยสำคัญ ผลทางสถิติจะช่วยให้ผู้บริหารองค์กรธุรกิจประกันภัย มุ่งความสนใจในการพัฒนาขนาดเงินกองทุนและกำไรสุทธิของบริษัทเป็นปัจจัยสำคัญ

สัญญาวัล (2544) ได้ศึกษาเรื่อง อัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของอุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ และปัจจัยทางภาวะเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินที่สำคัญของอุตสาหกรรมวัสดุทนไฟในประเทศไทย และศึกษาปัจจัยทางภาวะเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือทางสถิติที่สำคัญ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และการวิเคราะห์สมการถดถอย โดยใช้โปรแกรม SPSS ผลการศึกษาสรุปว่า อุตสาหกรรมวัสดุทนไฟมีอัตราส่วนเฉลี่ยด้านสภาพคล่องและศักยภาพในการชำระหนี้ระยะสั้นค่อนข้างสูง อัตราส่วนเฉลี่ยความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ มีแนวโน้มดีขึ้นและยังอยู่ในระดับที่น่าพอใจ อัตราส่วนเฉลี่ยความสามารถในการบริหารหนี้สินยังมีความไม่แน่นอนโดยเฉพาะอัตราส่วนเฉลี่ยหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบในบางปี และอัตราส่วนเฉลี่ยการทำกำไรยังมีประสิทธิภาพต่ำและมีแนวโน้มลดลง นอกจากนั้นจากการศึกษาปัจจัยทางภาวะเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของอุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ พบว่าการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรมีผลกระทบต่ออัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่ออัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน ระยะเวลาในการเก็บหนี้ และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ส่วนการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยมีผลกระทบต่ออัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ และระยะเวลาเก็บหนี้

ธัญญนุช (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับการรับประกันภัยโดยตรงในธุรกิจประกันวินาศภัย เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีของการรับประกันภัยโดยตรง ค่าสินไหมทดแทน เงินสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ และเงินสำรองสินไหมทดแทนในธุรกิจประกันวินาศภัย และวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทางการบัญชีดังกล่าวกับประกาศกระทรวงพาณิชย์ มาตรฐานการบัญชีของต่างประเทศ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 53 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น และแนวปฏิบัติซึ่งเป็นที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยอมรับโดยทั่วไปของการประกันวินาศภัยของบริษัทกรณีสึกษาแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัทกรณีสึกษา และการสัมภาษณ์พนักงานในฝ่ายรับประกันภัย ฝ่ายสินไหมทดแทน และฝ่ายบัญชีของกรณีสึกษา จากข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยอธิบายถึงการบัญชีที่บริษัทกรณีสึกษาเลือกปฏิบัติรวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเสนอแนะแนวทางปรับปรุงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการได้มาซึ่งข้อมูลทางบัญชีที่ครบถ้วนถูกต้อง ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าการดำเนินงานและการบัญชีของบริษัทกรณีสึกษาเป็นไปตามแนวปฏิบัติของหลักการประกันวินาศภัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ทั้งระบบการรับประกันภัย และระบบค่าสินไหมทดแทน สำหรับการคำนวณเงินสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้นั้นเป็นไปตามที่ประกาศโดยกระทรวงพาณิชย์ และสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีของต่างประเทศ อย่างไรก็ตามบริษัทกรณีสึกษาไม่ได้มีการจัดสรรเงินสำรองสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วแต่บริษัทยังไม่ได้รับแจ้ง ซึ่งจะทำให้หนี้สินในงบดุลของกรณีสึกษาแสดงต่ำไป และกำไรในงบกำไรขาดทุนแสดงสูงไป ดังนั้นบริษัทกรณีสึกษาดควรมีการจัดสรรเงินสำรองดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีของต่างประเทศ และมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 53 เรื่องประมาณการหนี้สินหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในที่นี้จะศึกษาจากประชากรทั้งหมดโดยประชากรที่ทำการศึกษา คือ บริษัทประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยมีรายชื่อบริษัทที่ดำเนินธุรกิจประกันวินาศภัยดังนี้

1. บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน)
2. บริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)
3. บริษัทจรัญประกันภัย จำกัด (มหาชน)
4. บริษัทเทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน)
5. บริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน)
6. บริษัทสามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)
7. บริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)
8. บริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. บริษัทไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)
10. บริษัททิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)
11. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)
12. บริษัทประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)
13. บริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)
14. บริษัททวรกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)
15. บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)
16. บริษัทประกันคุ้มภัย จำกัด (มหาชน)
17. บริษัทอินทพรประกันภัย จำกัด (มหาชน)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษามีวิธีการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นรายงานประจำปี สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 - 2546 เป็นเวลา 5 ปีของบริษัทในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งสิ้น 17 บริษัท นอกจากนี้ได้รวบรวมข้อมูลประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ วารสาร บทความ สถาบันทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยการอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญของธุรกิจประกันวินาศภัย

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. การคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทที่ประกอบธุรกิจการประกันวินาศภัย โดยแบ่งอัตราส่วนทางการเงินเป็น 4 ประเภท คือ

- 1.1 อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)
- 1.2 อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Ratios)
- 1.3 อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน (Debt Management Ratios)
- 1.4 อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย โดยใช้สมการถดถอย (Regression Analysis) ซึ่งมีดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญคือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ย ว่ามีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินหรือไม่ โดยจะทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระคือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ย กับตัวแปรตามคือ อัตราส่วนทางการเงิน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ค่าอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน ซึ่งคำนวณค่าเฉลี่ยทางการเงิน โดยได้มีการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไมโครซอฟท์เอ็กเซล (Microsoft Excel) ช่วยในการคำนวณ
2. ค่าความสัมพันธ์กันทางสถิติระหว่างดัชนีชี้วัดกับอัตราส่วนทางการเงิน ทดสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เอสพีเอสเอส (SPSS) เวอร์ชัน 11

บทที่ 2

นโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล อัตราส่วนทางการเงิน ดัชนีชี้วัด ภาวะเศรษฐกิจ และสถานการณ์ของธุรกิจประกันวินาศภัย

นโยบายการบัญชี

ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ได้ให้ความหมายนโยบายการบัญชี ว่าเป็นหลักการโดยเฉพาะ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติที่ธุรกิจใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน จากความหมายข้างต้น นโยบายการบัญชี หมายรวมถึง มาตรฐานการบัญชีเฉพาะเรื่องและวิธีการใช้มาตรฐานการบัญชีนั้น ซึ่งผู้บริหารของธุรกิจได้ใช้ดุลยพินิจแล้วเห็นว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้น เพื่อแสดงฐานะการเงิน ผลของการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของธุรกิจ โดยถูกต้องตามที่ควรและได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

วัตถุประสงค์ในการกำหนดนโยบายการบัญชี

การกำหนดวิธีปฏิบัติทางการบัญชีเพื่อใช้กับหน่วยงานธุรกิจเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยาก เนื่องจากวิธีปฏิบัติทางการบัญชีเกิดขึ้นจากมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการบัญชีหรือหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปซึ่งให้อยู่ในขณะนี้เกิดขึ้นจากความเห็นของนักบัญชีโดยส่วนรวม โดยมีสมาคมวิชาชีพบัญชีทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการรวบรวมความเห็นจากนักวิชาชีพ นักวิชาการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้จะมีวิธีปฏิบัติทางการบัญชีหลายวิธีสำหรับเรื่องเดียวกัน และแต่ละวิธีก็เป็นวิธีที่ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่านักบัญชีวิชาชีพและนักวิชาการ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ได้พยายามกำหนดมาตรฐานให้แคบ หรือลดวิธีปฏิบัติทางการบัญชีให้ลดน้อยลงก็ตาม แต่นักบัญชีที่อยู่ในองค์การธุรกิจก็ยังคงจำเป็นต้องวิเคราะห์รายการธุรกิจบางรายการ และใช้ดุลยพินิจในการเลือกวิธีปฏิบัติทางการบัญชีให้ได้วิธีการที่เหมาะสมกับกิจการของตนโดยเฉพาะ

อนึ่ง ผู้ใช้งบการเงินต้องการที่จะนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับกิจการ ผู้ใช้งบการเงินอาจใช้ดุลยพินิจที่ดีในการตัดสินใจได้ หากได้ทราบถึงวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่กิจการเลือกให้อยู่ ดังนั้นเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อมทั่วไปของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธุรกิจเป็นอย่างดี อาทิเช่น ผลการดำเนินงาน ฐานะการดำเนินงาน และผลการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน กิจการสามารถที่จะทำได้โดยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี

ผู้บริหารต้องเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ทำให้งบการเงินเป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีเฉพาะเรื่อง ในกรณีที่มาตรฐานการบัญชีไม่ได้ระบุข้อกำหนดที่เป็นเฉพาะไว้ ผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจเพื่อกำหนดนโยบายการบัญชีทำให้งบการเงินให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน
2. เชื่อถือได้ โดยข้อมูลต้องแสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการอย่างเที่ยงธรรม และต้องสะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจมากกว่ารูปแบบทางกฎหมายของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี

3. มีความเป็นกลางและปราศจากความลำเอียง

4. มีความระมัดระวัง

5. มีความครบถ้วนในทุกกรณีที่มีนัยสำคัญ

เนื่องจากผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติทางบัญชีที่ระบุในมาตรฐานการบัญชี การเลือกวิธีปฏิบัติทางบัญชีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่กิจการเลือกใช้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจใช้งบการเงินของกิจการ (เมธากุล, 2541)

ลักษณะนโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย

เนื่องจากนักบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกมาตรฐานการบัญชี การใช้มาตรฐานการบัญชี ตลอดจนวิธีปฏิบัติทางการบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของกิจการ ขณะเดียวกันผู้ใช้งบการเงินไม่อาจจะทราบได้ว่ากิจการมีนโยบายในการเลือกใช้มาตรฐานการบัญชี และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีอย่างไร ซึ่งการเลือกวิธีปฏิบัติดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อการรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เป็นการยากที่ผู้ใช้งบการเงินจะอาศัยข้อมูลในงบการเงินประกอบการตัดสินใจ นักบัญชีจึงมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่กิจการเลือกปฏิบัติ โดยระบุและอธิบายเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีที่กิจการเลือกปฏิบัติอยู่ ตลอดจนวิธีการใช้มาตรฐานการบัญชีดังกล่าว ซึ่งมีผลกระทบต่อการรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในแถลงการณ์มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่องการนำเสนองบการเงิน (แทนมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 2, 16 และ 23) ได้ระบุไว้ว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีควรจะครอบคลุมถึงมาตรฐานการบัญชี และวิธีการใช้มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

1. การเลือกมาตรฐานการบัญชี และวิธีการใช้อย่างหนึ่งอย่างใดจากทางเลือกที่ยอมรับกัน ซึ่งมีอยู่หลายทางเลือก นโยบายการบัญชีนั้นจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี แต่มาตรฐานการบัญชีได้กำหนดวิธีการบันทึกรายการทางการเงินบัญชีไว้หลายวิธี ดังนั้นการเลือกใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกันก็จะทำให้งบการเงินนั้นแตกต่างกันไปด้วย เมื่อกิจการเลือกใช้วิธีการที่เห็นว่าเหมาะสมกับธุรกิจ ในขณะที่นั้น ก็ควรจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการนั้น ๆ ในรายงานทางการเงินเพื่อมิให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด

2. มาตรฐานการบัญชี และวิธีการใช้ซึ่งมีลักษณะพิเศษกับอุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินอยู่ แม้มาตรฐานและวิธีการใช้นั้น ๆ จะใช้กันอยู่โดยทั่วไปในอุตสาหกรรมนั้นก็ตาม มาตรฐานการบัญชีที่ใช้ในอุตสาหกรรมบางประเภทอาจจะมีลักษณะแตกต่างจากธุรกิจโดยทั่วไป ซึ่งไม่ได้ประกอบอุตสาหกรรมประเภทนั้นนักบัญชีก็ควรจะทำกรเปิดเผยข้อมูล ถึงแม้ว่าวิธีปฏิบัติทางการบัญชีนั้นจะเป็นที่นิยมแพร่หลายในอุตสาหกรรมประเภทนั้นก็ตาม เนื่องจากผู้ใช้งบการเงินโดยทั่วไปอาจจะไม่คุ้นเคยกับอุตสาหกรรมประเภทนั้น เช่น การจดบันทึกการขายรายได้ และค่าใช้จ่ายนั้นนักบัญชีมักจะบันทึกตามหลักเงินคงค้าง เกณฑ์สิทธิซึ่งสอดคล้องกับข้อสมมติฐาน แต่ธุรกิจที่ประกอบกิจการธนาคาร มักจะไม่ใช้หลักเงินคงค้างกับรายการดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมที่ค้างชำระเป็นเวลานาน ซึ่งตามวิธีปฏิบัติทางการบัญชีของธุรกิจธนาคาร โดยทั่วไปจะถือรายการนี้เป็นรายได้ต่อเมื่อได้รับการชำระเงินแล้ว

3. การใช้มาตรฐานการบัญชีตามข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้นในลักษณะพิเศษ หรือในเชิงริเริ่มใหม่ กิจการควรเปิดเผยมาตรฐานการบัญชีที่ได้เลือกใช้วิธีการที่แตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ

วิธีการเปิดเผยนโยบายการบัญชี

ในปัจจุบันธุรกิจที่เสนอรายงานประจำปีหรืองบการเงินต่อผู้ถือหุ้นนั้น กิจการหลายแห่งได้แสดงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี ซึ่งมีผลทำให้รายงานการเงินตลอดจนงบการเงินเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นผู้ใช้งบการเงิน คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ตลอดจนสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยก็ได้ให้การสนับสนุนในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายบัญชี อย่างไรก็ตาม วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลก็ทำในลักษณะแตกต่างกันหลายวิธีด้วยกัน เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เสนอเป็นการสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และถือเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน
2. เสนอเป็นการสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญในรูปของข้อมูลเพิ่มเติม
3. เสนอไว้ในหมายเหตุโดยอธิบายให้ทราบถึงนโยบายการบัญชีที่สำคัญของแต่ละรายการ
4. เสนอข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายบัญชีเพียงบางเรื่อง

นอกจากวิธีการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันแล้ว รูปแบบ ความชัดเจน ความสม่ำเสมอ ตลอดจนความสมบูรณ์ของการเปิดเผยข้อมูลยังแตกต่างกันอีกด้วย ดังนั้นสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยมีความเห็นว่า ผู้ใช้งบการเงินตระหนักในประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี โดยประกาศมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงินระบุถึงวิธีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีไว้ดังนี้

1. การเปิดเผยนโยบายการบัญชีถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของงบการเงิน
2. กิจการต้องมีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่ใช้อย่างชัดเจนและกะทัดรัด โดยแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อ "สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ" หรืออาจใช้ชื่ออื่นที่มีความหมายทำนองเดียวกัน
3. คำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และทำให้งบการเงินมีประโยชน์ยิ่งขึ้นควรแสดงเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน
4. การเปิดเผยนโยบายการบัญชี ควรมีการระบุและอธิบายให้ทราบถึงมาตรฐานการบัญชีที่กิจการใช้ปฏิบัติและผลกระทบที่สำคัญ ซึ่งเกิดจากการใช้มาตรฐานการบัญชีนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่องบการเงินของกิจการ
5. ข้อมูลที่แสดงไว้เป็นการเปิดเผยเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีในงบดุล ไม่ควรจะเป็นข้อมูลเดียวกับที่ได้แสดงไว้ในรายละเอียดของรายการใดรายการหนึ่งในงบการเงิน
6. การเปิดเผยนโยบายการบัญชีควรจะมีการอ้างถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งได้แสดงเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

นโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย

นโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย ได้แก่ นโยบายการบัญชีที่มีผลกระทบต่อรายงานเสนอผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการเปลี่ยนแปลงทางการเงิน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถ้าผู้ใช้งบการเงินได้รับทราบจะทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ยิ่งขึ้น นโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย ได้แก่ (เมธากุล, 2541)

1. วิธีการรับรู้รายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การตีราคาสินค้าคงเหลือ
3. การตีราคาเงินลงทุนระยะสั้น
4. การตีราคาเงินลงทุนระยะยาว
5. ค่าเผื่อหนี้สูญ และหนี้สงสัยจะสูญ
6. การบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เสื่อมราคาได้และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา
7. การบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และวิธีการตัดจำหน่าย
8. การบัญชีเกี่ยวกับเงินทุนเลี้ยงชีพและบำเหน็จ
9. การบัญชีเกี่ยวกับการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ
10. การบัญชีเกี่ยวกับเปลี่ยนแปลงในกำไรสะสม
11. การถือดอกเบียเป็นราคาทุนของทรัพย์สิน

โดยทั่วไป กิจการจะเสนอสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งถือเป็นส่วนประกอบหนึ่งของงบการเงิน จึงได้กำหนดวิธีปฏิบัติ และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ซึ่งกำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. เกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน
2. นโยบายการบัญชีที่จำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงิน

กิจการจะต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวกับเรื่อง เกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชีที่จำเป็นต่อความเข้าใจของผู้ใช้งบการเงิน เกณฑ์การวัดมูลค่าดังกล่าว เช่น ราคาทุนเดิม ราคาทุนปัจจุบัน มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ราคายุติธรรม หรือมูลค่าปัจจุบัน นอกเหนือไปจากการเปิดเผยนโยบายการบัญชีทั่วไป ในกรณีที่มีการใช้เกณฑ์การวัดค่ามากกว่าหนึ่งเกณฑ์ กิจการต้องเปิดเผยว่าสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละประเภทใช้เกณฑ์ใดในการวัดค่า

โดยทั่วไปรายละเอียดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของนโยบายบัญชีได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาว่ากิจการควรเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่ใช้หรือไม่ ฝ่ายบริหารของกิจการต้องพิจารณาว่า การเปิดเผยนโยบายการบัญชีดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงลักษณะของรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีที่สะท้อนอยู่ในผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินตามที่รายงานไว้ อย่างไรก็ดี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 ได้กำหนดไว้ว่ากิจการควรเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่ใช้ในเรื่องต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

1. การรับรู้รายได้
2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม ซึ่งรวมถึงบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

เอกสารนี้เป็น 3. การรวมกิจการ สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การร่วมค้า
5. การรับรู้รายการที่เกี่ยวกับการคิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร หรือการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
6. การบันทึกต้นทุนการกู้ยืมและรายจ่ายอื่น ๆ เป็นสินทรัพย์
6. สัญญาก่อสร้าง
8. เงินลงทุนในอสังหาริมทรัพย์
9. เครื่องมือทางการเงินและเงินลงทุน
10. สัญญาเช่า
11. ต้นทุนการวิจัยและพัฒนา
12. สินค้าคงเหลือ
13. ภาษีเงินได้รวมถึงภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
14. ประมาณการหนี้สิน
15. ผลประโยชน์ของพนักงาน
16. การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศและการป้องกันความเสี่ยง
16. คำจำกัดความของการจำแนกข้อมูลตามส่วนงานทางธุรกิจ ทางภูมิศาสตร์และเกณฑ์

ในการปันส่วนค่าใช้จ่ายระหว่างส่วนงาน

18. คำจำกัดความของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
19. การบัญชีในภาวะเงินเฟ้อ
20. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

กิจการควรเปิดเผยลักษณะการดำเนินงาน และนโยบายการบัญชีที่สำคัญซึ่งโดยทั่วไปผู้ใช้งบการเงินคาดว่ากิจการประเภทนั้น ๆ ควรเปิดเผย เช่น กิจการทั่วไปควรเปิดเผยนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้รวมถึงภาษีรอการตัดบัญชี ในขณะที่กิจการซึ่งดำเนินงานในต่างประเทศหรือมีรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศอย่างมีสาระสำคัญ ควรเปิดเผยนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้รายการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งการป้องกันความเสี่ยงของรายการกำไรและขาดทุนดังกล่าว งบการเงินรวมควรเปิดเผยนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดค่าความนิยมและส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย

นโยบายการบัญชีอาจมีความสำคัญถึงแม้ว่าจำนวนเงินที่แสดงในงวดปัจจุบันและงวดก่อน ๆ จะไม่มีนัยสำคัญก็ตาม กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีในเรื่องที่มาตรฐานการบัญชียังไม่ได้กำหนดแต่กิจการได้เลือกปฏิบัติ เพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่ผู้ใช้งบการเงินมีอาจทราบได้จากตัวเลขที่ปรากฏในงบการเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 26 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน ให้เปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญดังนี้

1. การรับรู้รายได้หลักประเภทต่าง ๆ
2. การตีราคาเงินลงทุนและหลักทรัพย์ที่มีไว้เพื่อขาย
3. ความแตกต่างระหว่างรายการและเหตุการณ์อื่น ที่เป็นผลให้เกิดการรับรู้เป็นสินทรัพย์และหนี้สินในงบดุล รายการและเหตุการณ์อื่นที่เป็นเหตุให้เกิดหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าและภาระผูกพันรวมทั้งรายการนอกงบดุล
4. เกณฑ์การพิจารณาผลเสียหายจากการให้กู้ยืมเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อลูกค้าและการตัดบัญชีลูกหนี้เงินให้กู้ยืม และเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อลูกค้าที่เรียกเก็บไม่ได้
5. เกณฑ์การพิจารณาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับความเสี่ยงโดยทั่วไปของสถาบันการเงินและการปฏิบัติทางการบัญชีของรายการดังกล่าว

การเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน

วัตถุประสงค์ของการเปิดเผยข้อมูล

วัตถุประสงค์หลักของการเปิดเผยข้อมูลก็คือ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ทันทต่อเหตุการณ์และมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา การรายงานข้อมูลทางการเงินจึงควรจะเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิดและเป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องตามควร สมบูรณ์ และเพียงพอต่อการตัดสินใจ ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าจุดประสงค์ของการเปิดเผยข้อมูลก็คือการเสนอข้อมูลให้แก่ผู้ใช้งบการเงิน ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลทางการเงินของกิจการหนึ่งไปเปรียบเทียบกับกิจการอื่น หรือเปรียบเทียบกับข้อมูลของกิจการเดียวกันแต่ต่างงวดบัญชีได้ (เมธากุล, 2541)

ลักษณะของข้อมูลที่ดีควรเปิดเผย

รายงานทางการเงินจัดทำขึ้นเพื่อเสนอข้อมูลที่จะใช้ในการตัดสินใจโดยทั่วไปและมักจะเป็นที่เข้าใจว่ารายงานทางการเงินทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง การรายงานทางการเงินควรจะทำการเปิดเผยข้อมูลเท่าที่จำเป็น เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดในงบการเงินนั้น เหตุการณ์ที่ดีควรเปิดเผยมีดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษานี้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดบัญชี

- 1.1 การใช้วิธีการบัญชี ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป
- 1.2 การเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีจากงวดก่อน
- 1.3 เหตุการณ์ที่สำคัญหรือเหตุการณ์ที่ผิดปกติ
- 1.4 การทำสัญญาหรือข้อตกลงพิเศษ
- 1.5 การเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์

2. เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน เช่น การปรับปรุงบัญชี เนื่องจากลูกหนี้ล้มละลาย หลังจากกิจการปิดบัญชี เป็นต้น

3. เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง เช่น การเปลี่ยนสถานะของลูกหนี้ ความเสี่ยงต่อการถูกเวนคืนทรัพย์สิน การถูกฟ้องคดี เป็นต้น

เมื่อเห็นว่าข้อมูลทางการบัญชีที่มีอยู่ในงบการเงินไม่เพียงพอ จำเป็นต้องทำการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ ชนิดและจำนวนที่ต้องเปิดเผยข้อมูล ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของผู้ใช้งบการเงินว่ามีความเชี่ยวชาญในการตีความเพียงใด การที่จะเปิดเผยข้อมูลเพียงใดนั้น นอกจากจะต้องพิจารณาถึงความเชี่ยวชาญของผู้ใช้งบการเงินแล้วยังต้องพิจารณาถึงความปรารถนาของผู้ใช้อีกด้วย โดยปกติแล้วการเปิดเผยข้อมูลควรพิจารณาหลักเกณฑ์ 3 ประการด้วยกันคือ

1. ความพอเพียง หมายถึง เปิดเผยข้อมูลที่ไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในข้อมูลที่ให้มา
2. ความถูกต้องตามควร หมายถึง การจัดหาข้อมูลที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจสภาพของข้อมูลตามที่แสดง
3. ความสมบูรณ์ หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลทุกรายการที่เกี่ยวข้องแต่ข้อมูลนั้นจะต้องไม่มากเกินไป

วิธีการเปิดเผยข้อมูล

วิธีการเปิดเผยข้อมูลมีหลายวิธีซึ่งจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่จะเปิดเผยและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง วิธีการเปิดเผยข้อมูลอาจทำได้ดังนี้

1. รูปแบบและการจัดเรียงลำดับรายการในงบการเงิน
2. รายละเอียด และศัพท์เฉพาะในงบการเงิน
3. การใช้ข้อมูลในวงเล็บ
4. งบประกอบหรือตารางประกอบ

5. เหตุ

6. รายงานของประธานกรรมการบริษัท

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญ

ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ ให้คำนิยามศัพท์คำว่า "ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ" หมายถึง จำนวนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ส่วนคำว่า "หนี้สงสัยจะสูญ" หมายถึง ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชี

ในการดำเนินธุรกิจ กิจกรรมมักจะมีรายได้การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ก่อให้เกิดลูกหนี้การค้าตามมา และลูกหนี้ก็จัดเป็นสินทรัพย์ทางการเงินประเภทหนึ่งของกิจการ ในฐานะที่เป็นเจ้าหนี้ กิจการมีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ด้วยเงินสด หรือสินทรัพย์อย่างอื่นโดยคาดว่าจะได้รับเต็มจำนวนเมื่อถึงกำหนดชำระ อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงทางธุรกิจ แม้ลูกหนี้โดยส่วนใหญ่จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด หรือตามที่คาดว่าจะได้ แต่ก็มีกรณีที่ลูกหนี้บางรายไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามจำนวนเงินและภายในระยะเวลาที่คาดว่าจะได้ ขณะที่กิจการไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าลูกหนี้รายใดจะไม่ชำระหนี้จนกว่าจะถึงกำหนดชำระหรือได้มีการทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว ทำให้ลูกหนี้ที่จะแสดงในงบการเงินมีจำนวนสูงกว่าความเป็นจริง ดังนั้นจึงต้องมีการประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ขึ้นเรียกว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญซึ่งมีลักษณะเป็นบัญชีปรับมูลค่านำไปหักลดบัญชีลูกหนี้ เพื่อแสดงมูลค่าสุทธิที่ใกล้เคียงกับมูลค่าตามความเป็นจริง ทำให้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ จึงได้กำหนดวิธีการปฏิบัติดังกล่าวขึ้น

การบันทึกลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ มีวิธีปฏิบัติโดยทั่วไป 2 วิธี คือ

1. ไม่บันทึกรายการจนกว่าจะถึงรอบระยะเวลาบัญชีที่มีหนี้สูญเกิดขึ้นจริง จึงจะบันทึกผลเสียหายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยการบันทึกหนี้สูญเป็นค่าใช้จ่าย วิธีนี้เรียกว่า วิธีตัดจำหน่ายโดยตรง

2. ประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ โดยคำนวณจากยอดขายหรือจากยอดลูกหนี้คงค้างแล้วบันทึกจำนวนที่ประมาณขึ้นนั้น โดยบันทึกเป็นหนี้สงสัยจะสูญซึ่งเป็นบัญชีที่แสดงในงบกำไรขาดทุนเป็นรายการค่าใช้จ่าย และบันทึกปรับมูลค่าลูกหนี้ในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ รายการนี้จะทำในรอบระยะเวลาบัญชีที่บันทึกการขาย วิธีนี้เรียกว่า วิธีตั้งค่าเผื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทางปฏิบัติวิธีตัดจำหน่ายโดยตรง เป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก แต่มีข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎีว่าด้วย การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชี อีกทั้งมูลค่าของลูกหนี้ที่แสดงในงบดุลก็มีได้อยู่ในมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจริง วิธีนี้จึงเป็นวิธีที่ไม่เป็นที่ยอมรับ เว้นแต่ว่าหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้มีจำนวนที่ไม่มีนัยสำคัญ วิธีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นวิธีการที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีว่าด้วยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชี และบัญชีลูกหนี้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี จะแสดงในมูลค่าที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แม้ว่าวิธีนี้จะต้องมีการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญขึ้นก็ตาม การประมาณอาจทำได้โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต สภาวะเศรษฐกิจและการวิเคราะห์ยอดลูกหนี้ค้างชำระ เนื่องจากจำนวนเงินของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ มีลักษณะเป็นผลเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น วิธีตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะเป็นวิธีที่เหมาะสมก็ต่อเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าสินทรัพย์จะมีมูลค่าลดน้อยลง และผลเสียหายนั้นสามารถประมาณได้โดยสมเหตุสมผล

วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ

ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ ได้ให้แนวความคิดสำหรับลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญมีสองแนวความคิด แนวความคิดแรกเห็นว่าลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญควรพิจารณาเฉพาะลูกหนี้การค้าเท่านั้น โดยมีเหตุผลว่าลูกหนี้การค้าเป็นลูกหนี้ส่วนใหญ่ของกิจการและเกิดจากการดำเนินธุรกิจโดยตรงของกิจการ ในขณะที่ลูกหนี้อื่นมีจำนวนที่ไม่มีนัยสำคัญและไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี การนำหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่นไปถือเป็นค่าใช้จ่ายจะไม่สัมพันธ์กับรายได้ที่เกิดขึ้น อีกทั้งจะเป็นการยุ่งยากในการประมาณการหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้อื่น แต่ละรายที่มีลักษณะไม่เหมือนกัน อีกแนวความคิดหนึ่งเห็นว่าลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญควรพิจารณาลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น โดยมีเหตุผลว่าลูกหนี้อื่นก็มีโอกาสที่จะไม่ชำระหนี้เช่นกัน ถ้าหากลูกหนี้อื่นไม่สามารถชำระหนี้ และไม่ได้ลดมูลค่าของลูกหนี้ลงด้วยจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแล้ว จะทำให้ลูกหนี้แสดงในงบการเงินด้วยมูลค่าที่สูงเกินกว่าที่จะได้รับชำระ โดยทั่วไปจะมีวิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญที่นิยมใช้กัน ดังต่อไปนี้

1. คำนวณเป็นอัตราร้อยละของยอดขาย กิจการต้องวิเคราะห์จากประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้ เทียบเป็นอัตราส่วนกับยอดขายคือ

1.1 คำนวณเป็นอัตราร้อยละของยอดขายรวม โดยถือว่าการขายเป็นรายการที่ก่อให้เกิดลูกหนี้และอัตราส่วนของการขายสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่เก็บไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 คำนวณเป็นร้อยละของยอดขายเชื่อ โดยถือว่าการขายเชื่อสัมพันธ์โดยตรงกับลูกหนี้ ส่วนการขายเงินสดไม่ได้ก่อให้เกิดลูกหนี้แต่อย่างใด

2. คำนวณเป็นอัตราร้อยละของยอดลูกหนี้คงค้าง โดยจะวิเคราะห์จากประสบการณ์ที่ผ่านมา กิจกรรมจะสามารถประมาณอัตราร้อยละของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ต่อยอดลูกหนี้ที่คงค้างอยู่ได้ดังนี้

2.1 คำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ โดยถือว่าอัตราส่วนของจำนวนหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ทั้งหมดจะคงที่

2.2 คำนวณโดยการจัดกลุ่มลูกหนี้ซึ่งจำแนกตามอายุของลูกหนี้ที่ค้างชำระ ลูกหนี้กลุ่มที่ค้างชำระนานจะนำมาคำนวณหาจำนวนหนี้สงสัยจะสูญด้วยอัตราร้อยละที่สูงกว่าลูกหนี้ที่เริ่มค้างชำระเกินกำหนด โดยถือว่าลูกหนี้ที่ค้างชำระนานจะมีโอกาสไม่ชำระหนี้มากกว่าลูกหนี้ที่เริ่มเกิดขึ้น

3. คำนวณโดยพิจารณาลูกหนี้แต่ละราย และจะรวมเฉพาะรายที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ วิธีนี้อาจจะกระทำได้ยากในทางธุรกิจที่มีลูกหนี้จำนวนมากราย

การพิจารณาจำนวนหนี้สงสัยจะสูญให้พิจารณาทั้งลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น นอกจากนี้ อัตราร้อยละที่นำมาใช้ในการประมาณการจะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงเสมอ เพื่อให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงของธุรกิจและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของแต่ละธุรกิจ จำนวนหนี้สงสัยจะสูญที่ประมาณได้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนที่แสดงในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่แล้ว ถ้าหากจำนวนที่ประมาณได้มากกว่าก็ต้องเพิ่มให้เท่ากับจำนวนที่ประมาณการได้ โดยจะถือเป็นหนี้สงสัยจะสูญแสดงเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน แต่ถ้าจำนวนที่ประมาณได้มีน้อยกว่าจำนวนที่แสดงอยู่ในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ก็ให้ลดจำนวนในบัญชีลงให้เหลือเท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ และรายการหนี้สงสัยจะสูญ จะแสดงเป็นยอดเดบิตภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ มีข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน กิจกรรมควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อมูลที่ควรเปิดเผยมี 2 รูปแบบ ได้แก่

1. แสดงบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้า เป็นรายการที่หักจากลูกหนี้การค้า และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้อื่น ก็ให้แสดงเป็นรายการหักจากลูกหนี้อื่นที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ สงวนลิขสิทธิ์ สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กรณีที่แสดงลูกหนี้ในงบดุลด้วยมูลค่าสุทธิ ให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าเสื่อมราคา

ถึงแม้ว่ากิจการจะทำการซ่อมแซมสินทรัพย์ถาวรอยู่เสมอก็ตาม แต่ไม่อาจจะรักษาสินทรัพย์ถาวรให้คงอยู่ได้ตลอดไป สินทรัพย์นั้นจะต้องมีสภาพที่ไม่อาจใช้งานได้ในที่สุด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่านอกจากที่ดินแล้ว สินทรัพย์ถาวรทุกประเภทมีอายุการใช้งานจำกัด และจะต้องเฉลี่ยราคาทุนของสินทรัพย์ ถือเป็นค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาที่ใช้สินทรัพย์นั้น (พยอม, 2539)

สาเหตุแห่งการเสื่อมค่าของสินทรัพย์ถาวร

สินทรัพย์ถาวรอาจเสื่อมค่าไปด้วยเหตุผลหลายประการ เป็นต้นว่า การสึกหรอจากการใช้ การเสื่อมสภาพในตัวของมันเองเพราะกาลเวลาที่ล่วงไป ความเสียหายหรือการถูกทำลายจากธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุ เป็นต้น หรือจากอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากความประมาทเลินเล่อ หรือใช้สินทรัพย์นั้นอย่างผิดวิธี ซึ่งจะมีผลทำให้อายุการใช้สินทรัพย์นั้นสั้นลง นอกจากนั้น สินทรัพย์ถาวรยังอาจเสื่อมค่าไปด้วยมีผู้ผลิตสินทรัพย์อื่นที่มีประสิทธิภาพดีกว่า สูงกว่าสินทรัพย์เก่าขึ้นขึ้นมา ทำให้สินทรัพย์เก่ามีค่าน้อยลงไป เช่น การติดตั้งเครื่องจักรใหม่แทนเครื่องจักรเก่า อาจเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่า หรือผลิตสินค้าได้มากกว่า จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้บริหารตัดสินใจจำหน่ายเครื่องจักรเก่า และติดตั้งเครื่องจักรใหม่แทน หรืออาจเป็นไปได้ในกรณีเครื่องจักรชนิดหนึ่งใช้ผลิตสินค้าได้ประเภทเดียว และสินค้าประเภทนั้นไม่เป็นที่นิยมกันในระหว่างผู้ซื้อแล้ว กิจการต้องหยุดผลิตสินค้าและเลิกใช้เครื่องจักรนั้น เช่นนี้เรียกว่าเครื่องจักรนั้นเสื่อมค่าเพราะเหตุ Obsolescence

ในทางบัญชี การคิดค่าเสื่อมราคา หมายถึง การกระจายราคาทุนของสินทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นโดยวิธีต่าง ๆ ที่ถูกต้องและเที่ยงธรรม หรือมูลค่าของสินทรัพย์ที่มีการเสื่อมสภาพส่วนที่ตัดเป็นค่าใช้จ่าย ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีตลอดจนอายุการใช้งานที่ได้ประมาณไว้ ดังนั้นค่าเสื่อมราคาจึงเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์ คือเป็นค่าใช้จ่ายสินทรัพย์นั่นเอง ไม่ว่ากิจการจะทำการค้ามีกำไรหรือขาดทุนก็ตาม ค่าเสื่อมราคาย่อมเกิดขึ้นเสมอและจะต้องถือเป็นค่าใช้จ่ายของกิจการ ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรมิใช่รายการที่ผู้บริหารจะพึงตัดสินใจว่าจะนำไปหักรายได้หรือไม่ แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วไม่ว่ากิจการจะมีเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำไรหรือขาดทุนเพียงแต่ว่าจำนวนที่ถือเป็นค่าเสื่อมราคาในงวดหนึ่ง ๆ นั้นเกิดจากการประมาณตามวิธีที่เห็นว่าถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ซึ่งก็มีโอกาสผิดพลาดไปจากความจริงบ้าง แต่เนื่องจากไม่อาจทราบได้อย่างแน่นอนว่า สินทรัพย์เสื่อมราคาไปเท่าใดในงวดหนึ่ง ๆ ก็จำเป็นที่ต้องอาศัยวิธีการประมาณที่มีหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้มากที่สุด

ค่าเสื่อมราคามีผลกระทบที่สำคัญต่อการแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ ค่าเสื่อมราคาเป็นรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญในงบกำไรขาดทุน แต่เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายที่มีได้จ่ายจากเงินสด ดังนั้นจำนวนเงินที่แสดงในงบกำไรขาดทุนจะมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารงานจะวางหลักเกณฑ์การจำหน่ายค่าเสื่อมราคาเพื่อวัตถุประสงค์อะไร

วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการจำหน่ายค่าเสื่อมราคา อาจสรุปได้ดังนี้ คือ

1. จัดสรรรายจ่ายที่เป็นทุน เป็นต้นทุนของสินค้าหรือบริการตามอายุการใช้ของสินทรัพย์ที่ได้ให้ประโยชน์ในงวดบัญชี
2. เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงหรือลดภาระภาษีเงินได้ของบริษัท กล่าวคือจะใช้วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาในอัตราสูง ซึ่งจะทำให้บริษัทได้ผลประโยชน์มากที่สุด โดยมีได้คำนึงถึงอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่ให้บริการ
3. เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรกำไรตามนโยบายของบริษัทหรือผู้บริหารงาน เช่น บริษัทมีนโยบายต้องการสำรองลับหรือปิดบังกำไรให้ลดลง เพื่อป้องกันคู่แข่งชั้นหรือไม่ประสงค์ให้บุคคลภายนอกทราบกำไรที่แท้จริง ก็จะจำหน่ายค่าเสื่อมราคาในอัตราสูงเพื่อลดกำไรที่แสดงในงบกำไรขาดทุน
4. เพื่อรักษาค่าของเงินทุนให้คงอยู่ โดยปกติค่าของเงินมักไม่คงที่ตามระยะเวลาต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลในการรักษาเสถียรภาพของเงินตรา และเศรษฐกิจของประเทศค่าของเงินโดยทั่วไปมีแนวโน้มที่จะลดลง ดังนั้นเมื่อธุรกิจซื้อสินทรัพย์ไว้ใช้ในกิจการในระยะหลายปีต่อมาสินทรัพย์จะชำรุด ในที่สุดก็ใช้การไม่ได้ การที่ธุรกิจจะซื้อสินทรัพย์ใหม่มาแทนสินทรัพย์เดิมในราคาเท่าเดิมย่อมหาซื้อไม่ได้ ทั้งนี้เพราะค่าเงินลดลง และเทคนิคในการผลิตสินทรัพย์ใหม่เปลี่ยนแปลงไป ธุรกิจจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากขึ้นในการซื้อสินทรัพย์ใหม่มาทดแทนของเดิม ดังนั้น จึงอาจมีนโยบายในการสำรองค่าเสื่อมราคาให้เท่ากับราคาของสินทรัพย์ที่จะต้องซื้อเมื่อสินทรัพย์เก่าชำรุดและใช้การไม่ได้

ค่าเสื่อมราคาแต่ละงวดจะมีผลกระทบกับกำไรขาดทุนของกิจการ เนื่องจากค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายที่มีได้มีการจ่ายเงินออกไปจริง แต่ได้มีการบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นตัวปรับมูลค่าจากสินทรัพย์ถาวร ถ้ามีการปิดเบือนค่าเสื่อมราคาอาจจะมีผลให้แสดงฐานะการเงินของธุรกิจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง การที่บริษัทแสดงกำไรผิดจากความเป็นจริง ย่อมมีผลกระทบต่อเอกสารที่เป็นเอกสารที่ส่งวงเวียนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคคลต่าง ๆ มากมาย ทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทโดยตรง และบุคคลที่สนใจเพื่อเข้ามาลงทุนในธุรกิจนั้น ๆ ซึ่งผลกระทบต่อบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ผู้บริหาร เนื่องจากกำไรเป็นเครื่องวัดประสิทธิภาพอย่างหนึ่งในการดำเนินงานของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารมักจะพยายามรักษาระดับกำไรให้คงอยู่หรือเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และผู้บริหารจะใช้ค่าเสื่อมราคาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ผู้บริหารสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงกำไร การคิดค่าเสื่อมราคาต่ำจะทำให้กำไรสูง และการแสดงกำไรสูงเมื่อพิจารณาเพียงผิวเผินอาจทำให้เข้าใจว่าเกิดจากความสามารถของผู้บริหาร

2. ผู้ถือหุ้น ถ้าบริษัทนั้นไม่มีนโยบายในการแบ่งเงินปันผลโดยสม่ำเสมอแล้ว หากกำไรในงวดใดต่ำผู้ถือหุ้นอาจไม่ได้รับเงินปันผล ฉะนั้นจึงทำให้ผู้ถือหุ้นที่ลงทุนเพื่อหวังเงินปันผลขาดผลประโยชน์ในงวดที่มีได้จ่ายเงินปันผล ทั้งนี้อาจเนื่องจากนโยบายของผู้บริหารที่ต้องการจะนำกำไรมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในกิจการมากขึ้น โดยไม่ประสงค์จะจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น ดังนั้นจึงใช้ค่าเสื่อมราคาในการกำหนดจำนวนกำไรตามวัตถุประสงค์

3. เจ้าหนี้ การที่ธุรกิจแสดงกำไรมากหรือน้อย ไม่กระทบกระเทือนเจ้าหนี้ระยะสั้น แต่จะกระทบกระเทือนกับเจ้าหนี้ระยะยาว เพราะการแสดงกำไรน้อยเนื่องจากค่าเสื่อมราคามากไป ทำให้ราคาสินทรัพย์ประจำที่แสดงในงบดุลลดลง ซึ่งทำให้เจ้าหนี้ไม่ไว้วางใจในความมั่นคงของธุรกิจเพราะสินทรัพย์ซึ่งเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ลดลง ฉะนั้นถ้าหากเจ้าหนี้ไม่รู้ข้อเท็จจริงของการลดค่าทางบัญชีสินทรัพย์ก็จะไม่ไว้วางใจฐานะการเงินของธุรกิจที่ขอกู้

4. รัฐบาล การแสดงกำไรน้อยเนื่องจากการหักค่าเสื่อมราคาในอัตราสูงสุดเท่าที่ประมวลรัษฎากรระบุไว้ ทำให้รัฐบาลเรียกเก็บภาษีได้น้อยในระยะแรก ดังนั้นรัฐบาลจะได้รับผลกระทบเฉพาะระยะสั้น แต่ในระยะยาวแล้วการคิดค่าเสื่อมราคามากหรือน้อยไม่กระทบต่อจำนวนภาษีรวมที่รัฐเรียกเก็บ

5. ผู้ลงทุน การแสดงกำไรของบริษัทขึ้นลงไม่สม่ำเสมอ อาจจะทำให้ผู้ลงทุนเข้าใจว่าเป็นธุรกิจที่เสี่ยงภัยไม่มั่นคง ฉะนั้นผู้ลงทุนมักไม่นิยมลงทุนในธุรกิจที่มีอัตรากำไรขึ้นลงไม่สม่ำเสมอ และการจำหน่ายค่าเสื่อมราคาที่มีได้ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันในแต่ละงวด ก็เป็นสาเหตุอันหนึ่งทำให้การแสดงกำไรขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่สม่ำเสมอ

นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังรวมไปถึงลูกค้า นักศึกษา และผู้สนใจในธุรกิจนั้น ดังนั้นบุคคลดังกล่าวข้างต้น หรือผู้ใช้งบการเงินของกิจการควรศึกษาข้อมูลในเรื่องของนโยบายการบัญชีค่าเสื่อมราคาอย่างละเอียด โดยควรจะเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ถาวรที่กิจการที่มีอยู่เพื่อใช้ในการดำเนินงาน รวมไปถึงข้อมูลอื่นในหนังสือ วารสาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการใช้งบการเงินในเชิงเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประมาณค่าเสื่อมราคา

การประมาณค่าเสื่อมราคาเพื่อถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดหนึ่ง ๆ นั้น ให้ถือราคาทุนของสินทรัพย์เป็นหลัก ต่อจากนั้นจะต้องประมาณราคาสินทรัพย์ที่อาจขายได้เมื่อเลิกใช้สินทรัพย์นั้นแล้วซึ่งเรียกว่าราคาซาก ราคาซากนี้ควรเป็นราคาสุทธิคือราคาที่คาดว่าจะขายได้หักด้วยค่ารั้งถอนและค่าใช้จ่ายในการขายแล้ว ขั้นต่อไปก็คือการประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น การประมาณอายุการใช้งานควรจะนำสาเหตุต่าง ๆ ของการเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรไม่ว่าจะเป็นการเสื่อมค่าในตัวหรือสภาพของสินทรัพย์หรือการเสื่อมค่าจากเหตุภายนอกเข้ามาาร่วมกันพิจารณา การคิดค่าเสื่อมราคามีด้วยกันหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีก็มีความเหมาะสมและข้อจำกัดแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการเสื่อมสภาพของสินทรัพย์ ดังต่อไปนี้ (พยอสม, 2539)

1. การคิดค่าเสื่อมราคาตามหลักเกณฑ์อัตราเปลี่ยนแปลงตามชั่วโมงการทำงานหรือตามจำนวนผลผลิต เป็นวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาที่เหมาะสมกับทรัพย์สินที่มีการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน วิธีนี้เป็นวิธีการที่สอดคล้องกับข้อสมมติฐานทางการบัญชีในเรื่องการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้มากที่สุด แต่มีข้อจำกัดที่ไม่ได้คำนึงถึงการเสื่อมค่าอันเนื่องมาจากความล้าสมัยและมักจะมีปัญหาในทางปฏิบัติในการประมาณประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้สินทรัพย์ดังกล่าว

2. การคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราคงที่ เป็นวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาที่เหมาะสมกับทรัพย์สินที่มีการเสื่อมสภาพตามระยะเวลา การคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีนี้จึงง่ายและสะดวก แต่มีข้อเสียที่ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนของเงินทุนและไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้จากการใช้สินทรัพย์ที่แท้จริง

3. การคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราลดลง เป็นวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาที่เหมาะสมกับทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพสูงในระยะแรก และประโยชน์ที่ให้ในระยะหลังไม่แน่นอน หรือทรัพย์สินที่ขึ้นอยู่กับสมัยนิยม การคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีนี้จะทำให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้สินทรัพย์ค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดอายุการใช้งาน เนื่องจากค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาในระยะหลังมักจะสูงขึ้นขณะที่ค่าเสื่อมราคาลดลง

4. การคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราที่เพิ่มขึ้น เป็นวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาที่เหมาะสมกับสินทรัพย์ที่คาดว่าจะให้ประโยชน์เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาของการใช้สินทรัพย์นั้น การคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีนี้จึงไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้เพราะทรัพย์สินที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมีน้อย ดังนั้น ถ้าหากทรัพย์สินใดมีลักษณะที่คาดว่าจะไม่ให้ประโยชน์เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาของการใช้สินทรัพย์นั้นแล้วไม่แนะนำให้คิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีนี้ เนื่องจากเป็นวิธีที่ขัดกับหลักความระมัดระวัง

ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ระบุไว้ว่า กิจการต้องทบทวนวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ หากกิจการพบว่าลักษณะเอกสารเงินปันเอกสารที่ส่งวนวิสาห์หรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นสาระสำคัญ กิจการต้องเปลี่ยนวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา เมื่อกิจการจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาเพื่อสะท้อนถึงลักษณะรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป กิจการต้องถือว่าการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและต้องคำนวณค่าเสื่อมราคาใหม่ สำหรับงวดบัญชีปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนทันที เป็นต้นไป

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคา

การเลือกวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา และประมาณอายุการใช้งานของทรัพย์สินที่มีการเสื่อมสภาพเป็นเรื่องการใช้ดุลยพินิจ กิจการจึงควรเปิดเผยถึงวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา อายุการใช้งานโดยประมาณหรืออัตราค่าเสื่อมราคา และราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันต้นงวดและสิ้นงวด เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบนโยบายที่ผู้บริหารเลือกใช้และทำให้สามารถเปรียบเทียบกับงบการเงินของกิจการอื่นได้ และด้วยเหตุผลเดียวกัน กิจการควรเปิดเผยถึงจำนวนค่าเสื่อมราคาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี และค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยค่าเสื่อมราคาจะปรากฏเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน และส่วนที่เป็นค่าเสื่อมราคาสะสม จะเป็นบัญชีปรับมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จะปรากฏในงบดุลของกิจการ นอกจากนี้เมื่อเลือกใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาวิธีใดวิธีหนึ่งแล้ว ควรใช้วิธีนั้นอย่างสม่ำเสมอจากรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งไปอีกรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง เว้นแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ที่ทำให้มีเหตุผลในการเปลี่ยนแปลงวิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาไปจากเดิม และในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีนั้น ควรเปิดเผยเหตุผลและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้วย

การรับรู้รายได้

แม้บทการบัญชีสำหรับการจัดทำและนำเสนองบการเงินให้คำนิยามไว้ว่ารายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้าหรือการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สินซึ่งส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ รายได้ตามคำนิยามรวมถึง รายการกำไรและรายได้ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติของกิจการ รายได้มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น รายได้จากการขาย รายได้จากการให้บริการ รายได้ค่าธรรมเนียม รายได้ดอกเบี้ย รายได้เงินปันผล รายได้ค่าสิทธิ ฯลฯ ตามเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชี สำหรับรายได้ซึ่งเกิดจากรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกี่ยวกับการขายสินค้าและบริการ และการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของกิจการซึ่งก่อให้เกิดรายได้ในรูปดอกเบี้ย ค่าสิทธิและเงินปันผล

ประเภทของการเกิดขึ้นของรายได้

ประเภทของการเกิดขึ้นของรายได้ มี 10 ประเภทดังนี้ (เมธากุล, 2541)

1. รายได้เกิดขึ้นเมื่อมีการขายสินค้า ถือว่ารายได้เกิดขึ้น ณ ในวันที่ขาย โดยปกติหมายถึง วันที่ส่งสินค้าไปให้ลูกค้า
 2. รายได้ที่เกิดขึ้นก่อนการขาย ถือว่ารายได้นั้นเกิดขึ้นขณะที่ทำการผลิต หรือเมื่อการผลิต สิ้นสุดลง ทั้งที่ยังไม่ได้ขาย หรือเพียงแค่สัญญาขาย
 3. รายได้เกิดขึ้นหลังจากรายการขาย ถือว่าในขณะที่ขายสินค้า เงื่อนไขในการเกิดรายได้ยังไม่ สำเร็จ รายได้จึงยังไม่เกิดขึ้นต้องรอไปจนเงื่อนไขสำเร็จ
 4. รายได้จากงานก่อสร้างตามสัญญา อาจมีรับรู้รายได้ระหว่างก่อสร้าง หรือก่อสร้างเสร็จ ทั้งนี้ย่อมแตกต่างกันตามเงื่อนไขสัญญา
 5. รายได้จากกรให้บริการ ซึ่งลักษณะการให้บริการจะแตกต่างกัน ดังนั้นรายได้จึงเกิดขึ้น แตกต่างกันไปตามลักษณะของบริการนั้น
 6. รายได้เกิดจากขายของสังหาริมทรัพย์ เป็นการรับรู้รายได้จากการขายที่ดิน ทรัพย์สินที่ ติดอยู่กับพื้นดิน รวมทั้งสิทธิอันเกี่ยวกับสินทรัพย์นั้น การรับรู้รายได้จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
 7. รายได้เกิดจากการขายในกรณีพิเศษได้แก่ การขายอื่น ๆ ซึ่งรายได้ อาจเกิดในหลายจุด แตกต่างกันไป
 8. รายได้เกิดขึ้นจากการให้ผู้อื่นใช้ทรัพย์สิน เช่น ดอกเบี้ย ค่าเช่า จะเกิดรายได้เมื่อมีการใช้ สินทรัพย์นั้นหรือเมื่อเวลาผ่านไป
 9. รายได้เกิดจากการให้เช่าซื้อ ผู้ให้เช่าจะมีการรับรู้รายได้จากดอกผลที่ให้เช่าซื้อ และส่วน ที่เป็นกำไรจากการขาย
 10. รายได้ที่เกิดขึ้นจากการจำหน่ายสินทรัพย์อื่น ๆ นอกเหนือจากสินค้า รายได้เกิดขึ้นเมื่อ เหตุการณ์ที่จำหน่ายเกิดขึ้น
- รายได้ที่เกิดขึ้นของแต่ละธุรกิจย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นประเภทของการเกิดขึ้นของรายได้ ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น อาจจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันบ้างตามประเภทของธุรกิจ แต่ธุรกิจโดย ส่วนใหญ่ก็จะมีประเภทการเกิดขึ้นของรายได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้ ได้กำหนดวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้ ไว้ดังนี้

1. การรับรู้รายได้จากการขายสินค้า สำหรับรายการที่เกี่ยวข้องกับการขายสินค้าจะถือว่าขั้นตอนของการขายได้บรรลุผลสำเร็จเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1.1 ผู้ขายสินค้าได้โอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ที่มีนัยสำคัญในการเป็นเจ้าของ ของสินค้านั้นไปให้แก่ผู้ซื้อแล้ว กระบวนการที่มีนัยสำคัญได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และผู้ขายไม่มีส่วนในด้านการจัดการและไม่มีสิทธิควบคุมหรือใช้สินค้าที่ขายไปในฐานะเจ้าของ

1.2 ปราศจากความไม่แน่นอนอันมีนัยสำคัญเกี่ยวกับ

1.2.1 จำนวนผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับการขายสินค้านั้น

1.2.2 จำนวนต้นทุนที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้นแล้ว หรือกำลังจะเกิดขึ้นในการผลิต หรือการซื้อสินค้านั้น

1.2.3 จำนวนสินค้าที่ผู้ซื้อจะส่งคืน

ในการขายสินค้าหรือให้บริการควรรับรู้รายได้เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่น่าพอใจ และในเวลาที่ได้รับรู้รายได้นั้น มีความมั่นใจอย่างมีเหตุผลว่าจะเรียกเก็บเงินได้ หากในเวลาเดียวกันนั้น ไม่มีเหตุผลที่จะสนับสนุนได้ว่า จะเรียกเก็บเงินได้ก็สมควรที่จะเลื่อนการรับรู้รายได้นั้นออกไป

2. การรับรู้รายได้จากการให้บริการ สำหรับรายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจะรับรู้รายได้โดยวิธีเมื่องานเสร็จตามสัญญา หรือวิธีอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับงานที่กระทำไป ไม่ว่ากรณีใดจะถือว่าขั้นตอนการก่อให้เกิดรายได้บรรลุผลสำเร็จแล้ว หากปราศจากความไม่แน่นอนอันมีนัยสำคัญเกี่ยวกับ จำนวนผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับการให้บริการ และจำนวนต้นทุนที่เกี่ยวข้องที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นในการให้บริการนั้น

3. การรับรู้รายได้จากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของกิจการ การให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของกิจการโดยก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล จะรับรู้รายได้ก็ต่อเมื่อปราศจากความไม่แน่นอน อันมีนัยสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนรายได้ หรือความสามารถในการเรียกเก็บเงินการรับรู้รายได้เหล่านี้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.1 ดอกเบี้ย รับรู้รายได้ตามสัดส่วนของระยะเวลาและคำนวณจากเงินต้นที่ค้างชำระตามอัตราดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ค่าสิทธิ จะมีการรับรู้รายได้ตามหลักเกณฑ์ที่พึงจะรับรู้ ตามเงื่อนไขของข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 เงินปันผลจากการลงทุนที่มีได้บันทึกตามวิธีส่วนได้เสีย รับรู้รายได้เมื่อสิทธิในการรับเงินปันผลนั้นได้เกิดขึ้นแล้ว

ในการดำเนินธุรกิจนั้นรายได้เกิดจากการขายหรือการให้บริการทั้งที่เป็นเงินสดและที่ไม่เป็นเงินสด ในบางกิจการจะรับรู้รายได้เมื่อได้รับการชำระเป็นเงินสด บางกิจการจะรับรู้รายได้ทั้งที่ขายหรือให้บริการเป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด ในอุตสาหกรรมประกันภัยและประกันชีวิตก็เช่นกัน ไม่ได้มีมาตรฐานการบัญชีฉบับใดกำหนดให้รับรู้รายได้สำหรับรายได้ของธุรกิจหลัก โดยเฉพาะเบี้ยประกันภัย ว่าต้องรับรู้ค่าเบี้ยประกันโดยใช้เกณฑ์ใด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ในการรับรู้รายได้แบ่งเป็น 2 เกณฑ์ใหญ่ ๆ คือ เกณฑ์เงินสด และเกณฑ์คงค้าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การรับรู้รายได้โดยใช้เกณฑ์เงินสด (Cash Basis) วิธีนี้รายได้จะรับรู้เมื่อได้รับเงินสดแล้วเท่านั้น ไม่ว่าจะรายการค่านั้นจะเกิดขึ้นในงวดก่อนหน้าก็ตาม ถ้าหากได้รับชำระเงินในงวดปัจจุบัน การรับรู้รายได้จะเกิดขึ้น ณ งวดปัจจุบัน และรายได้นั้นก็ถือว่าเป็นรายการค้าของงวดปัจจุบัน

2. การรับรู้รายได้โดยใช้เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) วิธีนี้จะเป็นการรับรู้รายได้ทันทีเมื่อเกิดรายการค้าที่ก่อให้เกิดรายได้ ไม่ว่าจะเกิดจากการขายเป็นเงินเชื่อ หรือขายเป็นเงินสด ตามวิธีนี้รายได้เกิดขึ้นในงวดบัญชีใดก็จะรับรู้เป็นรายได้ของงวดบัญชีนั้น

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้รายได้

ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้ ได้กำหนดให้กิจการต่าง ๆ ต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ในการรับรู้รายได้นั้น รวมถึงวิธีการกำหนดชั้นความสำเร็จของรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

2. จำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งรับรู้ระหว่างงวดตามประเภทต่อไปนี้

2.1 ขายสินค้า

2.2 การให้บริการ

2.3 ดอกเบี้ย

2.4 ค่าสิทธิ

2.5 เงินปันผล

นอกจากนี้กิจการต้องเปิดเผยรายการกำไรและรายการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี เรื่องเหตุการณ์อาจเกิดขึ้นในภายหลังและเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน ตัวอย่างเช่น ค่าชดเชยความเสียหาย หรือรายการขาดทุนอื่นที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย

การรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย ไม่ได้มีข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี แต่ในมาตรฐานการบัญชีของต่างประเทศ มีการรับรู้รายได้ดังนี้ (สัญญาฯ, 2545)

1. เบี้ยประกันภัยจากสัญญาระยะสั้น จะมีการรับรู้รายได้ตามระยะเวลาของกรมธรรม์ในสัดส่วนของการคุ้มครองของประกันภัย
2. เบี้ยประกันภัยจากสัญญาระยะยาว โดยส่วนใหญ่จะเป็นประเภทสัญญาประกันชีวิตจะรับรู้รายได้เมื่อสัญญาประกันภัยเริ่มคุ้มครอง
3. เบี้ยประกันภัยควรมีการรับรู้เป็นรายได้ตามระยะเวลาคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัย เว้นแต่จะมีสัญญาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลาคุ้มครองนั้น ซึ่งสามารถรับรู้รายได้ทันที
4. รายได้เบี้ยประกันภัยต้องรับรู้เป็นรายได้ตามวันที่ผู้เอาประกันภัยยอมรับความเสี่ยงภัยจากการทำประกันภัยภายใต้สัญญากรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งเบี้ยประกันภัยดังกล่าวสามารถวัดเป็นมูลค่าที่น่าเชื่อถือได้
5. รายได้เบี้ยประกันภัยต้องถูกรับรู้ตามรูปแบบของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นหรือตามระยะเวลาที่ประกันภัยให้ความคุ้มครอง

สำหรับมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยยังไม่มีประกาศบังคับใช้ปฏิบัติสำหรับธุรกิจประเภทนี้ มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย เรื่องการรับรู้รายได้ นั้น ไม่ครอบคลุมในเรื่องรายได้จากสัญญาประกันภัย ดังนั้นนโยบายการบัญชีในเรื่องการรับรู้รายได้ของบริษัทประกันวินาศภัยจึงมีความหลากหลายและแตกต่างกัน รูปแบบการแสดงรายการและความหมายของรายได้จากการรับประกันวินาศภัยของบริษัทมหาชนตามประกาศของกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ได้แสดงรายการดังต่อไปนี้

เบี้ยประกันภัย	XX
หัก เบี้ยประกันภัยยกเลิกและสงคืน	XX
หัก เบี้ยประกันภัยต่อ	XX
เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ	XX
หัก เงินสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เพิ่ม (ลด) จากปีก่อน	XX
รวมรายได้จากการรับประกันภัย	XX

รูปแบบการแสดงรายการของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงต้องปฏิบัติตามประกาศของกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินลงทุนในหลักทรัพย์

ตามมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนได้ให้ความหมายว่า เงินลงทุน หมายถึง ทรัพย์สินของกิจการที่ถือไว้เพื่อเพิ่มความมั่งคั่งให้กับกิจการไม่ว่าจะอยู่ในรูปของส่วนแบ่งที่จะได้รับในรูปของราคาที่เพิ่มขึ้นหรือประโยชน์อย่างอื่นที่กิจการได้รับ ซึ่งไม่รวมถึงสินค้าคงเหลือและสินทรัพย์ถาวร

ประเภทของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

1. เงินลงทุนชั่วคราว หมายถึง เงินลงทุนที่กิจการตั้งใจจะถือไว้เพื่อเก็งกำไร ในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี เงินลงทุนชั่วคราวรวมถึง หลักทรัพย์เพื่อการค้า หลักทรัพย์เพื่อขายเงินลงทุนทั่วไป และตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดภายใน 1 ปี

การลงทุนดังกล่าวจะเรียกว่าเป็นเงินลงทุนชั่วคราวก็ต่อเมื่อหลักทรัพย์นั้นสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันทีเมื่อต้องการ โดยแบ่งหลักทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หุ้นทุนในความต้องการของตลาด และหลักทรัพย์ประเภทหนี้ในความต้องการของตลาด

2. เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง เงินลงทุนที่กิจการตั้งใจจะถือไว้มากกว่า 1 ปี เงินลงทุนระยะยาวรวมถึงตราสารทุนที่จัดประเภทเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย เงินลงทุนทั่วไป ตราสารหนี้ที่จัดประเภทเป็นหลักทรัพย์เพื่อขายและตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

ต้นทุนของเงินลงทุน

ต้นทุนของเงินลงทุนต้องรวมรายจ่ายโดยตรงทั้งสิ้นที่กิจการจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินลงทุนนั้น เช่น ราคาจ่ายซื้อเงินลงทุน ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากร ต้นทุนของการจัดทำรายการ ไม่รวมถึงส่วนเกินหรือส่วนลดของตราสารหนี้ ต้นทุนทางการเงิน ต้นทุนทางการบริหารและต้นทุนภายในที่ได้รับการแบ่งปันมา

การเปิดเผยข้อมูลของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังต่อไปนี้

1. นโยบายการบัญชีสำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.1 การกำหนดมูลค่าของเงินลงทุน
- 1.2 ข้อเท็จจริงที่ว่ากิจการใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการกำหนดต้นทุนของตราสารที่จำหน่าย
- 1.3 การบันทึกบัญชีการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนชั่วคราว
2. รายการที่มีนัยสำคัญที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนดังต่อไปนี้
 - 2.1 รายได้ดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ และเงินปันผลที่เกิดจากเงินลงทุนชั่วคราวและเงินลงทุนระยะยาว
 - 2.2 จำนวนรวมของสิ่งตอบแทนจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท
 - 2.3 จำนวนรวมของรายการกำไร และจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่เกิดจากการโอนเปลี่ยนหลักทรัพย์เพื่อขายไปเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า
 - 2.4 จำนวนรวมของรายการกำไร และจำนวนรวมของรายการจากการจำหน่ายเงินลงทุนแต่ละประเภท
 - 2.5 จำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของหลักทรัพย์เพื่อการค้าและเงินลงทุนทั่วไป
3. การเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวด ของส่วนเกินทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า และลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนั้น
4. กิจการต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์เพื่อขาย และตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด โดยแสดงแยกตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดเป็นแต่ละรายการ ดังต่อไปนี้
 - 4.1 มูลค่ายุติธรรม
 - 4.2 จำนวนรวมของรายการกำไร และจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า
 - 4.3 จำนวนรวมของราคาทุนตัดจำหน่ายของตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด
 - 4.4 ตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดตามสัญญา โดยจัดกลุ่มตามระยะเวลาที่จะถึงกำหนด เช่น ภายใน 1 ปี ภายใน 2 - 5 ปี หรือภายใน 6 - 10 ปี
5. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการโอนเปลี่ยนตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังต่อไปนี้
 - 5.1 จำนวนต้นทุนตัดจำหน่ายของหลักทรัพย์ที่มีการขายหรือการโอนเปลี่ยน
 - 5.2 จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้น
 - 5.3 จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้น
 - 5.4 สถานการณ์ที่ทำให้กิจการขายหรือโอนเปลี่ยนตราสารหนี้

นอกจากนี้กิจการควรเปิดเผยข้อมูลเพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจงบการเงินได้ดียิ่งขึ้น คือ การวิเคราะห์เงินลงทุนระยะยาวตามประเภทเงินลงทุน การประมาณมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดโดยผู้บริหาร วิธีที่ใช้ประมาณมูลค่าของเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดที่นำมาเปรียบเทียบกับราคาทุน และรายละเอียดเกี่ยวกับเงินลงทุนที่มีสัดส่วนอย่างเป็นสาระสำคัญต่อสินทรัพย์ของกิจการ

อัตราส่วนทางการเงิน

ในการประเมินผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจ นักวิเคราะห์ทางการเงินต้องการเครื่องวัดที่แน่นอน เครื่องมือวัดที่ใช้บ่อย ๆ ก็คือ อัตราส่วนหรือดัชนี ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลตัวเลขทางการเงินสองชนิด การวิเคราะห์และการแปลความหมายของอัตราส่วนต่าง ๆ จะทำให้นักวิเคราะห์ที่มีประสบการณ์และความชำนาญ เข้าใจฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจได้ดีกว่าที่เขาจะได้รับจากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขทางการเงินเพียงอย่างเดียว (เบญจวรรณ, 2538: 20 - 21)

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจำเป็นต้องมีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผลของการวิเคราะห์เด่นชัดขึ้น การเปรียบเทียบทำได้ 3 ลักษณะคือ

1. การเปรียบเทียบอนุกรมเวลาหรือแนวโน้ม เป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนในปัจจุบันกับอัตราส่วนในอดีตและในอนาคต เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงและตัดสินใจว่า ฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานที่ผ่านมาดีขึ้นหรือเลวลง การเปรียบเทียบแนวโน้มนี้สามารถใช้คาดคะเนหรือพยากรณ์ด้วย

2. การเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนของธุรกิจหนึ่งกับที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเดียวกันในระยะเวลาเดียวกันกับที่วิเคราะห์

3. การเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด เป็นเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารของธุรกิจได้กำหนดขึ้นเอง การเปรียบเทียบจะสะท้อนให้เห็นถึงความมานะพยายามของฝ่ายบริหารที่จะควบคุมและบริหารการดำเนินงานของธุรกิจให้สัมฤทธิ์ผลได้เพียงใด เป้าหมายที่กำหนดขึ้นควรเป็นเป้าหมายที่สมเหตุสมผลและสามารถบรรลุผลได้ ไม่ควรกำหนดสูงหรือต่ำเกินไป

อัตราส่วนทางการเงิน หมายถึง การนำรายการในงบการเงินตั้งแต่สองรายการขึ้นไป มาเปรียบเทียบกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างรายการนั้น ๆ ซึ่งอาจออกมาในรูปของอัตราส่วน หรือในรูปของอัตราร้อยละ ซึ่งสามารถบอกได้ว่าฐานะและการดำเนินงานของแต่ละกิจการเป็น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการพยากรณ์ หรือตัดสินใจทางการเงิน โดยอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ (เรจรัก, 2543)

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquid asset) เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินระยะสั้น

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน โดยที่อัตราส่วนนี้จะบอกให้ทราบว่า กิจกรรมมีความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นมากน้อยเพียงใด โดยปกติทั่วไปอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนยิ่งสูงแสดงว่ากิจกรรมมีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้สินหมุนเวียนยิ่งมาก

1.2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็ว (Quick ratio หรือ Acid test ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้า} - \text{รายจ่ายล่วงหน้า}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

Quick ratio เป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องสูง ๆ กับหนี้สินหมุนเวียน ผลลัพธ์จะบอกให้ทราบว่าธุรกิจมีสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้ง่ายเพื่อใช้สำหรับชำระหนี้สินระยะสั้นที่จะครบกำหนดเป็นก็เท่า อัตราส่วนนี้มีคุณสมบัติเหมือนกับ Current ratio ยกเว้นสินทรัพย์หมุนเวียนจะไม่รวมสินค้าคงเหลือและรายจ่ายล่วงหน้า ซึ่งถือว่าเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องต่ำที่สุด โดยจะเน้นที่สินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้ทันทีง่าย ๆ อัตราส่วนนี้จึงวัดสภาพคล่องได้ดีกว่า Current ratio

2. อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Asset management ratios) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าเป็นอัตราส่วนที่จะใช้วัดความมีประสิทธิภาพในการจัดการสินทรัพย์ต่าง ๆ โดยจะทำให้ทราบว่าสินทรัพย์ต่าง ๆ มีมากหรือน้อยเกินความจำเป็นหรือไม่

2.1 Days sales outstanding (DSO)

$$\text{Days sales outstanding (DSO)} = \frac{\text{ลูกหนี้การค้า}}{\text{ยอดขายต่อวัน}}$$

DSO เป็นอัตราส่วนระหว่างจำนวนลูกหนี้การค้ากับยอดขายต่อวัน โดยแสดงให้เห็นว่าการหมุนเวียนของลูกหนี้ 1 ครั้ง เริ่มตั้งแต่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จนกระทั่งเรียกเก็บหนี้ได้นั้น ใช้ระยะเวลาานเท่าใด ถ้าจำนวนวันยิ่งน้อย แสดงว่าลูกหนี้ยิ่งมีสภาพคล่องสูง

2.2 อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory turnover ratio)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือ}}$$

อัตราหมุนเวียนของสินค้าเป็นอัตราส่วนที่จะใช้วัดความมีประสิทธิภาพในการจัดการสินทรัพย์ต่าง ๆ โดยจะทำให้ทราบว่าสินทรัพย์ต่าง ๆ มีมากหรือน้อยเกินความจำเป็นหรือไม่ สินค้าคงเหลือของกิจการสามารถเปลี่ยนสภาพของสินค้าคงเหลือให้มาเป็นเงินสดได้กี่ครั้งใน 1 ปี และต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใดในการขายสินค้าออกไปในแต่ละครั้ง

2.3 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Total asset turnover)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์} = \frac{\text{ขาย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนระหว่างยอดขายกับสินทรัพย์ที่มีตัวตนทั้งสิ้น ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์ของธุรกิจว่าเป็นอย่างไร มีสินทรัพย์สำหรับใช้ในการดำเนินงานมากเกินไปหรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำก็อาจแสดงว่า มีการใช้สินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ หรือเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีคุณภาพ ควรต้องมีการตรวจสอบดูประสิทธิภาพของสินทรัพย์แต่ละประเภท เพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริงว่าเกิดจากสาเหตุใด

2.4 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed asset turnover)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร} = \frac{\text{ขาย}}{\text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ}}$$

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ถาวร โดยส่วนมากมักจะใช้เทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ย

3. อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน (Debt management ratios) จะเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้

3.1 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อยอดรวมสินทรัพย์ (Debt ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อยอดรวมสินทรัพย์} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อยอดรวมสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินกับสินทรัพย์ โดยจะแสดงความสัมพันธ์ของหนี้สินและสินทรัพย์ของธุรกิจ ทั้งนี้เพราะเงินทุนทั้งหมดของธุรกิจจะเข้าไปเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมด จึงอาจกล่าวได้ว่า เงินที่ลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดนั้น ได้มาจากแหล่งเงินทุนจากหนี้สินเป็นอัตราส่วนเท่าใด ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าได้ใช้เงินทุนจากหนี้สินมากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้นความเสี่ยงทางการเงินก็จะสูง โอกาสที่ได้ก่อนนี้เพิ่มขึ้นก็จะลดน้อยลง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 อัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Time interest earned ratio)

$$\text{อัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย} = \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

อัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีกับดอกเบี้ยจ่าย โดยผลลัพธ์บ่งชี้ให้ทราบว่า กิจการสามารถทำกำไรจากการดำเนินงานเป็นที่เท่าของดอกเบี้ยจ่าย ซึ่งเป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้เงินทุนจากหนี้สิน ถ้าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูง ก็แสดงว่ามีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยได้สูง ความเสี่ยงทางการเงินก็จะต่ำลง

4. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios) เป็นกลุ่มอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของธุรกิจว่า สามารถดำเนินงานให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายได้เพียงใด การวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจนั้นสามารถกระทำได้สองลักษณะคือ การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย และการวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน

4.1 อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Profit margin on sales)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขาย}}$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารของกิจการโดยรวมว่ากิจการมีต้นทุนในการดำเนินงานเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับยอดขายของกิจการ

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ (Return on common equity ratio)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญเฉลี่ย}}$$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญนี้เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของเงินทุนส่วนที่กิจการได้มาจากผู้ถือหุ้นสามัญ หรือดูว่าการที่ผู้ถือหุ้นนำเงินมาลงทุนในธุรกิจนั้นก็เพื่อที่จะหารายได้ และทำกำไรให้กับบริษัท ดังนั้นอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจึงเป็นเครื่องวัดเบื้องต้นถึงความสำเร็จของธุรกิจ และประสิทธิภาพของผู้บริหารด้วย

4.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on total assets)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดกำไร ว่ากิจการสามารถใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ให้เกิดกำไรแก่กิจการได้ในอัตราเท่าใด

ดัชนีชี้วัดภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ดัชนีชี้วัดภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญ และมักจะนิยมใช้กันโดยทั่วไปในการวิจัย ได้แก่ (บุญชู, 2543)

1. จำนวนประชากร (Population) หมายถึงจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศโดยแสดงในรูปจำนวนประชากรทั้งหมดในแต่ละปี การเติบโตของจำนวนประชากรในแต่ละปีควรมีอัตราที่ต่ำกว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภาวะการว่างงานของกลุ่มประชากรสูงแสดงให้เห็นถึงภาวะเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวลดลงหรือเข้าสู่ภาวะถดถอย ภาวะการว่างงานที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มประชากรแสดงให้เห็นถึงการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจที่ดี

2. การส่งออก (Export) หมายถึง สินค้าและบริการที่ขายให้กับต่างประเทศซึ่งแสดงในรูปร้อยละของมูลค่าตัวเงิน การส่งออกจะทำให้ได้รับเงินตราต่างประเทศ จะต้องนำมาเปรียบเทียบกับการนำเข้าจากต่างประเทศ ถ้าเป็นนำเข้าสินค้าทุนหรือวัตถุดิบจะส่งผลดีต่อผลผลิตในประเทศ แต่ถ้าหากเป็นการนำเข้าสินค้าประเภทอื่นอาจเป็นการแย่งตลาดสินค้าในประเทศและเป็นการสูญเสียเงินตราต่างประเทศโดยไม่จำเป็น กรณีการนำเข้ามากกว่าการส่งออก ประเทศจะอยู่ในภาวะขาดดุลทางการค้า ส่งผลให้ความต้องการกู้ยืมเงินต่างประเทศเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันการนำเข้า น้อยกว่าการส่งออกแสดงว่าประเทศอยู่ในภาวะเกินดุลมีความสามารถสร้างเงินได้เข้าประเทศและส่งผลต่อการเจริญเติบโตของภาวะเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี

3. อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rates) หมายถึง อัตราเงินตราของประเทศหนึ่งที่จะสามารถแลกเปลี่ยนกับเงินตราหนึ่งหน่วยของอีกประเทศหนึ่ง ในที่นี้หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินบาทต่อหนึ่งหน่วยเงินตราสกุลดอลลาร์สหรัฐอเมริกาหากสกุลบาทสามารถแลกเปลี่ยนสกุลดอลลาร์สหรัฐได้มากขึ้น เรียกว่า เงินบาทแข็งตัว หากค่าเงินบาทสามารถแลกเปลี่ยนดอลลาร์ได้ลดลง เรียกว่าเงินบาทอ่อนตัว ซึ่งส่งผลให้การขายสินค้าส่งออกต่างประเทศได้ดี เนื่องจากการซื้อสินค้าจากประเทศที่มีค่าเงินอ่อนตัว ทำให้มีอำนาจซื้อสูงกว่า ส่งผลต่อการไหลเข้าและออกของเงินทุนในระบบเศรษฐกิจ

4. อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Rate) เป็นการแสดงตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในรูปของอัตราร้อยละ ข้อมูลอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศโดยถือเอาตัวเลขจากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหลัก ถ้าอัตราการเจริญเติบโตดี แสดงถึงภาวะการผลิตสูงขึ้น คนมีงานทำมากขึ้น รายได้สูงขึ้น การขยายตัวของบริษัทและการขยายผลิตภัณฑ์ของบริษัทมีมากขึ้น สร้างผลกำไรมากขึ้น เพราะฉะนั้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะนำมาซึ่งรายได้ที่สูงขึ้น

5. อัตราดอกเบี้ย (Interest Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ระหว่างสถาบันการเงิน กับลูกค้าชั้นดี (Prime Rate) อัตราดอกเบี้ยสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

5.1 อัตราดอกเบี้ยระยะสั้น หมายถึง อัตราดอกเบี้ยของหลักทรัพย์ที่ได้ออกโดยไม่มีหลักประกันเพื่อจัดหาเงินทุนระยะสั้น อันได้แก่ เอกสารการค้า ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารรับรอง อัตราดอกเบี้ยระยะสั้น และอัตราดอกเบี้ยการให้กู้ยืมระหว่างธนาคารพาณิชย์ ด้วยกันเอง

5.2 อัตราดอกเบี้ยระยะยาว หมายถึง อัตราดอกเบี้ยของหลักทรัพย์ที่จัดหาเงินทุนระยะยาว อันได้แก่ หุ้นกู้ หรือพันธบัตรและหุ้นทุน อัตราดอกเบี้ยระยะยาวของหุ้นกู้มีความแตกต่างกันไปตามคุณภาพของหลักทรัพย์

ตามทฤษฎีถือว่าอัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดขึ้นโดยอุปสงค์และอุปทานของเงิน อัตราดอกเบี้ย คือ ราคาของเงินในการใช้ลงทุนในกิจกรรมทางธุรกิจต่าง ๆ ผู้ที่มีเงินทุนเหลือสามารถนำไปหาผลประโยชน์โดยให้กู้ หรือแสวงหาผลตอบแทนจากผู้ต้องการเงินทุนได้ทั้งจากตลาดเงินและตลาดทุน ในทางทฤษฎีนั้นความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยในระยะสั้นกับอัตราดอกเบี้ยในระยะยาว อาจเป็นไปได้ในทางบวกหรือทางลบก็ได้ โดยทั่วไปอัตราดอกเบี้ยในระยะสั้นมักจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในระยะยาว เพราะผู้ถือสินทรัพย์ทางการเงินระยะสั้นจะมีสภาพคล่องสูงกว่าผู้ที่มีสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอายุได้ถาวรยาวนาน การที่สามารถมีสภาพคล่องสูงกว่านี้ ผู้ถือสินทรัพย์ตลาดเงินจำเป็นที่จะต้องเสียค่าพรีเมียม ทำให้ผลตอบแทนจากตลาดเงินต่ำกว่าตลาดทุน หากตลาดเงินและตลาดทุนมีผู้เกี่ยวข้องของแต่ละตลาดแยกออกกันไป ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยของตลาดทั้งสองไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นไปในทางบวก เช่น บริษัทประกันภัยอาจเกี่ยวข้อง与市场ทุนมากกว่าตลาดเงิน เพราะมีแบบแผนรายจ่ายแน่นอนในอนาคต ทำให้สามารถนำเงินไปใช้เพื่อแสวงหารายได้ในระยะยาวในอนาคต จึงมักเป็นผู้ให้เงินทุนกับตลาดทุนมากกว่าในตลาดเงิน นอกจากนี้ เมื่อนำเอาการคาดการณ์เกี่ยวกับแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยในอนาคตเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทนในระยะสั้นจากตลาดเงินและผลตอบแทนในระยะยาวจากตลาดทุน อาจมีทิศทางเป็นไปได้ทั้งทางบวกและลบ ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนคาดการณ์ว่าดอกเบี้ยในอนาคต จะมีแนวโน้มลดลงหรือสูงขึ้น และการคาดการณ์เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยในอนาคตก็ขึ้นอยู่กับคาดการณ์เกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ อัตราการเพิ่มปริมาณเงิน ทิศทางของนโยบายการเงินและการคลัง และตัวแปรอื่น ๆ ทางเศรษฐกิจ

6. เงินเฟ้อ (Inflation Rate) หมายถึงอัตราเงินในภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการ โดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยตัวราคาหรือกลไกตลาด และไม่สามารถย้อนกลับลงมาได้

เงินเฟ้อถือว่เป็นสิ่งคู่และกลับกันกับเงินฝืด ซึ่งระบบทุนนิยมทุกประเทศ ทุกปีจะต้องประสบไม่เว้นครั้งใดทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่เกิดจากระดับราคาเปลี่ยนแปลง ถ้าระดับราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เงินเพื่อลักษณะนี้เรียกว่าเงินเฟ้ออย่างอ่อน แต่ถ้าระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างมากหลายเท่าตัวก็จะเรียกว่าเงินเฟ้ออย่างรุนแรง

ธุรกิจประกันวินาศภัย

ความหมายของการประกันภัย

คณะอนุกรรมการค้ำประกันวินาศภัย และวิชาการ สมาคมการประกันวินาศภัย กล่าวว่า การประกันภัย คือการที่บุคคลฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นหลักประกันแก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง โดยสัญญาว่า เขาไม่ต้องรับความเดือดร้อนจากภัยที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสีย หรือเสียหายแก่ชีวิต และทรัพย์สินของเขา โดยฝ่ายผู้ให้หลักประกันจะจ่ายเงินชดเชยให้ตามจำนวนและเงื่อนไขที่ตกลงกันได้ หรืออาจทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้นั้นกลับสู่สภาพดีหรือใกล้เคียงของเดิม โดยผู้ให้หลักประกันจะได้รับเงินตอบแทนจากอีกฝ่ายหนึ่งตามจำนวนที่ตกลงกันได้

ในทางกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 บัญญัติว่า อันสัญญาประกันภัยนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีวินาศภัย หากมีขึ้น หรือเหตุอย่างอื่นในอนาคตดังได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย

สรุป การประกันภัย คือ วิธีการเฉลี่ยความเสียหาย หรือวิธีการกระจายความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นแก่บุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบเคราะห์ภัยให้พ้นจากความเสียหาย วิธีการคือ สมาชิกทุกคนที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ จะจ่ายเงินจำนวนคนละเล็กน้อยที่เรียกว่าเบี้ยประกันให้กับกองทุนกลาง และเมื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่งประสบเคราะห์ภัย ก็จะได้รับชำระชดเชยจากกองทุนกลางนั้น โดยมีบริษัทประกันภัย เป็นผู้ทำหน้าที่เป็นคนกลางคอยเฉลี่ยความเสียหายให้

ธุรกิจประกันวินาศภัย เป็นธุรกิจที่ดำเนินงานหลัก 2 ด้านด้วยกัน คือ การรับประกันภัยและการลงทุน ซึ่งการดำเนินงานนี้บริษัทประกันภัยต้องบริหารงานให้อัตราความสูญเสียของการรับประกันภัยแต่ละประเภทให้ต่ำที่สุด เพื่อให้เกิดกำไรจากการรับประกันภัย และการลงทุนให้มีผลตอบแทนที่สูง ซึ่งจะทำให้บริษัทมีผลกำไรจากการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ในปัจจุบันธุรกิจประกันภัยได้มีการลงทุนร่วมกับสถาบันการเงินอื่น โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมี การขยายฐานลูกค้าและเพิ่มรูปแบบความหลากหลายของการประกันภัยมากขึ้น

ลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัย

การดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัย สามารถแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ลักษณะการดำเนินงานด้านการประกันวินาศภัย ธุรกิจประกันวินาศภัยมีการดำเนินงานที่สำคัญด้านการรับประกันวินาศภัย คือ การตกลงทำสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายด้วยกัน คือฝ่ายรับประกัน หรือบริษัทประกันภัยกับผู้เอาประกันภัย โดยผู้รับประกันภัยจะเป็นผู้ใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งในกรณีเกิดวินาศภัย หรือเกิดเหตุอย่างอื่นขึ้นในอนาคต ดังได้ระบุในสัญญาแก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประกันภัย และในการนี้ผู้เอาประกันภัยผู้ตกลงจะส่งเงิน ซึ่งเรียกว่าเบี้ยประกันให้แก่ผู้รับประกันภัย ดังนั้นการพิจารณารับประกันจึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวังรอบคอบ มีการควบคุมอย่างรัดกุม เพื่อป้องกันความผิดพลาด อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับประกันภัยและผู้เอาประกันภัย

2. ลักษณะดำเนินงานด้านการลงทุน ธุรกิจรับประกันวินาศภัย นำเบี้ยประกันภัยที่ได้รับมา ล่วงหน้ามาจัดสรรเป็นเงินสำรองตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 สำหรับส่วนที่เป็นเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ของบริษัทและเงินสำรองค่าสินไหมทดแทนได้ถูกนำไปลงทุนตามประเภทการลงทุนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ โดยที่สัญญาประกันวินาศภัยเป็นสัญญาระยะสั้น ซึ่งธุรกิจประกันวินาศภัย จะลงทุนให้สอดคล้องกับความจำเป็นของบริษัท

ประเภทของการประกันวินาศภัย

ธุรกิจประกันวินาศภัย ให้บริการด้านการประกันวินาศภัย ซึ่งแบ่งออกตามลักษณะของภัย ดังนี้ (เกษม, 2544)

1. การประกันอัคคีภัย จะเป็นการประกันความเสียหายของสิ่งปลูกสร้าง เครื่องเรือน และทรัพย์สินอันเนื่องมาจากไฟไหม้ ฟ้าผ่า พายุ ลูกเห็บ การระเบิด และอื่น ๆ ความคุ้มครองอาจจะคุ้มครองแต่ความเสียหาย หรือรวมทั้งรายได้และค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียนั้น หากต้องการให้บริษัทประกันภัยคุ้มครองความเสียหายของทรัพย์สินที่เอาประกันเนื่องจากภัยพิเศษ ก็ สามารถทำได้โดยทำความตกลงเพิ่มกับประกันภัย และจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยเพิ่ม

2. การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง เป็นการประกันความเสียหายของตัวเรือ หรือสินค้า เป็นกรรมธรรมที่คุ้มครองความรับผิดชอบของเจ้าของด้วย ต่อมาขยายความคุ้มครองถึงสินค้าตั้งแต่

ออกคลังสินค้าไปยังท่าเรือจากท่าเรือส่งไปยังอีกท่าเรือหนึ่ง จนถึงโรงเก็บสินค้าอีกแห่งหนึ่ง ปกติการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประกันภัยทางทะเลได้คุ้มครองการส่งสินค้าออกและส่งสินค้าเข้า ภายหลังจากได้รวมการประกันการขนส่งภายในประเทศด้วย

3. การประกันภัยรถยนต์ เป็นการประกันภัยเพื่อคุ้มครองความเสียหายอันเกิดจากการใช้รถยนต์ โดยแบ่งการประกันภัยรถยนต์ตามลักษณะความคุ้มครองคือ การประกันภัยประเภทหนึ่งหรือคุ้มครองรวม การประกันภัยประเภทสอง และและการประกันภัยประเภทสาม ซึ่งทั้ง 3 ประเภทบริษัทจะรับผิดชอบตัวรถยนต์ ความรับผิดชอบต่อผู้กรณี ค่ารักษาพยาบาล เนื่องมาจากอุบัติเหตุรถยนต์คนที่ถูกชน และอาจรวมถึงการโจรกรรมรถยนต์ แตกต่างกันไปตามลักษณะการคุ้มครอง

4. การประกันภัยเบ็ดเตล็ด ซึ่งเป็นการประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลที่ 3 ประกันความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากทรัพย์สินโรงงานก่อสร้าง การทำงานของบันไดเลื่อน การประกันค่าชดใช้แรงงาน

ประโยชน์ของการประกันวินาศภัย

ประโยชน์ของการประกันวินาศภัยนั้นมีมากมายหลายประการด้วยกัน แต่จะกล่าวถึงในส่วนสำคัญดังนี้ (เกษม, 2544)

1. สร้างความอุ่นใจให้สังคมและนักลงทุน เพราะบุคคลทุก ๆ คนมีความต้องการพื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การประกันภัยวินาศภัยเป็นการรับรองความแน่นอนต่อภาระความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้น (ความไม่แน่นอน) จึงช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการหรือประกอบธุรกิจ โดยลดความกังวลต่อการเสี่ยงภัย

2. ช่วยให้ครอบครัวและธุรกิจคงอยู่ การประกันภัยเป็นการชดใช้ความเสียหายทางการเงินต่อครอบครัวหรือธุรกิจ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตหรือกิจการต่อไปได้โดยไม่หยุดชะงัก การเสียชีวิตของหัวหน้าครอบครัวย่อมมีผลกระทบต่อรายได้ของครอบครัว อันอาจมีผลให้ภรรยาและบุตรต้องสละที่อยู่อาศัย หรือลดฐานะความเป็นอยู่ลงการเกิดอุบัติเหตุภัยทำความเสียหายต่อธุรกิจ อาจมีผลให้ธุรกิจต้องปิดกิจการลงเนื่องจากขาดเงินทุนที่จะดำเนินการต่อไป การประกันภัยจึงเป็นการชดเชยการขาดแคลนด้านการเงินต่อครอบครัวและธุรกิจ

3. เป็นการเพิ่มขีดการใช้สอยทรัพย์สินในแง่ของเศรษฐศาสตร์ การประกันภัยเป็นตัวกลางระหว่างผู้ที่มีความจำเป็นทางการเงินน้อยกับผู้ที่มีความจำเป็นทางการเงินสูง เพื่อบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้น การประกันภัยเป็นการระดมเงินจำนวนน้อยจากมหาชนเพื่อชดใช้ต่อบุคคลซึ่งประสบเคราะห์กรรมจากอุบัติเหตุ

4. ช่วยให้เกิดระบบสินเชื่อ ในระบบการค้าปัจจุบันมีความจำเป็นต้องใช้สินเชื่อเพื่อดำเนินกิจการ การกู้เงินของบุคคลหรือธุรกิจจำเป็นต้องใช้การประกันภัยเพื่อเป็นการค้ำประกันสินเชื่อโดย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันการเงินจะได้รับการชดใช้จากบริษัทประกันภัยหากเกิดความสูญเสียชีวิตของผู้กู้ หรืออุบัติเหตุต่อธุรกิจ ผู้ให้กู้ย่อมเกิดความอุ่นใจหรือมั่นใจกรณีที่เกิดความเสียหายต่อผู้กู้หรือกิจการของผู้จากอัครคิภัย หรือภัยอื่น ๆ

5. เป็นการกระตุ้นให้เกิดการออม รูปแบบของการประกันภัยหลายประเภทอาจทำให้เกิดการออมทรัพย์ เบี้ยประกันภัยถึงแม้จะมีจำนวนน้อย แต่เป็นการจ่ายเพื่อคุ้มครองความเสียหายมากหรือน้อยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เบี้ยประกันภัยจะถูกรวมกันเป็นเงินกองทุนก้อนใหญ่เพื่อนำไปจ่ายให้กับผู้เอาประกันภัยที่ได้รับความเสียหาย ในหลักการก็คือการกระตุ้นให้ประชาชนหรือผู้เอาประกันภัยเกิดการออมทรัพย์ในลักษณะของเบี้ยประกันภัยนั่นเอง

6. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการลงทุน เงินออมหรือเบี้ยประกันภัยซึ่งเป็นสินทรัพย์ของบริษัทประกันภัยนั้นมีจำนวนมากและไม่ได้เก็บไว้เฉย ๆ แต่จะถูกนำไปลงทุนในด้านต่าง ๆ เช่น ซื้อพันธบัตรรัฐบาล ลงทุนในสถาบันการเงินและธนาคาร ให้สินเชื่อเพื่อการลงทุนในกิจการและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ให้สินเชื่อเพื่อการเคหะหรือที่อยู่อาศัย เป็นต้น การลงทุนของบริษัทประกันภัยจะถูกควบคุมโดยสำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกันภัยว่าด้วยการลงทุน

7. ให้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่าง โดยปกติแล้ว บริษัทรับประกันภัยย่อมมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการรับประกันภัย จึงย่อมสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การโอนภาระความเสี่ยงภัยโดยบุคคลหรือธุรกิจไปยังบริษัทประกันภัย ทำให้บุคคลหรือองค์กรธุรกิจสามารถทุ่มเทให้กับการประกอบอาชีพหรือธุรกิจได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลใจต่อภาระจากอุบัติเหตุต่าง ๆ เพราะได้ทำประกันภัยไว้แล้ว การประกันภัยตนเองหรือการรับเสี่ยงภัยเองย่อมไม่เหมาะสมแก่องค์กรทั่วไปเพราะไม่สามารถจะกระจายความเสี่ยงภัยไปยังผู้อื่นได้และหากเกิดอุบัติเหตุขึ้น ก็ย่อมจะกระทบต่อเงินทุนและการดำเนินกิจการไปด้วย

8. ช่วยให้เกิดระบบป้องกันภัย ธุรกิจประกันภัยได้ใช้ความพยายามในการศึกษาและสร้างระบบป้องกันภัยเพื่อลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุต่าง ๆ ของผู้เอาประกันภัย ซึ่งในที่สุดจะช่วยให้สามารถคิดเบี้ยประกันภัยกับผู้เอาประกันภัยในอัตราที่ต่ำและเหมาะสม เช่น การติดตั้งระบบดับเพลิงในอาคาร หรือการจัดมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว การประกันภัยเป็นองค์การสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งย่อมมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งย่อมมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของทุก ๆ ประเทศ ในแง่ของธุรกิจ การประกันภัยช่วยลดภาระการเสี่ยงภัยและช่วยให้เกิดความเป็นไปได้ในการลงทุนในกิจกรรมหรือกิจการที่ไม่อาจทำกำไรได้หากไม่มีการประกันภัย หากธุรกิจต้องรับภาระการเสี่ยงภัยเอง ย่อมจะต้องกันเงินทุนไว้เป็นจำนวนมากเพื่อการดังกล่าว ซึ่งทำให้ต้องจำกัด

การผลิตและจำกัดการเติบโตของเศรษฐกิจ การประกันภัยจึงช่วยให้เกิดความมั่นคงต่อสังคมและธุรกิจ และเป็นความจำเป็นต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของมหาชน การประกันภัยจึงมีบทบาทที่เด่นชัดและสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

สถานการณ์ของธุรกิจประกันวินาศภัย

สถานการณ์ของธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย ในรอบ 5 ปี (พ.ศ.2541 - 2545) ที่ผ่านมา ธุรกิจประกันภัยต้องเผชิญกับภาวะทางเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันรุนแรงขึ้น จากผลของนโยบายการเปิดเสรีธุรกิจประกันภัย ทำให้มีผู้ประกอบการจากต่างประเทศเข้ามาร่วมลงทุนกับบริษัทประกันภัยของไทยมากขึ้น เป็นผลให้บริษัทประกันภัยมีการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงานทั้งทางด้านทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนารูปแบบกรมธรรม์ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย ให้ตรงกับความต้องการของผู้เอาประกันภัย รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การให้บริการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากนี้ยังมีนโยบายในการขยายฐานลูกค้าเพิ่มขึ้น และมุ่งเน้นให้ผู้เอาประกันภัยได้รับประโยชน์สูงสุด และเป็นการยกระดับธุรกิจประกันภัยเข้าสู่มาตรฐานสากลให้เป็นที่ยอมรับจากสาธารณชนมากขึ้น (กองวิชาการและสถิติ กรมการประกันภัย, 2545)

การดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย

ในรอบระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา มีจำนวนเงินเอาประกันภัยเฉลี่ย 18,475,616 ล้านบาทต่อปี โดยการรับประกันภัยรถโดยข้อบังคับแห่งกฎหมาย มีสัดส่วนการรับประกันภัยในอัตราที่สูงที่สุดโดยเฉลี่ยร้อยละ 67.56 ของการรับประกันภัยรวมทุกประเภท ในด้านการลงทุน ในรอบเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจมีมูลค่าการลงทุนโดยเฉลี่ย 52,930 ล้านบาท มีรายได้สุทธิจากการลงทุนโดยเฉลี่ย 2,529 ล้านบาท ผลตอบแทนจากการลงทุนโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.77 และรายได้จากการลงทุน มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากภาวะการลงทุนมีทิศทางไม่ค่อยสดใสเท่าที่ควร ผลตอบแทนเริ่มต่ำลงตามภาวะตลาด และธุรกิจประกันวินาศภัยยังถูกกำหนดให้มีสถานะภาพเช่นเดียวกับสถาบันการเงิน ทำให้ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากประจำในอัตราที่ต่ำมาก ซึ่งจะทำให้รายได้จากดอกเบี้ยลดลง และบริษัทประกันวินาศภัยต้องหาทางลงทุนในตราสารทางการเงินแบบใหม่ที่จะเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับบริษัทประกันวินาศภัย อันจะส่งผลกระทบต่อให้รายได้จากการลงทุนน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นสัญญาระยะสั้น ดังนั้นการบริหารการลงทุนต้องให้สอดคล้องกับความจำเป็นของบริษัทและภาวะเศรษฐกิจ กล่าวคือ ต้องเน้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพคล่องหรือต้องลงทุนในทรัพย์สินทางการเงินระยะสั้น เพื่อที่จะสามารถนำเงินมาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ทันที ฉะนั้นการลงทุนของธุรกิจในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาจะขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจในแต่ละปีว่าจะลงทุนมากน้อยอย่างไร แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันวินาศภัยด้วย

ด้านฐานะการเงิน ตลอดเวลา 5 ปี ที่ผ่านมาธุรกิจมีมูลค่าสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ย 85,359 ล้านบาท หนี้สินรวมโดยเฉลี่ย 48,821 ล้านบาท เงินกองทุนรวมโดยเฉลี่ย 36,538 ล้านบาท ซึ่งจะเห็นได้ว่ามูลค่าสินทรัพย์รวมไม่มากเหมือนประเทศที่ธุรกิจประกันภัยพัฒนาแล้ว ที่มีมูลค่าสินทรัพย์รวมมากกว่าสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ฯลฯ แต่อย่างไรก็ดี ธุรกิจประกันภัยในประเทศไทยยังมีโอกาสในการขยายตัวได้อีกมากในอนาคตอันใกล้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่องนโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูล การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และแนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้มีการเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งเป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นเรื่องนโยบายการบัญชี และการเปิดเผยข้อมูล ส่วนที่สองเป็นผลการศึกษาด้านอัตราส่วนทางการเงิน ส่วนที่สามเป็นผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน และดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และส่วนที่สี่เป็นการสรุปแนวโน้มในอนาคตของธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งได้เสนอผลการศึกษาตามลำดับต่อไป

นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูล

นโยบายบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญ

ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ ซึ่งเป็นมาตรฐานการบัญชีที่แถลงการณ์เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และลูกหนี้ที่เรียกเก็บไม่ได้ ซึ่งกิจการถือว่าลูกหนี้เป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งของกิจการ และควรแสดงในงบการเงินด้วยมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับนั่นคือจำนวนที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ดังนั้นกิจการจึงต้องมีการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งเป็นวิธีที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีว่าด้วยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชี และบัญชีลูกหนี้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีแสดงในมูลค่าที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แม้ว่าวิธีนี้จะต้องมีการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญขึ้นก็ตาม การประมาณอาจจะทำได้โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต สภาพของตลาดในปัจจุบัน และการวิเคราะห์ยอดลูกหนี้ค้างชำระ การเปิดเผยข้อมูลค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญของกิจการนั้น กิจการควรเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อมูลที่ควรเปิดเผยได้แก่การแสดงบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การคำนวณรายการหักจากลูกหนี้การคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้อื่น ก็ให้แสดงเป็นรายการหักจากลูกหนี้อื่นที่เกี่ยวข้อง และแสดงลูกหนี้ในงบดุลด้วยมูลค่าสุทธิให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่บริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยจะมีการเปิดเผยข้อมูลโดยแสดงถึงวิธีการประมาณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของธุรกิจประกัน
วินาศภัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2546

นโยบายการบัญชี	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1. ค่าเบี้ยประกันภัยค้ำรับ มีการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยประมาณจากจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ จากเบี้ยประกันภัยค้ำรับ ณ วันที่ในงบดุล	12	70.59
2. ไม่เปิดเผยค่าเบี้ยประกันภัยค้ำรับแต่เปิดเผยในเรื่อง เงินให้กู้ยืม เงินทดรอง และลูกหนี้อื่นตั้งสำรองหนี้จาก ประสบการณ์ในการชำระหนี้ ฐานะของลูกหนี้และ มูลค่าหลักทรัพย์	4	23.53
3. ไม่เปิดเผยข้อมูล	1	5.88
รวม	17	100

จากการศึกษาสรุปได้ว่า บริษัทส่วนใหญ่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด คือ มีการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยการประมาณจากเบี้ยประกันภัยค้ำรับทั้งสิ้นที่มีอยู่ ซึ่งประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีต และตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้ำรับ ณ วันที่ในงบดุล จำนวน 12 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 70.59 สำหรับลูกหนี้เงินกู้และลูกหนี้อื่นจะพิจารณาจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้จากประวัติการชำระหนี้ ฐานะการเงินของลูกหนี้ ตลอดจนราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันของลูกหนี้ และมูลค่าหลักทรัพย์ซึ่งไม่ได้แยกเปิดเผยรายการเป็นค่าเบี้ยประกันภัยค้ำรับ จำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 23.53 แต่มีข้อสังเกตสำหรับบริษัทสินมั่นคง ประกันภัย จำกัด (มหาชน) เป็นเพียงบริษัทเดียวที่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องนโยบายการบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงินตามตารางผนวกที่ 1 ส่วนการเปิดเผยค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญบริษัทได้แสดงบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นบัญชีปรับมูลค่าของลูกหนี้การค้ำเป็นรายการหักจากลูกหนี้การค้ำและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้อื่นก็แสดงเป็นรายการหักจากลูกหนี้อื่นเช่นกัน ยกเว้นบริษัทที่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จากการศึกษาถือว่าบริษัทประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการเปิดเผยข้อมูล และนโยบายการบัญชี เรื่อง ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญครบถ้วนตามข้อกำหนดมาตรฐานการบัญชี

นโยบายบัญชีค่าเสื่อมราคา

ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ในเรื่องเกี่ยวกับเวลาในการรับรู้เป็นสินทรัพย์ การวัดมูลค่า และการคิดค่าเสื่อมราคา นอกจากนี้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีแล้ว กิจการต้องให้ความสนใจกับนโยบายการบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการปันส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ถาวรเหล่านั้น เนื่องจากค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายที่มีได้จ่ายเป็นต้นทุนและเป็นรายการทางบัญชีที่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนของกิจการ

มูลค่าเสื่อมสภาพของอาคารและอุปกรณ์ ต้องปันส่วนเป็นค่าเสื่อมราคาอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาต้องสะท้อนถึงประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่กิจการได้รับจากการใช้สินทรัพย์ ค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้นแต่ละงวดต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย ยกเว้นค่าเสื่อมราคาที่ต้องนำไปรวมเป็นราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ชนิดอื่น ดังนั้นในการพิจารณา ค่าเสื่อมราคา ต้องมีการพิจารณากำหนดอายุการใช้งานของสินทรัพย์โดยคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ประโยชน์ที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากการใช้สินทรัพย์โดยประเมินจากกำลังการผลิตหรือผลผลิตที่คาดว่าจะได้จากสินทรัพย์นั้น
2. การชำรุดเสียหายที่คาดว่าจะเกิดจากการใช้งานของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น จำนวนผลผลิตในการผลิต แผนการซ่อมและบำรุงรักษา การดูแลและบำรุงรักษาสินทรัพย์ในขณะที่ไม่มีการใช้งาน
3. ความล้าสมัยทางด้านเทคนิคซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงการผลิตหรือเกิดจากความต้องการสินค้าหรือบริการเปลี่ยนแปลงไป
4. ข้อจำกัดหรือกฎหมายในการใช้สินทรัพย์ เช่น การสิ้นสุดอายุของสัญญาเช่า

การคิดค่าเสื่อมราคาเป็นการปันส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ การคิดค่าเสื่อมราคามีหลายวิธี เช่น วิธีเส้นตรง วิธียอดคงเหลือลดลง และวิธีจำนวนผลผลิต วิธีเส้นตรงมีผลทำให้ค่าเสื่อมราคามีจำนวนเท่ากันตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ วิธียอดคงเหลือลดลงมีผลทำให้ค่าเสื่อมราคาลดลง ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ วิธีจำนวนผลผลิตมีผลทำให้ค่าเสื่อมราคาขึ้นลงตามผลประโยชน์หรือผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ กิจการควรเลือกใช้วิธีคิดค่าเสื่อมราคาให้เหมาะสมกับรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับ และต้องใช้อย่างสม่ำเสมอในทุกรอบระยะเวลาบัญชี ยกเว้นมีการเปลี่ยนแปลง

โดยทั่วไปธุรกิจมักจะมีการคิดค่าเสื่อมราคาวิธีเดิมตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ ยกเว้นว่าวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาวิธีเดิมไม่สอดคล้องกับการใช้งานของสินทรัพย์ถาวร กิจการก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาใหม่ ซึ่งการคิดค่าเสื่อมราคาวิธีใหม่นี้กิจการ

จะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลง จากการศึกษาการเปิดเผยนโยบายค่าเสื่อมราคาของธุรกิจประกันวินาศภัย ก็ได้มีการเปิดเผยข้อมูลตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด โดยในปี พ.ศ. 2542 - 2546 กิจกรรมที่ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย มีนโยบายการบัญชีการคิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรโดยวิธีเส้นตรงทั้งสิ้น 17 บริษัท (ตารางที่ 2) นอกจากนี้กิจกรรมที่ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เป็นกิจกรรมที่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเสื่อมราคาในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างครบถ้วน ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 ซึ่งมีการกำหนดระยะเวลาในการคิดค่าเสื่อมราคาตั้งแต่ 3 - 27 ปี ข้อสังเกตก็คือมีเฉพาะสินทรัพย์ถาวร 2 - 3 บริษัทเท่านั้น ที่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ในอดีตเป็นวิธียอดลดลง (ตารางผนวกที่ 2)

ตารางที่ 2 นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องค่าเสื่อมราคาของธุรกิจประกันวินาศภัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2546

นโยบายการบัญชี	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1. ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์	17	100
2. ไม่เปิดเผยข้อมูล	-	-
รวม	17	100

นโยบายบัญชีการรับรู้รายได้

จากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้นั้นไม่ได้กำหนดเรื่องการรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัยไว้ ซึ่งประเด็นหลักทางการบัญชีสำหรับรายได้คือ การกำหนดว่าเมื่อใดกิจการควรรับรู้รายการเป็นรายได้ แมบทกการบัญชีกำหนดว่ารายได้ควรจะรับรู้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของรายการจะเข้าสู่กิจการและกิจการสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ แต่การรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัยได้มีการอ้างอิงตามมาตรฐานการบัญชีของต่างประเทศ โดยมีการรับรู้รายได้ดังนี้

1. เบี้ยประกันภัยจากสัญญาระยะสั้น จะมีการรับรู้รายได้ตามระยะเวลาของกรมธรรม์ใน

สัดส่วนของการคุ้มครองของประกันภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เบี้ยประกันภัยจากสัญญาระยะเวลา โดยส่วนใหญ่จะเป็นประเภทสัญญาประกันชีวิตจะรับรู้รายได้เมื่อสัญญาประกันภัยเริ่มคุ้มครอง

3. เบี้ยประกันภัยควรจะถูกรับรู้เป็นรายได้ตามระยะเวลาคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัย เว้นแต่จะมีสัญญาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลาคุ้มครองนั้น ซึ่งสามารถรับรู้รายได้ทันที

4. รายได้เบี้ยประกันภัยจะต้องถูกรับรู้เป็นรายได้ ตามวันที่ที่ผู้เอาประกันภัยยอมรับความเสี่ยงภัยจากการทำประกันภัยภายใต้สัญญากรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งค่าเบี้ยประกันภัยดังกล่าวสามารถวัดเป็นมูลค่าที่นำเพื่อถือได้

5. รายได้เบี้ยประกันภัยต้องถูกรับรู้ตามรูปแบบของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นหรือตามระยะเวลาที่ประกันภัยให้ความคุ้มครอง

สำหรับมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยยังไม่มีประกาศบังคับใช้ปฏิบัติสำหรับธุรกิจประเภทนี้ มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย เรื่องการรับรู้รายได้ นั้น ไม่ครอบคลุมในรายได้จากสัญญาประกันภัย ดังนั้นนโยบายการบัญชีในเรื่องการรับรู้รายได้ของบริษัทประกันวินาศภัยจึงใช้รูปแบบของบริษัทมหาชนตามประกาศของกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ได้แสดงรายการดังต่อไปนี้

เบี้ยประกันภัย	XX
หัก เบี้ยประกันภัยยกเลิกและสงคืน	XX
หัก เบี้ยประกันภัยต่อ	XX
เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ	XX
หัก เงินสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เพิ่ม (ลด) จากปีก่อน	XX
รวมรายได้จากการรับประกันภัย	XX

จากการศึกษาพบว่า บริษัทที่ดำเนินธุรกิจประกันวินาศภัยมีนโยบายการบัญชีและเปิดเผยข้อมูลการรับรู้รายได้เบี้ยประกันภัย เบี้ยประกันภัยต่อ และดอกเบี้ยและเงินปันผลรับเป็นจำนวน 13 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 76.47 ส่วนบริษัทอื่นนอกเหนือจากนี้ มีการเปิดเผยนโยบายการรับรู้รายได้จากการรับประกันอัคคีภัย และรายได้อื่น ๆ แต่ไม่มีการเปิดเผยการรับรู้รายได้ของเบี้ยประกันภัย เบี้ยประกันภัยต่อ ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ ซึ่งเป็นรายได้หลักของธุรกิจประกันวินาศภัย (ตารางที่ 3) และมีข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ บริษัทกรุงเทพ ประกันภัย จำกัด (มหาชน) ไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายบัญชีการรับรู้รายได้ในปี 2542 และ 2543 ส่วนบริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทเดียวที่ไม่มีการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในส่วนของเบี้ยประกันภัย เปิดเผยเฉพาะการรับรู้รายได้เป็นเกณฑ์คงค้างเท่านั้น นอกจากนี้ธุรกิจประกัน

วินาศภัยหลายบริษัทได้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการรับรู้รายได้อื่น เช่น รายได้จากการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่าซื้อ ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ยืม เป็นต้น และทุกบริษัทได้เปิดเผยวิธีการบันทึกรายได้โดยถือตามเกณฑ์สิทธิ์หรือเกณฑ์คงค้าง และไปตามของกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 (ตารางผนวกที่ 3)

ตารางที่ 3 นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2546

นโยบายการบัญชี	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1. การรับรู้รายได้เกี่ยวกับเบี้ยประกันภัย เบี้ยประกันภัยต่อ ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ	13	76.47
2. การรับรู้รายได้สำหรับกรมธรรม์อัคคีภัย รายได้อื่น ๆ แต่ไม่มีการเปิดเผยนโยบายการรับรู้รายได้เกี่ยวกับเบี้ยประกันภัย เบี้ยประกันภัยต่อ ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ	3	17.65
3. ไม่เปิดเผยข้อมูล	1	5.88
รวม	17	100

จากการศึกษา นโยบายการบัญชีการรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 สรุปได้ว่า นโยบายการบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัยส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องนโยบายการบัญชีการรับรู้รายได้ที่ไม่แตกต่างกัน และเป็นไปข้อกำหนดของกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งมีการเปิดเผยข้อมูล และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ที่สำคัญ 4 ประเภทด้วยกันคือ

1. การรับรู้รายได้เกี่ยวกับเบี้ยประกันภัย จะมีการถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและสงคืนแล้ว สำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี

2. การรับรู้รายได้เกี่ยวกับเบี้ยประกันภัยต่อ บริษัทถือเป็นรายได้เมื่อบริษัทได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ

3. การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา

โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การรับรู้รายได้กรณีที่มีการขายหลักทรัพย์ กำไรจากการขายหลักทรัพย์ จะบันทึกเป็นรายได้ ณ วันที่เกิดรายการ ซึ่งการรับรู้รายได้จากการขายหลักทรัพย์นี้หลายบริษัทก็ไม่ได้มีการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

นโยบายบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์

ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนทุกประเภท ไม่ว่าเงินลงทุนนั้นจะเป็นเงินลงทุนชั่วคราว เงินลงทุนระยะยาว เงินลงทุนในความต้องการของตลาด หรือเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด โดยมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงการบัญชีสำหรับเงินลงทุนประเภทอื่นที่ไม่ใช่เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน เช่น เงินลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ และได้เพิ่มข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่องการรับรู้และการวัดค่าเครื่องมือทางการเงิน นอกจากนี้ มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดให้กิจการต้องใช้วิธีถ่วงน้ำหนักเพียงวิธีเดียวในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุนชนิดเดียวกันที่กิจการจำหน่ายเพียงบางส่วน

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังต่อไปนี้

1. นโยบายการบัญชีสำหรับ

1.1 การกำหนดมูลค่าของเงินลงทุน

1.2 ข้อเท็จจริงที่ว่ากิจการได้ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนัก ในการกำหนดราคาต้นทุนของตราสารที่จำหน่าย

1.3 การบันทึกบัญชีการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนชั่วคราว

2. รายการที่มีนัยสำคัญที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนดังต่อไปนี้

2.1 รายได้จากดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ และเงินปันผลที่เกิดจากเงินลงทุนชั่วคราว และเงินลงทุนระยะยาว

2.2 จำนวนรวมของสิ่งตอบแทนจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท

2.3 จำนวนรวมของรายการกำไร และจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่เกิดจากการโอนเปลี่ยนหลักทรัพย์เพื่อขายไปเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า

2.4 จำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการจากการจำหน่ายเงินลงทุนแต่ละประเภท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 จำนวนรวมของรายการกำไร และจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของ
 หลักทรัพย์เพื่อการค้าและเงินลงทุนทั่วไป

3. การเปลี่ยนแปลงของรายการในระหว่างงวด ของส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลง
 มูลค่า และลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนั้น

4. กิจการจะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีหลักทรัพย์เพื่อขาย และตราสารหนี้ที่จะถือ
 จนครบกำหนด โดยแสดงแยกตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดเป็นแต่ละรายการ ดังต่อไปนี้

4.1 มูลค่ายุติธรรม

4.2 จำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจาก
 การเปลี่ยนแปลงมูลค่า

4.3 จำนวนรวมของราคาทุนตัดจำหน่ายของตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

4.4 ตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดตามสัญญา โดยจัดกลุ่มตามระยะเวลาที่จะถึงกำหนด
 เช่น ภายใน 1 ปี ภายใน 2 - 5 ปี หรือภายใน 6 - 10 ปี

5. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการโอนเปลี่ยนตราสารหนี้ที่จะถือจนครบ
 กำหนดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังต่อไปนี้

5.1 จำนวนต้นทุนตัดจำหน่ายของหลักทรัพย์ที่มีการขายหรือการโอนเปลี่ยน

5.2 จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้น

5.3 จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้น

5.4 สถานการณ์ที่ทำให้กิจการขายหรือโอนเปลี่ยนตราสารนั้น

การเปิดเผยข้อมูลและนโยบายการบัญชีเรื่องเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของแต่ละบริษัทใน
 ธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะมีข้อแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย โดยในปี
 2542 - 2546 ทุกบริษัทได้มีการเปิดเผยรายละเอียดของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ในเรื่องนโยบาย
 การบัญชีของหลักทรัพย์เพื่อขาย หลักทรัพย์เพื่อการลงทุน ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด และ
 ราคาทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่าย นอกจากนี้บางบริษัทก็มีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีในเรื่อง
 การด้อยค่าของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ส่วนเกินและส่วนลดของตราสารหนี้ (ตารางที่ 4)

จากการศึกษานโยบายการบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 - 2546 สามารถ
 สรุปได้ว่า นโยบายบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเรื่องเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในหมายเหตุประกอบ
 งบการเงินนั้น ไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก ซึ่งโดยบริษัทส่วนใหญ่ในธุรกิจประกันวินาศภัย
 ก็จะมีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีเรื่องเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในประเด็นที่สำคัญ 6 รายการ คือ

1. การเปิดเผยข้อมูลเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงตามมูลค่ายุติธรรม บริษัท
 บ้านที่กการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของหลักทรัพย์เป็นรายการกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 นโยบายการบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจประกัน
วินาศภัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2546

นโยบายการบัญชี	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1. นโยบายการบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ เปิดเผย หลักทรัพย์เพื่อขาย หลักทรัพย์เพื่อการลงทุน ตราสาร หนี้ที่จะถือจนครบกำหนด การด้อยค่าของเงินลงทุน ส่วนเกินและส่วนลดของมูลค่าของตราสารหนี้ ราคาทุน ของหลักทรัพย์ที่จำหน่าย	17	100
2. ไม่เปิดเผยข้อมูล	-	-
รวม	17	17

2. การเปิดเผยข้อมูลเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย จะแสดงตามมูลค่ายุติธรรม บริษัท
บันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของหลักทรัพย์เป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้นจนกระทั่ง
จำหน่ายหลักทรัพย์จึงบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้นในงบกำไรขาดทุน

3. การเปิดเผยข้อมูลเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด จะแสดงมูลค่าตามวิธี
ราคาทุนตัดจำหน่าย

4. การเปิดเผยข้อมูลเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด จะถือเป็น
เงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน

5. การเปิดเผยข้อมูลเรื่องการจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักใน
การคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

6. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการด้อยค่าของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ มีการรับรู้ผลขาดทุน
ทันทีในงบกำไรขาดทุน

นอกจากนี้ ทุกบริษัทในธุรกิจประกันวินาศภัยได้มีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมส่วนที่เป็น
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ โดยจะมีการแยกประเภทรายการ หลักทรัพย์เพื่อขาย หลักทรัพย์เพื่อ
การลงทุน ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด และรายละเอียดอื่น ๆ และการเปิดเผยข้อมูลของ
นโยบายการบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์เป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี ซึ่งเป็น
ข้อมูลที่ช่วยในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจของผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนทางการเงิน

ในการประเมินฐานะทางการเงิน กิจการมักจะใช้อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการทางการเงินที่ปรากฏในงบการเงิน ซึ่งได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม และงบกระแสเงินสด ความสัมพันธ์ระหว่างรายการอาจเป็นรายการในงบการเงินเดียวกันหรือรายการต่างงบกันก็ได้ อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้สามารถไปวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ของธุรกิจทางด้านสภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ ความสามารถในการก่อหนี้ และความสามารถในการทำกำไร ซึ่งความสัมพันธ์นั้นอาจแสดงในรูปสัดส่วน หรืออัตราร้อยละ ส่วนการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินสามารถทำได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การเปรียบเทียบอนุกรมเวลาหรือแนวโน้ม เป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนในปัจจุบันกับอัตราส่วนในอดีต เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงและตัดสินใจว่า ฐานะทางการเงินหรือผลการดำเนินงานที่ผ่านมามีดีขึ้นหรือเลวลง การเปรียบเทียบแนวโน้มนี้สามารถใช้คาดคะเนหรือพยากรณ์ด้วย

2. การเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน เป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนของธุรกิจหนึ่งกับอีกธุรกิจหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเดียวกันในระยะเวลาเดียวกับที่วิเคราะห์

3. การเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด เป็นเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารของธุรกิจได้กำหนดขึ้นเอง การเปรียบเทียบจะสะท้อนให้เห็นถึงความมานะพยายามของฝ่ายบริหารที่จะควบคุมและบริหารการดำเนินงานของธุรกิจให้สัมฤทธิ์ผลได้เพียงใด เป้าหมายที่กำหนดขึ้นควรเป็นเป้าหมายที่สมเหตุสมผล และสามารถบรรลุได้ ไม่ควรกำหนดสูงหรือต่ำไป

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินในลักษณะการเปรียบเทียบอนุกรมเวลาหรือแนวโน้ม ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนในปัจจุบันกับอัตราส่วนในอดีต เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลง การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน ได้ใช้อัตราส่วนทางการเงิน 4 ประเภทด้วยกัน คือ

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน

2. อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

2.1 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร

2.2 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน

3.1 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

4. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

4.1 อัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิ

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

4.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ในการศึกษาอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินนี้ ได้ศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีตย้อนหลังไป 5 ปี ตามรอบระยะเวลาบัญชี โดยใช้กลุ่มประชากรของธุรกิจประกันวินาศภัย ทั้งหมด 17 บริษัท ซึ่งกลุ่มประชากรนี้เป็นกลุ่มที่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเปิดเผยข้อมูลของงบการเงินผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่เปิดเผยในงบการเงินที่ธุรกิจประกันวินาศภัยเปิดเผย ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกำไรสะสม

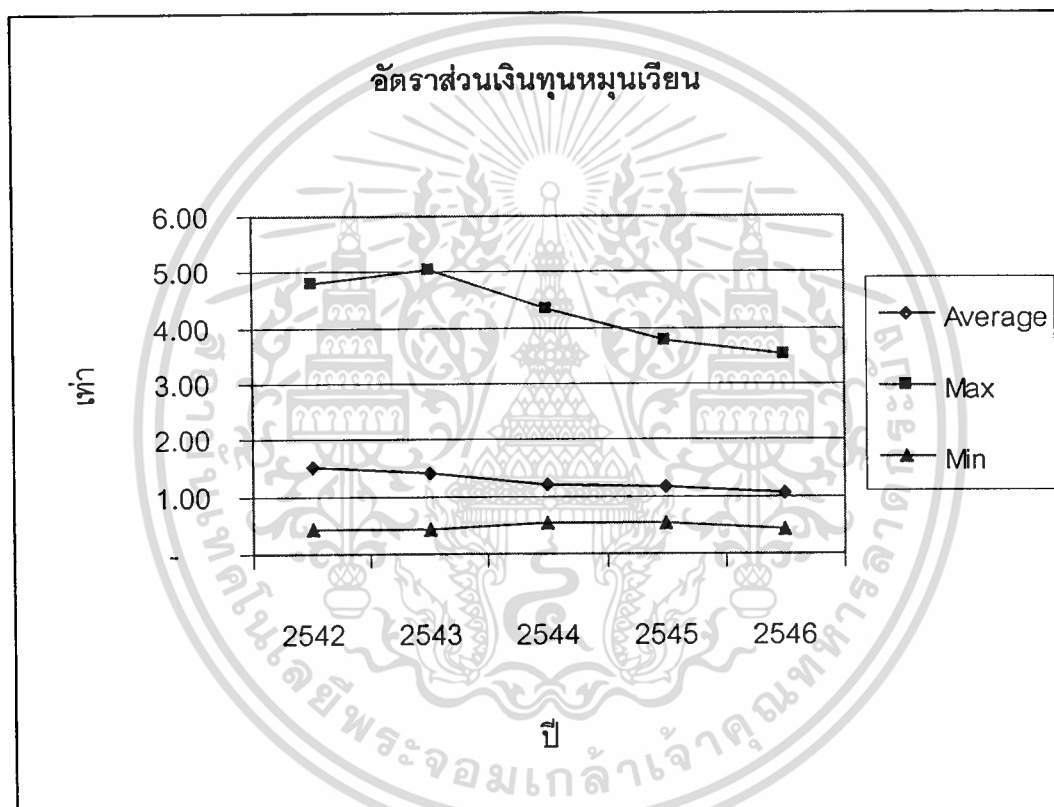
จากการศึกษาอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของกลุ่มประชากรในธุรกิจประกันวินาศภัย จะแสดงให้เห็นเป็นภาพกราฟของอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินแต่ละอัตราส่วน เพื่อจะให้เห็นแนวโน้มของธุรกิจประกันวินาศภัยจากข้อมูลที่รวบรวมได้ในอดีต

อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง

อัตราส่วนวัดสภาพคล่องเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้น โดยจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน สินทรัพย์หมุนเวียนที่นำมาใช้ในอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนคือสินทรัพย์ที่ธุรกิจสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายในระยะเวลา 1 ปี ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้และตัวเงินรับ สินค้าคงคลัง ด้านหนี้สินหมุนเวียนก็คือ หนี้สินที่ธุรกิจจะต้องชำระภายใน 1 ปี ได้แก่ เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่าย เงินกู้ธนาคารระยะสั้น ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต่าง ๆ ซึ่งอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนนี้ ผู้บริหารและผู้ให้กู้จะใช้วัดอัตราส่วนวัดสภาพคล่องเพื่อประเมินความสามารถของธุรกิจ ในการจ่ายชำระคืนรายการหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนวัดสภาพคล่องมีด้วยกันหลายอัตราส่วน เช่น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว บางบริษัทหรือบางธุรกิจอาจจะมีการวิเคราะห์อัตราส่วนวัดสภาพคล่องในรูปแบบของอัตราส่วนกระแสเงินสด ซึ่งจะเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการจัดการด้านเงินกระแสเงินสดของกิจการ แต่ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ด้านอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของธุรกิจประกันวินาศภัย ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 เพื่อดูแนวโน้มของธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

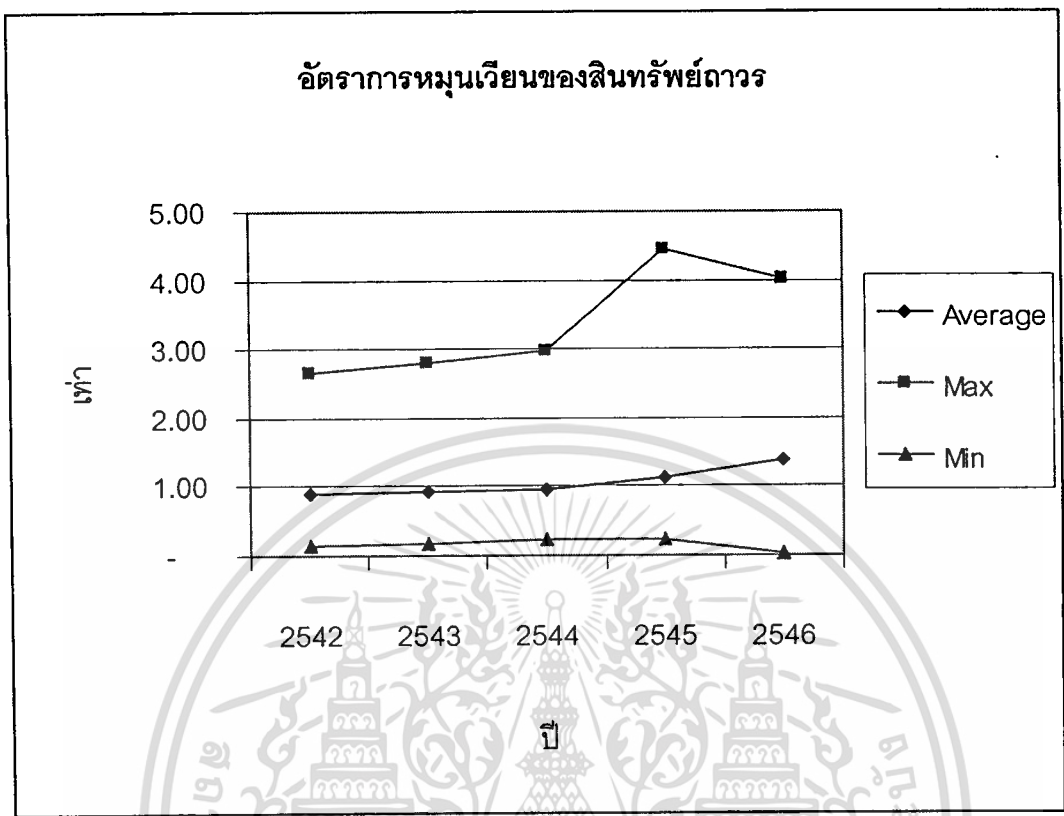
ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มของอัตราส่วนเฉลี่ยเงินทุนหมุนเวียนในรอบระยะเวลา 5 ปี โดยจะแสดงเป็นกราฟเส้นทั้งค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของข้อมูล และค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของอัตราส่วนเฉลี่ยเงินทุนหมุนเวียนของธุรกิจประกันวินาศภัยมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2542 และมีข้อสังเกตสำหรับบางบริษัทที่มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่ำสุดในปี 2546 ได้แก่ บริษัท ประกันคุ้มภัย จำกัด (มหาชน) แต่ในภาพรวมธุรกิจประกันวินาศภัยยังมีความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนระยะสั้นได้ดี (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน

อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของธุรกิจ เช่น การจัดการเกี่ยวกับลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ ตลอดจนสินทรัพย์ถาวร ว่ามีการหมุนเวียนมากน้อยเพียงใด ในการศึกษาครั้งนี้จะมีการวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ด้วยกัน 2 อัตราส่วน คืออัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร และอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ดังภาพที่ 2านเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

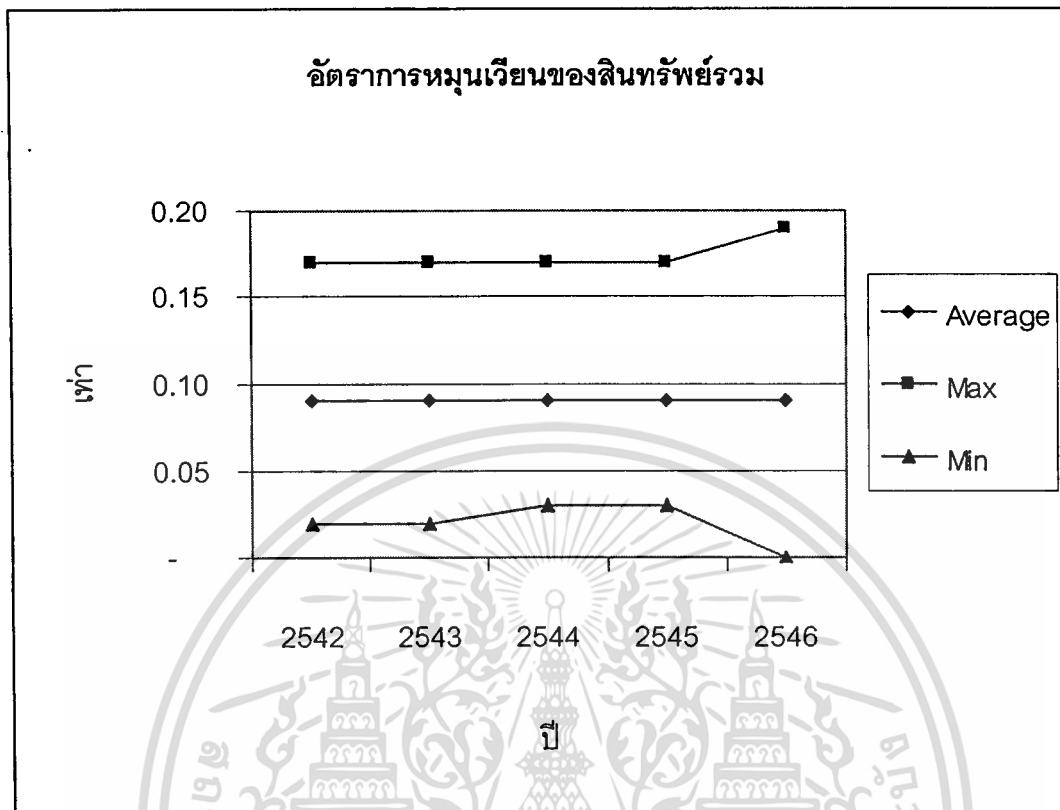

ภาพที่ 2 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร ในรอบระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 มีแนวโน้มการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเรื่อยมาตั้งแต่ปี 2542 จนถึง ปี 2546 ถึงแม้ว่าในปี 2546 จะมีบางบริษัทที่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรต่ำลงมาก คือ บริษัท จรฎุประกันภัย จำกัด (มหาชน) ซึ่งแสดงว่าบริษัทใช้สินทรัพย์ถาวรไม่เต็มประสิทธิภาพ บริษัทควรมีการสำรวจสินทรัพย์ถาวรและตัดจำหน่ายสินทรัพย์ถาวรบางรายการออกไปบ้าง แต่ในภาพรวมของธุรกิจประกันวินาศภัยยังมีแนวโน้มการจัดการด้านสินทรัพย์ถาวรที่ใช้ในการดำเนินงานในเกณฑ์ดี

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (ภาพที่ 3) ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 จะเห็นได้ว่าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมค่อนข้างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นว่าบริษัทส่วนใหญ่ของธุรกิจประกันวินาศภัยได้มีการกำหนดสัดส่วนของสินทรัพย์รวมให้คงที่ แต่ก็มีบางบริษัทที่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมต่ำมากคือ บริษัท จรฎุประกันภัย จำกัด (มหาชน) แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีสินทรัพย์บางอย่างเกินความต้องการ ควรจะมีการสำรวจเพื่อตัดจำหน่ายสินทรัพย์บางประเภทออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

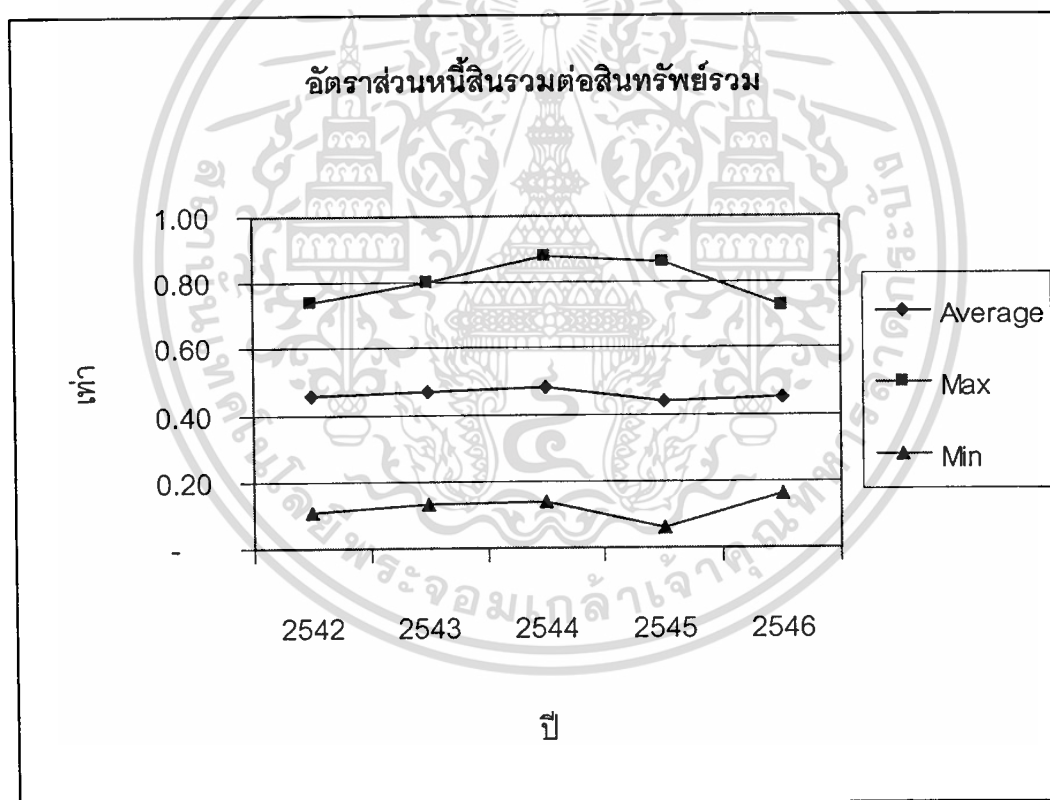
โดยสรุป อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของธุรกิจประกันวินาศภัยในรอบระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 ภาพรวมของธุรกิจแนวโน้มมีการจัดการด้านสินทรัพย์ของกิจการค่อนข้างดี โดยเฉพาะการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของธุรกิจมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ดี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็มีส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังใช้สินทรัพย์ถาวรไม่เต็มประสิทธิภาพ หรือมีสินทรัพย์ถาวรบางอย่างเสื่อมโทรมใช้การได้ไม่เต็มที่ ส่วนในด้านของสินทรัพย์รวมธุรกิจประกันวินาศภัยส่วนใหญ่ ได้มีการกำหนดสัดส่วนของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา จะมีบางบริษัทที่มีปัญหาในด้านการบริหารสินทรัพย์รวมซึ่งได้กล่าวไว้แล้ว ดังนั้นผู้ใช้ข้อมูลเพื่อทำการตัดสินใจควรศึกษาข้อมูลในรายละเอียดอีกครั้ง

อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน

อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพโครงสร้างเอกสทงักการเงิน ซึ่งเกิดจากการจัดหาเงินทุนภายนอกมาดำเนินการ โดยพิจารณาถึงสัดส่วนการจัดหาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินทุนจากภายใน และการจัดหาเงินทุนจากภายนอก ทำให้ทราบความเสี่ยงของกิจการ ใน การศึกษาครั้งนี้ ใช้อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โดยจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนี้สิน ทั้งหมดกับสินทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งจะบอกให้ทราบว่าธุรกิจใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดมาจาก หนี้สินเป็นจำนวนเท่าใด

จากภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ในรอบระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2542 ลดลงเล็กน้อยในปี 2545 และกลับ เพิ่มขึ้นอีกในปี 2546 ในภาพรวมของธุรกิจประกันวินาศภัย แนวโน้มมีสัดส่วนหนี้สินรวมต่อ สินทรัพย์รวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี คือกิจการมีการนำเงินทุนภายนอกมาลงทุนในกิจการใน อัตราส่วนที่ไม่มากนัก แสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีการบริหารหนี้สินอยู่ในเกณฑ์ดี

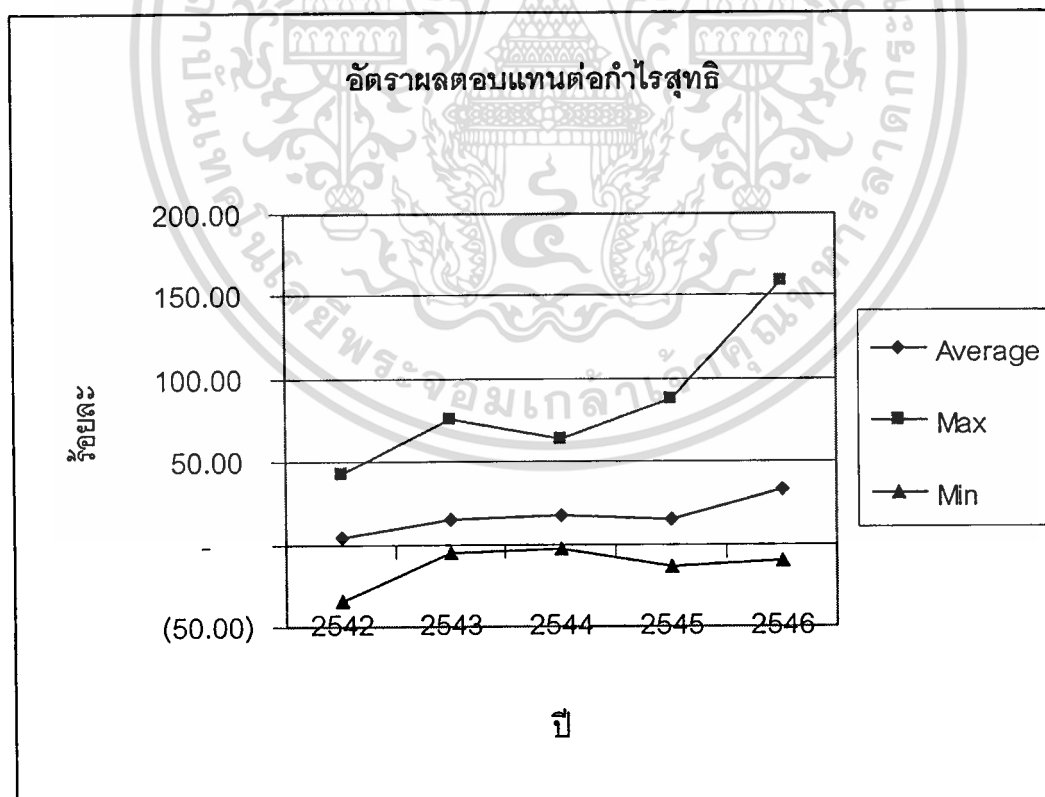
ภาพที่ 4 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานทั้งหมดของธุรกิจ เนื่องจากกำไรเป็นแหล่งของเงินทุนอย่างหนึ่งจากการดำเนินงาน เอกสารที่แสดงถึงผลประกอบการของธุรกิจที่ผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องใช้ในการตัดสินใจว่าควร ใจหรือไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจการที่สามารถทำกำไรมากจะทำให้มีเงินทุนมาก ซึ่งอยู่ในรูปของเงินทุนดำเนินงานหรือเงินสดที่สูงขึ้น จะทำให้กิจการมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น การวัดความสามารถในการทำกำไร วัดได้จากกำไรขั้นต้น กำไรจากการดำเนินงานและกำไรสุทธิ โดยเทียบกับยอดขายประจำปี เพื่อหาสัดส่วนกำไรต่อยอดขายรับ ซึ่งสัดส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานจะประกอบด้วย กำไรสุทธิสินทรัพย์รวม และส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ใช้อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร 3 อัตราส่วนด้วยกัน คือ อัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

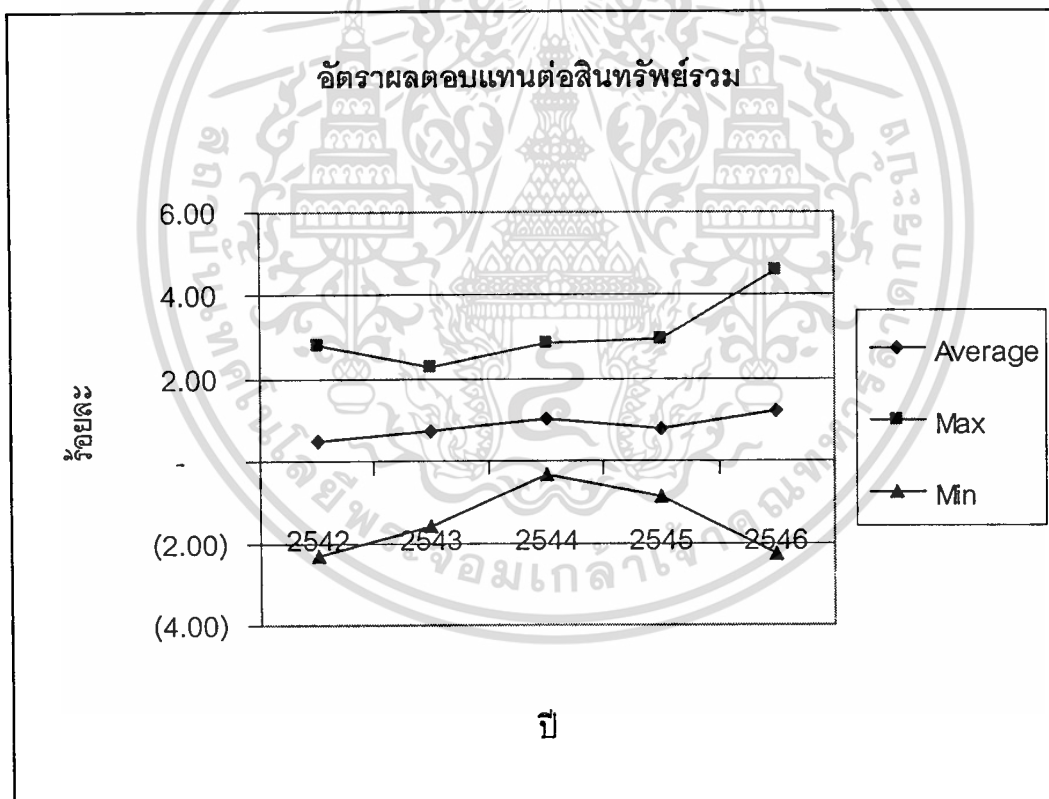
จากการศึกษาพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิ ในรอบระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 อัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิของธุรกิจประกันวินาศภัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2542 ลดลงเล็กน้อยในปี 2545 และกลับเพิ่มขึ้นสูงในปี 2546 และในปี 2546 มีบางบริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิสูงมาก และก็มีบางบริษัทที่ประสบปัญหาในการดำเนินงาน ทำให้มีผลขาดทุนในการดำเนินงานคือ บริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)

ภาพที่ 5 อัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

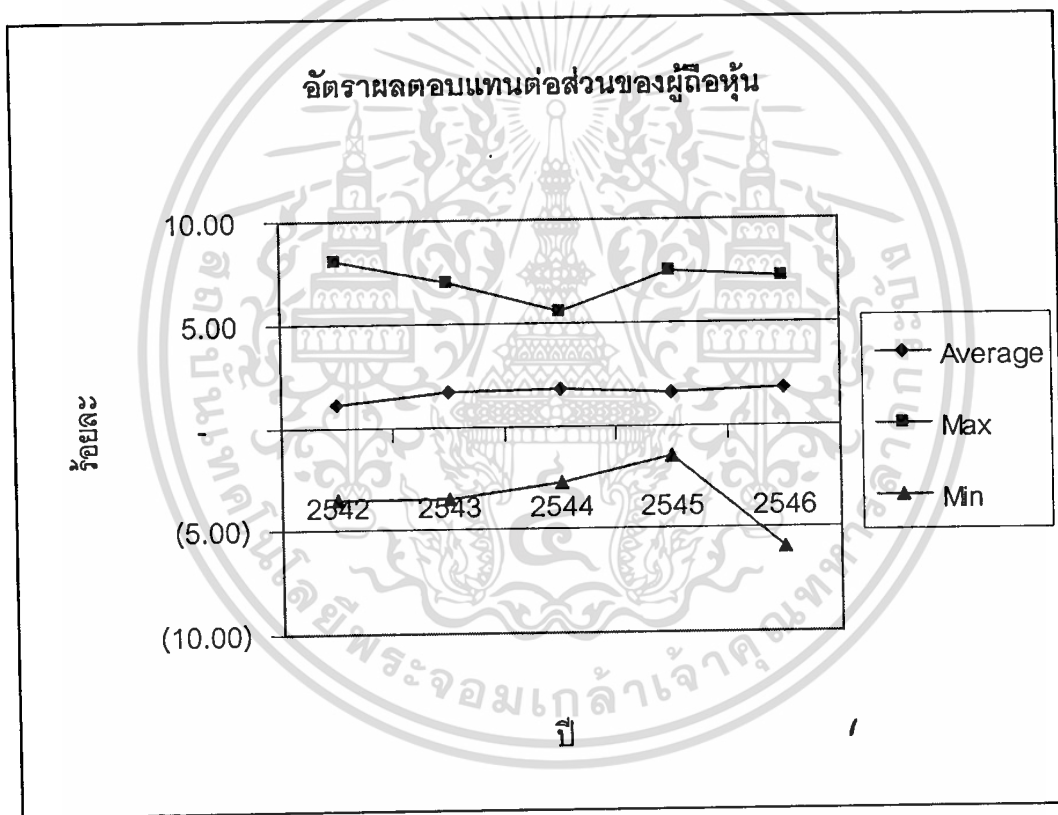
ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในสินทรัพย์รวมของกิจการ โดยแสดงถึงประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนได้เป็นเท่าใด ในรอบระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 ธุรกิจประกันวินาศภัยมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2542 ลดลงเล็กน้อยในปี 2545 และกลับเพิ่มขึ้นอีกในปี 2546 (ภาพที่ 6) แสดงให้เห็นว่าธุรกิจประกันวินาศภัยมีการใช้สินทรัพย์ได้ดี ทำให้กิจการมีผลตอบแทนจากการลงทุนค่อนข้างดี แต่ก็มีข้อสังเกต คือ ในปี 2546 มีบริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมต่ำ 2 บริษัท คือ บริษัท นำสินประกันภัยจำกัด (มหาชน) และบริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน) แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรจากการลงทุนในสินทรัพย์รวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของธุรกิจประกันภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 6 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนทางการเงิน ที่นำมาวัดความสามารถในการทำกำไรอีกอัตราส่วนหนึ่งก็คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของผู้ถือหุ้น หรือเป็นตัวชี้ว่ารายได้จำนวนเท่าใดที่จะคืนให้แก่ผู้ถือหุ้น ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงถึงการลงทุนที่ดี มีการบริหารค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดี ก่อให้เกิดผลตอบแทนในอัตราที่สูง ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในรอบระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี 2542 - 2546 จะเห็นได้ว่าธุรกิจประกันวินาศภัยมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง และลดลงเล็กน้อยในปี 2545 แต่ก็กลับเพิ่มขึ้นอีกในปี 2546 (ภาพที่ 7) แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นธุรกิจที่มีการลงทุน และบริหารค่าใช้จ่ายได้ดีธุรกิจหนึ่ง และก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นอย่างต่อเนื่อง แต่มีข้อสังเกตคือ มีบริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำลงมาก ได้แก่ บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน) และบริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน) ซึ่งจะแสดงถึงการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำลง

ภาพที่ 7 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

โดยสรุป อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจประกันวินาศภัย อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี คือธุรกิจโดยส่วนใหญ่ยังมีการบริหารงานที่ดี ทำให้เกิดกำไรสุทธิจากการดำเนินงานในอัตราที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในปี 2546 ส่วนด้านการบริหารสินทรัพย์รวมก็ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูงนัก แต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้กำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังมีปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการวิชาการเพื่อธุรกิจสื่อเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจและอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่นำมาใช้ในการศึกษามีด้วยกัน 3 ประเภท คือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ย เนื่องจากเป็นดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป ส่วนอัตราส่วนทางการเงิน เป็นอัตราเฉลี่ยส่วนทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัยทั้งหมด 7 อัตราส่วน ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจและอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินในการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติที่สำคัญ คือ สมการถดถอยแบบพหุคูณ หรือสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Model) โดยมีการกำหนดตัวแปรตามคืออัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน และตัวแปรอิสระคือ ดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เวอร์ชัน 11 ซึ่งมีสมการในรูปของประชากรดังนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k$$

Y = ตัวแปรตาม คืออัตราส่วนทางการเงินทั้ง 7 อัตราส่วน

X = ตัวแปรอิสระ คือดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ

β_0 = ค่าคงที่ของสมการถดถอย

β_1 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจและอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน สมการถดถอยแบบพหุคูณ หรือสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Model) การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรจะเป็นการหาวิธีการหาสมการที่เหมาะสมโดยวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระที่มีอยู่หลาย ๆ ตัวแปรเพื่อมาใช้ในตัวแบบสมการถดถอยแบบเส้นตรง ซึ่งอาจจะคัดเลือกตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวแปร โดยจะมีวิธีการคัดเลือกตัวแปรหลายวิธี แต่มีวิธีที่นิยมใช้ 3 วิธีดังต่อไปนี้ (ศิริชัย, 2546)

1. วิธี Forward Selection เป็นวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าไปในตัวแบบทีละ 1 ตัว ตามลำดับความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม เมื่อตัวแปรเข้าไปในตัวแบบแล้วจะมีการทดสอบว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นสามารถเข้าไปในตัวแบบได้หรือไม่ จะทำเช่นนั้นจนกว่าจะไม่มีตัวแปรอิสระใดเข้าไปในสมการได้อีกจึงหยุดการคัดเลือกและถือว่าตัวแบบหรือสมการที่ได้นั้นเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วิธี Backward Elimination เป็นวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระออกจากตัวแบบของสมการถดถอยทีละตัวแปร โดยจะเริ่มจากสร้างตัวแบบของสมการถดถอยที่รวมเอาตัวแปรอิสระทุกตัวที่กำหนดไว้แล้วเข้าไปในสมการให้หมด แล้วคัดเลือกตัวแปรอิสระ ที่ไม่ควรจะอยู่ในตัวแบบออกมาทีละ 1 ตัวแปร จนกระทั่งไม่มีตัวแปรใดต้องถูกคัดเลือกออกจากตัวแบบอีก แสดงว่าสมการถดถอยที่มีตัวแปรอิสระเหลืออยู่ในสมการนั้นเป็นตัวแบบของสมการที่เหมาะสมแล้ว

3. วิธี Stepwise Regression เป็นการคัดเลือกตัวแปรอิสระที่ค่อนข้างจะซับซ้อนกว่าสองวิธีที่กล่าวมาแล้ว คือ ในขั้นแรกจะเป็นการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าไปในตัวแบบทีละ 1 ตัวแปร เช่นเดียวกับวิธี Forward Selection โดยพิจารณาเลือกตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับตัวแปรตามเข้าไปในตัวแบบก่อน แล้วจึงพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชิงส่วนกับตัวแปรตามมากที่สุดเข้าไปในตัวแบบ และพร้อมกันนั้นก็พิจารณาว่าตัวแปรอิสระที่เข้าไปในสมการก่อนหน้านี้ทุกตัวแปรควรจะอยู่ในตัวแบบอีกหรือไม่ ถ้าไม่ควรอยู่ก็ตัดออกก่อนแล้วจึงดำเนินการคัดเลือกตัวแปรอิสระที่เหลือใหม่ แต่ถ้าควรอยู่ก็ดำเนินการคัดเลือกตัวแปรอิสระใหม่ได้เลย ซึ่งจะเห็นว่าวิธี Forward Selection จะไม่ทำเช่นนี้ กล่าวคือ ตัวแปรอิสระที่เข้าไปอยู่ในตัวแบบแล้ว จะไม่นำมาพิจารณาตัดออก แต่ถ้าวิธี Stepwise Regression จะมีการพิจารณาตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าไปอยู่ในตัวแบบแล้วใหม่อีกทุกตัวแปรและทุกครั้งที่มีการเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าไปในตัวแบบใหม่เพราะวิธี Stepwise Regression ถือว่าเมื่อตัวแปรอิสระอยู่ในตัวแบบแล้วอาจจะมียธิพลต่อตัวแปรตามระดับหนึ่งและเมื่อเพิ่มตัวแปรใหม่เข้าไป ตัวแปรอิสระนั้นจะมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามระดับหนึ่งที่แตกต่างกันเดิม

การศึกษาความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจและอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย ผู้ศึกษาใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเพื่อมาใช้ในตัวแบบสมการถดถอยแบบเส้นตรงด้วยวิธี Stepwise Regression โดยจะใช้เกณฑ์ระดับนัยสำคัญที่แตกต่างกัน 2 เกณฑ์คือ การคัดตัวแปรเข้าไปในตัวแบบจะใช้ระดับนัยสำคัญ 0.05 และการคัดตัวแปรออกจากตัวแบบจะใช้ระดับนัยสำคัญ 0.10 เพราะเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ และอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัยจะใช้เกณฑ์ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญที่นักวิจัยโดยทั่วไปยอมรับได้ และจะดูผลการศึกษาจากค่า R Square ว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดมียธิพลต่อตัวแปรตามเป็นร้อยละเท่าใด แต่ในกรณีที่ข้อมูลที่นำมาสร้างตัวแบบมีจำนวนน้อยกว่า 30 ตัวอย่าง การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรจะดูจากค่า R Square ที่ปรับแก้แล้ว คือ ค่า Adjusted R Square (ศิริชัย, 2546) การศึกษาในครั้งนี้ได้มีการกำหนดค่าความสัมพันธ์ที่มากกว่าร้อยละ 70 เป็นค่าความสัมพันธ์ที่สูง เนื่องจากเป็นค่าที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป

เนื่องจากการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 14.4 เบี้ยประกันภัยทางทะเลและขนส่งมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นแนวโน้มของการประกันภัยทางทะเลน่าจะสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าของประเทศในปียังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ทั้งนี้มาจากกรณีที่ภาครัฐได้พยายามผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคและทวีปมากขึ้น การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในตลาดเฉพาะด้าน (Niche Market) รวมทั้งความพยายามนำสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นสินค้าส่งออก

การประกันภัยรถ

เบี้ยประกันภัยรับโดยตรงมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น และคาดว่าจะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากปัจจัยสนับสนุนด้านอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ ประโยชน์จากนโยบายทางภาษี ทำให้รถบางประเภทราคาถูกลง ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวสูงขึ้น และการปรับเพิ่มอัตราเบี้ยประกันภัยรถ รวมทั้งความพยายามของรัฐที่จะทำให้รถทุกคันทำพรบ. โดยการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายพรบ.รถจักรยานยนต์ผ่านก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ถึงแม้ว่าตอนต้นปี 2547 จะได้รับผลกระทบจากภาวะราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น แต่ก็คาดว่าจะยอดจำหน่ายรถจะมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

การประกันภัยเบ็ดเตล็ด

เบี้ยประกันภัยรับโดยตรงจากการประกันภัยเบ็ดเตล็ดตอนต้นปี 2547 กรมการประกันภัยเปิดเผยว่ามีเบี้ยประกันภัยรับโดยตรง 1,901 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 17.74 จะเห็นได้ว่าจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวขึ้นมา ทำให้เกิดกำลังซื้อจากผู้บริโภคทั่วไป ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์กับการประกันภัยส่วนบุคคลต่าง ๆ จากการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ประกันภัยแห่งชาติในสวนประกันวินาศภัยเมื่อต้นปี 2546 ได้มีมาตรการต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายเพื่อกระตุ้นการทำประกันวินาศภัยของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นโครงการประกันอุบัติเหตุเอื้ออาทร การผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายการประกันภัยผู้โดยสารเรือโดยสารรับจ้างเพื่อเพิ่มความคุ้มครองให้กับผู้โดยสารกรณีเสียชีวิต ทูพพลภาพถาวรให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันพร้อมทั้งบังคับให้เรือโดยสารทุกลำทำประกันภัยการผลักดันให้อาครสูงทั้งสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะทั่วไปทำประกันภัยความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกหรือ Public Liability ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นการกระตุ้นให้การประกันภัยเบ็ดเตล็ด

เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และไม่เกรงใจทุกสิ่งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราดอกเบี้ยเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปน่าจะใช้ดัชนีชี้วัดประเภทอื่น ๆ เช่น จำนวนประชากร อัตราการส่งออก อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

3. ควรขยายขอบเขตของการศึกษาในอุตสาหกรรมที่ยังไม่ได้เคยมีการทำการศึกษามากขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- เกษม คุ่มพรสิน. 2544. การจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันของบริษัทประกัน
วินาศภัยในประเทศไทย. สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- กองวิชาการและสถิติ กรมการประกันภัย. 2545. สถานการณ์ของธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย
ไทยในรอบ 5 ปี (2541-2545). 24 ปี กรมการประกันภัย. กรุงเทพมหานคร
ชาวลีชัย พงศ์ผาติโรจน์. 2537. หลักการบัญชีขั้นต้น 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐาปนา ฉินไพศาล. 2543. การเงินธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่เก้า). กรุงเทพมหานคร: วีระฟิล์ม
และโซเท็กซ์ จำกัด.
- ณัฐธัญ พงษ์พานิช. 2542. การศึกษาฐานะทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยใน
ประเทศไทย โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินและการวิเคราะห์แนวโน้ม.
กรุงเทพมหานคร: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธัญญนุช ใจวกาญจนนาค. 2545. การบัญชีเกี่ยวกับการรับประกันภัยโดยตรงในธุรกิจ
ประกันวินาศภัย. กรุงเทพมหานคร: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นงเยาว์ ตั้งศิริ. 2543. การวิเคราะห์ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจและอัตราส่วนทางการเงิน
ที่มีต่อกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์,
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- บุญชู โพร้บริสุทธิ์. 2543. อัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน และผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่มี
ต่ออุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และ
อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า. กรุงเทพมหานคร: การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เบญจวรรณ รัชส์สุธี. 2538. การเงินธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่สอง). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- พยอม สิงห์เสนห์. 2539. การบัญชีทรัพย์สิน. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์
ชวนพิมพ์.
- พรทิพย์ มั่นไสภณ. 2542. การวางแผนการสอบบัญชีธุรกิจรับประกันวินาศภัย กรณีศึกษา
บริษัท จรัญประกันภัย จำกัด (มหาชน). กรุงเทพมหานคร: การศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มุกดา ไควหกุล และกฤษดา เสกตระกูล. 2543. การเปรียบเทียบฐานะการเงินของกลุ่มธุรกิจ
 ประกันวินาศภัยในประเทศไทยก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540.
 กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรังสิต.

เมธากุล เกียรติกระจาย. 2541. ทฤษฎีการบัญชี (พิมพ์ครั้งที่เจ็ด). กรุงเทพมหานคร: Text and
 Journal Publication Co., Ltd.

เจริญ จำปาเงิน. 2543. การจัดการการเงิน. กรุงเทพฯ: บริษัท บุกเน็ค จำกัด. แปลจาก Eugene
 F. Brigham and Joel F. Houston. 1998. Fundamentals of Financial Management.
 Eighth Edition. Orlando, Florida: The Dryden Press.

ศิรัชย์ พงษ์วิชัย. 2546. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 12).
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริวรรณ วลัยโรดม. 2544. การประกันภัยและการจัดการธุรกิจประกันภัย, กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น).

สนธยา เรืองหิรัญ. 2543. นโยบายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีของบริษัท
 ในอุตสาหกรรมประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
 ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง,
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สัญญาวัล หมูผึ้ง. 2544. อัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของอุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ และปัจจัย
 ทางภาวะเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ. กรุงเทพมหานคร:
 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

www.bot.or.th

www.doi.go.th

www.mcot.or.th

www.nesdb.go.th

www.setsmart.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นโยบายการบัญชีของธุรกิจประกันวินาศภัย

ตารางผนวกที่ 1 นโยบายการบัญชีเรื่องค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญของธุรกิจประกันวินาศภัย

ชื่อบริษัท	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ
1. บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ บริษัทได้กำหนดให้มีการประมาณจำนวนลูกหนี้ ณ วันสิ้นปีที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ การประมาณลูกหนี้ดังกล่าว อาศัยประสบการณ์ของบริษัทในการเก็บเงินจากลูกหนี้ ประกอบกับการพิจารณาฐานะการเงินของลูกหนี้ และมูลค่าหลักทรัพย์เป็นประกัน
2. บริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยพิจารณาจากลูกหนี้เงินกู้และค่าเบี้ยประกันภัยค้างรับ สำหรับลูกหนี้เงินกู้ พิจารณาที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้จากประวัติการชำระหนี้ และฐานะการเงินของลูกหนี้ ตลอดจนราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันของลูกหนี้ สำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้น สำหรับลูกหนี้ค่าเบี้ยประกันภัย จะพิจารณาโดยประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งใช้วิธีการประมาณโดยจะคิดเป็นอัตราร้อยละของค่าเบี้ยประกันภัยค้างรับ
3. บริษัทเจริญประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ การประมาณการอาศัยประสบการณ์ของฝ่ายบริหาร ประกอบกับการพิจารณาฐานะปัจจุบันของลูกหนี้และแยกประเภทอายุลูกหนี้ที่เหลืออยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ
4. บริษัทเทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทได้มีการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยมีการประมาณจากจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงิน จากค่าเบี้ยประกันภัยค้างรับทั้งสิ้น ที่มีอยู่ โดยประมาณจากประสบการณ์ในการเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ส่วนเงินให้กู้ยืม ตั้งสำรองหนี้จากประสบการณ์ในการเก็บหนี้ การประเมินฐานะทางการเงินของลูกค้าหนี้ และราคาประเมินหลักประกันของลูกค้าหนี้แต่ละรายในปัจจุบัน
5. บริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ จากเบี้ยประกันค้างรับทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ส่วนเงินให้กู้ยืม ตั้งสำรองหนี้จากประสบการณ์ ในการเก็บหนี้ การประเมินฐานะทางการเงินของลูกค้าหนี้ และราคาประเมินหลักประกันของลูกค้าหนี้แต่ละรายในปัจจุบัน
6. บริษัทสามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจะกำหนดขึ้นโดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ณ วันสิ้นปี ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ การประมาณดังกล่าวอาศัยประสบการณ์ของบริษัทในการเก็บเงินจากลูกค้าหนี้
7. บริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด	ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่อง นโยบายการประมาณ

เอกสารนี้(มหาชน) ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการค้า ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ เป็นการประมาณการด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ
8. บริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทกำหนด ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ณ วันที่ในงบดุล
9. บริษัทไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะกำหนดขึ้น โดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ณ วันที่ในงบดุล
10. บริษัททิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะกำหนดขึ้น โดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ณ วันที่ในงบดุล
11. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะกำหนดขึ้น โดยมีการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ณ วันที่ในงบดุล
12. บริษัทประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะกำหนดขึ้น โดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ ประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้และตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการเปิดเผยข้อมูลเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ
13. บริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้จากลูกหนี้ทั้งหมด ทั้งนี้โดยพิจารณาจากผลการเรียกเก็บหนี้ในอดีตและฐานะการเงินปัจจุบันของลูกหนี้ที่มีอยู่
14. บริษัททวรกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญบริษัทกำหนดขึ้น โดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ณ วันที่ในงบดุล
15. บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับเบี้ยประกันค้างรับ เงินให้กู้ยืม เงินทดรอง และลูกหนี้อื่น โดยจะพิจารณาจากประสบการณ์ในการชำระหนี้ ประกอบกับการประเมินฐานะการเงินของลูกหนี้ในปัจจุบัน และมูลค่าประเมินของหลักประกันของลูกหนี้แต่ละราย
16. บริษัทประกันคุ้มภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จะกำหนดขึ้นโดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่โดยประมาณจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ ณ วันที่ในงบดุล
17. บริษัทอินทพรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ บริษัทกำหนดขึ้นโดยการประมาณจำนวนเบี้ยประกันภัยค้างรับ ทั้งสิ้นที่มีอยู่ จากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ในอดีตและตามสถานะปัจจุบันของเบี้ยประกันภัยค้างรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 นโยบายการบัญชีเรื่องค่าเสื่อมราคาของธุรกิจประกันวินาศภัย

ชื่อบริษัท	ค่าเสื่อมราคา
1. บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 20 ปี อื่น ๆ 5 ปี
2. บริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ซึ่งอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปีอัตราสูงสุดตามประมวลรัษฎากร
3. บริษัทเจริญประกันภัย จำกัด (มหาชน)	กำหนดค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ใช้อัตราสูงสุดตามประมวลรัษฎากรกำหนด
4. บริษัทเทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร 5 ปี และ 20 ปี เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงาน 3 - 10 ปี ยานพาหนะ 5 ปี
5. บริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 5 ปี และ 20 ปี เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงาน และยานพาหนะ 5 ปี
6. บริษัทสามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 15 - 40 ปี อื่น ๆ 5 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	ค่าเสื่อมราคา
7. บริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 20 ปี อื่น ๆ 5 - 10 ปี
8. บริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ยกเว้นสินทรัพย์ที่ซื้อมาก่อนปี 2528 โดยใช้วิธียอดลดลงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร และส่วนปรับปรุง 5 ปี และ 20 ปี เครื่องตกแต่งและติดตั้ง 20 ปี อื่น ๆ 5 ปี
9. บริษัทไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร และส่วนปรับปรุง 5 ปี และ 20 ปี เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงาน 5 ปี
10. บริษัททิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 5 ปี และ 20 ปี เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงาน และยานพาหนะ 5 ปี
11. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคารและส่วนปรับปรุงที่ดิน 20 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	ค่าเสื่อมราคา
11. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงาน ระบบ คอมพิวเตอร์และยานพาหนะ 5 ปี ค่าสิทธิรอกการตัดบัญชี 3 ปี
12. บริษัทประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการ ใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 20 ปี เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงาน 5 ปี ยานพาหนะ 5 ปี
13. บริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการ ใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคารสำนักงาน 20 และ 27 ปี ส่วนปรับปรุงอาคาร 20 ปี ยานพาหนะ 5 ปี เครื่องใช้สำนักงาน 5 ปี และ 10 ปี
14. บริษัททวิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการ ใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 20 ปี ส่วนปรับปรุงอาคาร 5, 10, 20 ปี เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง และอุปกรณ์สำนักงาน 5,10 ปี ยานพาหนะ 5 ปี
15. บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการ ใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่สัญญาใด ๆ ในข้อนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	ค่าเสื่อมราคา
15. บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	อาคารและสิ่งปลูกสร้าง 20 ปี อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และเครื่องตกแต่ง 5 ปี (สินทรัพย์ที่ซื้อก่อน ปี 2541 จะคิดค่าเสื่อมราคา เกณฑ์ยอดลดลง ในอัตราร้อยละ 5 - 20 ต่อปี)
16. บริษัทประกันคุ้มภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการ ใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ อาคาร 20 ปี เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง และอุปกรณ์สำนักงาน และยานพาหนะ 3, 5, 10 ปี
17. บริษัทอินทพรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ค่าเสื่อมราคาสำหรับอาคารและอุปกรณ์คำนวณ จากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรง (ยกเว้น สินทรัพย์ที่ซื้อมาก่อนปี 2535 ใช้วิธียอดลดลง) ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ โดยอาคาร 20 ปี นอกเหนือจากนี้ 3 - 10 ปี

ตารางผนวกที่ 3 นโยบายการบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้ของธุรกิจประกันวินาศภัย

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
1. บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน)	1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ของบริษัทตาม วันที่ออกกรมธรรม์ประกันภัย หลังจากหักเบี้ย ประกันภัยต่อและยกเลิกและสงคืนแล้ว 2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบ คำขอเอาประกันภัยต่อหรือใบแจ้งการประกันภัย ต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ และเงินส่วนแบ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
1. บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	<p>กำไรจากการรับประกันภัยต่อรับรู้เมื่อได้รับใบแจ้งจากบริษัทประกันภัยต่อ</p> <p>3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ ถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง เงินปันผลถือเป็นรายได้เมื่อถึงวันปิดสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น หรือสิทธิในการรับเงินปันผลได้เกิดขึ้นแล้ว</p>
2. บริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<p>1. บริษัทบันทึกรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง</p> <p>2. บริษัทบันทึกรายได้จากการรับประกันสำหรับกรมธรรม์อัคคีภัยระยะยาว สำหรับส่วนของความคุ้มครองที่เกินกว่า 1 ปี เป็นค่าเบี้ยประกันภัยรับล่วงหน้ารวมทั้งบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายการรับล่วงหน้า</p> <p>3. บริษัทจะมีการบันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับการรับประกันภัยต่อ เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันต่อ</p>
3. บริษัทเจริญประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<p>1. บริษัทบันทึกรายได้อื่นถือเป็นตามเกณฑ์คงค้าง</p> <p>2. บริษัทจะบันทึกรายได้จากการรับประกันภัยสำหรับกรมธรรม์อัคคีภัยระยะยาวที่คุ้มครองที่เกิน 1 ปี บริษัทจะบันทึกเป็นเบี้ยประกันภัยรับล่วงหน้าและทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามระยะเวลาให้ความคุ้มครอง</p> <p>3. รายได้จากการให้เช่าซื้อ บริษัทรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์</p>
4. บริษัทเทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<p>1. เบี้ยประกันภัย ถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ย</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
4. บริษัทเทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	<p>ประกันภัยต่อ และส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี</p> <p>2. เบี้ยประกันภัยรับต่อ ถือเป็นรายได้เมื่อบริษัทได้รับใบค่าขอเอาประกันภัยต่อหรือใบแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ</p> <p>3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ ถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล</p> <p>4. ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ยืม ถือเป็นรายได้ตามระยะเวลาของเงินให้กู้ยืมโดยคำนวณจากยอดเงินต้นที่คงค้างบริษัทไม่ตั้งค้างรับสำหรับดอกเบี้ยของเงินให้กู้ยืมรายที่ผัดนัดชำระดอกเบี้ย 6 เดือน</p>
5. บริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<p>1. เบี้ยประกันภัย บริษัทจะถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุเป็นรายปี</p> <p>2. เบี้ยประกันภัยรับต่อ ถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบค่าขอเอาประกันภัยต่อหรือใบแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ ยกเว้นเบี้ยประกันภัยต่อตามสัญญาถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์เงินสด</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
5. บริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ ถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล
6. บริษัทสามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย บริษัทจะถือเป็นรายได้ตามวันที่ถือออกกรมธรรม์ประกันภัย หลังจากหักค่าเบี้ยประกันภัยต่อ เบี้ยประกันภัยเล็กและส่งคืนแล้ว 2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ 3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ ถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง เงินปันผลถือเป็นรายได้เมื่อถึงวันปิดสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นหรือสิทธิในการรับเงินปันผลได้เกิดขึ้นแล้ว
7. บริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุคุ้มครองรายปี 2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ 3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ดูแล้วไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
8. บริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี 2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ 3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำเนิ่งถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล
9. บริษัทไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้อง เป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี 2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ 3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำเนิ่งถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
10. บริษัททิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี 2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ 3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำเนินถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล
11. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี 2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ 3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำเนินถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
12. บริษัทประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและส่งคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้าโดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี 2. เบี้ยประกันภัยต่อ ถือเป็นรายได้ก็ต่อเมื่อบริษัทได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อ หรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ 3. ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำเนินถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิรับ
13. บริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. บริษัทบันทึกรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง 2. บริษัทมีการบันทึกเงินปันผลเป็นรายได้ ณ วันที่มีสิทธิได้รับ 3. บริษัทบันทึกรายได้จากการรับประกัน สำหรับกรมธรรม์อัคคีภัยระยะยาวสำหรับส่วนของความคุ้มครองที่เกินกว่า 1 ปี เป็นเบี้ยประกันภัยรับล่วงหน้ารวมทั้งบันทึกรายได้ ที่เกี่ยวข้องเป็นรายการรับล่วงหน้าโดยทยอยรับรู้รายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปีตามจำนวนที่ได้ระบุไว้ในตารางการคำนวณเบี้ยประกันสำหรับกรมธรรม์อัคคีภัยระยะยาว
14. บริษัททวิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
14. บริษัททวักิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	<p>ประกันภัยต่อและสงคินแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีท่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่งหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ควมคุ้มครองเป็นรายปี</p> <p>2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ</p> <p>3. ดอกเบียและเงินปันผลรับ บริษัทถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำนึ่งถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล</p>
15. บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)	บริษัทบันทึกรายได้ตามเกณฑ์ค่งค้ำง
16. บริษัทประกันคุ้มครองภัย จำกัด (มหาชน)	<p>1. เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบียประกันภัยต่อและสงคินแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีท่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่งหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ควมคุ้มครองเป็นรายปี</p> <p>2. เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ</p> <p>3. ดอกเบียและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำนึ่งถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	การรับรู้รายได้
17. บริษัทอินทพรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> เบี้ยประกันภัย จะถือเป็นรายได้ตามวันที่ที่มีผลบังคับใช้ในกรมธรรม์ประกันภัยหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อและสงคืนแล้วสำหรับกรมธรรม์ที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายรับรับล่วงหน้า โดยทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามอายุการให้ความคุ้มครองเป็นรายปี เบี้ยประกันภัยต่อ จะถือเป็นรายได้เมื่อได้รับใบคำขอเอาประกันภัยต่อหรือแจ้งการประกันภัยต่อจากบริษัทผู้เอาประกันภัยต่อ ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ จะถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยจะค้ำเนินถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล กำไรขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ บันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่าย ณ วันที่เกิดรายการ

ตารางผนวกที่ 4 นโยบายการบัญชีเรื่องเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของธุรกิจประกันวินาศภัย

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
1. บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> หลักทรัพย์เพื่อขาย แสดงตามมูลค่ายุติธรรมกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เพื่อขายรับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้น หลักทรัพย์เพื่อการลงทุนทั่วไป จะแสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
1. บริษัทศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	<p>4. ในกรณีที่มีการด้อยค่าของเงินลงทุนดังกล่าว จะรับรู้ผลขาดทุนนั้นทันทีในงบกำไรขาดทุน</p> <p>5. ส่วนเกินและส่วนลดมูลค่าของตราสารหนี้ ตัดโดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง และแสดงรวมอยู่ในรายได้ดอกเบี้ยรับ</p> <p>6. ราคาทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายจะคำนวณตามวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก</p>
2. บริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<p>1. บัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ได้ถือปฏิบัติ ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 ในเรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน</p> <p>2. หลักทรัพย์วางประกันไว้กับนายทะเบียนของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ส่วนมาก มีพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่มีกระทรวงการคลัง ค้ำประกัน แสดงไว้ในมูลค่ายุติธรรม</p> <p>3. พันธบัตรหุ้นกู้ บริษัทจะถือเป็นหลักทรัพย์ที่มีลักษณะเพื่อขายแสดงไว้ในมูลค่ายุติธรรม</p> <p>4. หุ้นทุนประกอบด้วยหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์และหลักทรัพย์ที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ โดยหลักทรัพย์ที่จัดทะเบียนแสดงไว้ในราคาตามมูลค่ายุติธรรม หลักทรัพย์ที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงในราคาทุนถัวเฉลี่ย</p> <p>5. ราคาทุนของหลักทรัพย์ที่ขาย ใช้ราคาทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักตามจำนวนหุ้น</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
3. บริษัทเจริญประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. พันธบัตร เป็นพันธบัตรรัฐบาลและพันธบัตรอื่นที่กฎหมายยอมให้กิจการซื้อไว้เพื่อหาผลประโยชน์ได้ ซึ่งถือไว้เป็นหลักทรัพย์เพื่อขายบริษัทแสดงไว้ในราคาทุนตัดจำหน่าย 2. หุ้นทุน ประกอบด้วย หลักทรัพย์จดทะเบียนถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงไว้ในราคามูลค่ายุติธรรมและรับรู้การเปลี่ยนแปลงมูลค่าและแสดงรายการในส่วนของผู้ถือหุ้น หลักทรัพย์อื่นเป็นหลักทรัพย์ที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ บริษัทแสดงไว้ในราคาทุนถัวเฉลี่ย 3. การขายหลักทรัพย์ระหว่างงวดบริษัทคำนวณราคาทุนของหลักทรัพย์ที่ซื้อ-ขาย โดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่
4. บริษัทเทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรม 2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ จะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย 3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน 4. บริษัทได้ใช้วิธีการถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน
5. บริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรม 2. บัญชีเงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่จะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย 3. เงินลงทุนในตราสารที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
5. บริษัทภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	4. บริษัทได้ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน
6. บริษัทสามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักทรัพย์เพื่อขาย แสดงตามมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เพื่อขายรับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้น 2. บัญชีหลักทรัพย์เพื่อการลงทุนทั่วไป จะแสดงด้วยราคาทุน 3. ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย 4. ในกรณีที่มีการด้อยค่าของเงินลงทุนดังกล่าว จะรับรู้ผลขาดทุนนั้นทันทีในงบกำไรขาดทุน 5. ส่วนเกินและส่วนลดมูลค่าของตราสารหนี้ตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและแสดงรวมอยู่ในรายได้ดอกเบี้ยรับ 6. ราคาทุนของหลักทรัพย์จำหน่ายคำนวณตามวิธีถ่วงน้ำหนัก
7. บริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรม 2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่บริษัทจะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย 3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
7. บริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	4. บริษัทได้ใช้วิธีการถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน
8. บริษัทไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงผลค่าตามมูลค่ายุติธรรม 2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่บริษัทจะถือจนครบกำหนดแสดงผลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย 3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน 4. บริษัทได้ใช้วิธีการถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน
9. บริษัทไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงผลค่าตามมูลค่ายุติธรรม 2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่บริษัทจะถือจนครบกำหนดแสดงผลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย 3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน 4. บริษัทได้ใช้วิธีการถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน
10. บริษัททิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงผลค่าตามมูลค่ายุติธรรม 2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่บริษัทจะถือจนครบกำหนดแสดงผลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
<p>10. บริษัททิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)</p>	<p>3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน</p> <p>4. บริษัทได้ใช้วิธีถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน</p>
<p>11. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย (มหาชน)</p>	<p>1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรม</p> <p>2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่บริษัทจะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย</p> <p>3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน</p> <p>4. บริษัทได้ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน</p> <p>5. เงินลงทุนในบริษัทร่วมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย</p>
<p>12. บริษัทประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)</p>	<p>1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรม</p> <p>2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่บริษัทจะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย</p> <p>3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน</p> <p>4. บริษัทได้ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
<p>13. บริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในตราสารทุน ที่อยู่ในความต้องการของตลาดประเภทหลักทรัพย์จดทะเบียนซึ่งถือไว้เป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม มูลค่ายุติธรรมในที่นี้ถือตามราคาเสนอซื้อครั้งล่าสุดจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบดุล 2. บัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์อื่นประเภทหน่วยลงทุนซึ่งถือไว้เป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม 3. ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดแสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายด้วยส่วนเกินหรือส่วนลดตามวิธีเส้นตรง 4. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุน ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน 5. บริษัทได้ใช้วิธีการถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน
<p>14. บริษัททวิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงตามมูลค่ายุติธรรมบริษัทบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของหลักทรัพย์เป็นรายการกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุน 2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่บริษัทจะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย 3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
14. บริษัททวักิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)	4. เงินลงทุนในบริษัทร่วม ได้แสดงมูลค่าตามวิธี ส่วนได้เสีย 5. บริษัทได้ใช้วิธีการถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในการ คำนวณต้นทุนของเงินลงทุน
15. บริษัทนำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)	1. หลักทรัพย์เพื่อค้า แสดงมูลค่ายุติธรรม กำไร และขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นบันทึกเป็นรายได้หรือ ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน 2. หลักทรัพย์เพื่อขาย แสดงมูลค่ายุติธรรม กำไร และขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นแสดงแยกต่างหากใน ส่วนของผู้ถือหุ้นจนกระทั่งจำหน่ายหลักทรัพย์ จึงบันทึกการเปลี่ยนแปลงนั้นในงบกำไรขาดทุน 3. ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด แสดงตาม ราคาทุนตัดจำหน่ายปรับลดการด้อยค่าของเงิน ลงทุน มูลค่าที่ลดลงดังกล่าวจะบันทึกเป็น ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน 4. เงินลงทุนทั่วไป จะแสดงตามราคาทุนปรับลด ด้วยการด้อยค่าของเงินลงทุน มูลค่าที่ลดลง ดังกล่าวนับเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน 5. ต้นทุนของหลักทรัพย์เพื่อค้า และหลักทรัพย์ เพื่อขายที่จำหน่ายในระหว่างงวดคำนวณโดยใช้ วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
16. บริษัทประกันคุ้มภัย จำกัด (มหาชน)	1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า จะแสดงตาม มูลค่ายุติธรรมบริษัทบันทึกการเปลี่ยนแปลง มูลค่าของหลักทรัพย์เป็นรายการกำไรหรือ ขาดทุนในงบกำไรขาดทุน 2. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย จะแสดงตาม มูลค่ายุติธรรมบริษัทบันทึกการเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ชื่อบริษัท	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
<p>16. บริษัทประกันคุ้มภัย จำกัด (มหาชน) (ต่อ)</p>	<p>มูลค่าของหลักทรัพย์เป็นรายการแยกต่างหากใน ส่วนของผู้ถือหุ้นจนกระทั่งจำหน่ายหลักทรัพย์จึง บันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของหลักทรัพย์ในงบกำไรขาดทุน</p> <p>3. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่จะถือจนครบ กำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย</p> <p>4. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน</p> <p>5. บริษัทได้ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก คำนวณ ต้นทุนในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน</p>
<p>17. บริษัทอินทพรประกันภัย จำกัด (มหาชน)</p>	<p>1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย จะแสดงตามมูลค่ายุติธรรม บริษัทบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของหลักทรัพย์เป็นรายการแยกต่างหากใน ส่วนของผู้ถือหุ้นจนกระทั่งจำหน่ายหลักทรัพย์จึง บันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้นในงบกำไรขาดทุน</p> <p>2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ ที่จะถือจนครบ กำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย</p> <p>3. บัญชีเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไปซึ่งแสดงตามราคาทุน</p> <p>4. บริษัทได้ใช้วิธีการถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัย

ตารางผนวกที่ 5 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ศรีอยุธยาประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	4.02	2.33	1.30	1.64	1.03
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	2.65	2.80	2.99	4.46	4.02
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.02	0.02	0.03	0.03	0.03
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.11	0.13	0.14	0.16	0.16
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	-20.70	75.17	64.11	39.73	72.14
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	-0.42	1.68	1.77	1.39	2.26
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	-0.47	1.93	2.06	1.65	2.68

ตารางผนวกที่ 6 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท กรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.20	1.18	1.18	1.21	1.09
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.64	0.59	0.59	0.32	0.50
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.08	0.08	0.07	0.03	0.05
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.48	0.53	0.48	0.50	0.36
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	0.70	14.63	16.99	6.90	39.74
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	0.05	1.11	2.86	0.21	1.89
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	0.10	2.34	5.55	0.41	2.96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 7 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท จรัญประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	4.79	5.03	4.35	3.79	3.52
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.26	0.31	0.31	0.38	0.04
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.04	0.05	0.04	0.05	0.00
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.23	0.22	0.23	0.23	0.23
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	-0.75	20.70	24.71	28.06	159.21
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	-0.03	1.01	1.08	1.43	0.76
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	-0.04	1.29	1.41	1.86	0.98

ตารางผนวกที่ 8 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท เทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	2.09	1.95	1.13	1.07	0.74
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.76	0.70	0.78	1.07	2.07
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.03	0.03	0.03	0.03	0.06
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.42	0.42	0.45	0.53	0.51
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	37.07	46.60	43.12	-13.29	2.43
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	1.00	1.32	1.37	-0.42	0.14
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	1.73	2.28	2.49	-0.90	0.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 9 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ภัทรประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.31	1.43	1.25	1.13	1.33
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	1.87	1.97	1.25	1.13	1.63
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.04	0.04	0.03	0.03	0.03
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.26	0.22	0.18	0.17	0.16
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	6.22	20.32	57.91	87.39	98.88
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	0.25	0.91	1.73	2.97	3.25
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	0.34	1.17	2.10	3.55	3.89

ตารางผนวกที่ 10 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท สามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	0.84	0.77	0.69	0.81	0.63
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.27	0.28	0.30	0.40	0.51
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.07	0.07	0.07	0.08	0.07
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.37	0.36	0.38	0.37	0.36
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	29.71	32.16	40.29	25.30	62.26
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	2.20	2.28	2.76	1.94	4.62
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	3.51	3.59	4.44	3.10	7.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 11 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท สิ้นมันคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	0.91	0.73	0.66	0.62	0.50
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราภาระหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	1.55	1.70	1.73	1.75	2.25
อัตราภาระหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.17	0.16	0.16	0.16	0.15
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.74	0.74	0.74	0.72	0.67
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	-34.90	-5.54	2.47	1.78	3.39
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	0.46	-0.91	0.38	0.28	0.52
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	1.75	-3.56	1.47	0.99	1.61

ตารางผนวกที่ 12 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.07	1.73	1.52	1.38	1.38
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราภาระหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.29	0.29	0.24	0.26	0.67
อัตราภาระหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.08	0.08	0.06	0.06	0.05
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.34	0.28	0.25	0.24	0.26
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	-28.02	-5.79	-0.92	7.68	47.80
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	-2.29	-0.48	-0.06	0.47	2.22
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	-3.50	-0.67	-0.08	0.62	2.99

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 13 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.07	1.73	1.52	1.38	1.38
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	1.18	1.24	1.98	2.24	2.57
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.12	0.12	0.15	0.10	0.10
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.54	0.65	0.69	0.62	0.57
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	0.13	14.02	2.24	-0.47	15.12
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	0.01	1.67	0.33	-0.05	1.44
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	0.03	4.78	1.07	-0.12	3.34

ตารางผนวกที่ 14 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.23	0.91	0.96	1.02	0.74
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.88	0.98	1.14	0.83	1.14
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.06	0.06	0.07	0.06	0.07
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.73	0.73	0.76	0.68	0.59
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	-8.00	7.81	6.50	6.66	9.64
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	-0.47	0.48	0.44	0.38	0.67
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	-1.76	1.80	1.81	1.19	1.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 15 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	0.85	0.89	1.06	1.01	1.06
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.46	0.48	0.64	0.68	0.92
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.14	0.14	0.17	0.17	0.19
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.70	0.69	0.67	0.06	0.64
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	8.08	7.69	6.32	-0.49	
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	1.13	1.06	1.10	-0.08	0.06
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	3.81	3.45	3.34	-0.22	0.17

ตารางผนวกที่ 16 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	0.91	0.87	0.93	0.84	0.75
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.55	0.56	0.59	0.84	1.02
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.11	0.11	0.11	0.14	0.14
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.50	0.47	0.48	0.51	0.51
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	10.38	13.23	13.52	7.04	16.84
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	1.16	1.49	1.52	1.62	2.38
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	2.31	2.81	2.92	3.29	4.85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 17 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	0.41	0.43	0.53	0.63	0.53
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.14	0.17	0.25	0.22	0.22
อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.07	0.08	0.11	0.08	0.08
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.65	0.80	0.88	0.86	0.73
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	43.24	17.80	-3.11	12.73	-10.34
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	2.81	1.38	-0.34	1.02	-0.82
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	8.04	7.01	-2.73	7.53	-3.00

ตารางผนวกที่ 18 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท นวกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	0.75	0.72	0.65	0.54	0.46
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.55	0.69	0.79	0.68	0.79
อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.08	0.09	0.09	0.08	0.08
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.38	0.40	0.41	0.37	0.32
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	22.35	10.20	13.09	20.82	24.02
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	1.81	0.97	1.22	1.60	1.81
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	2.90	1.60	2.08	2.57	2.65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 19 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท นำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.46	0.97	0.87	0.72	0.58
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	1.03	0.89	0.68	1.06	1.69
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.14	0.12	0.10	0.15	0.19
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.46	0.47	0.43	0.44	0.62
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	0.81	-13.78	5.32	-5.89	-11.85
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	0.11	-1.60	0.52	-0.85	-2.26
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	0.20	-3.04	0.91	-1.53	-5.94

ตารางผนวกที่ 20 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท ประกันภัยคุ้มภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.06	0.89	0.81	0.73	0.43
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	1.13	1.68	1.59	2.17	26.62
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.14	0.17	0.14	0.17	0.18
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.51	0.59	0.61	0.62	0.61
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	-2.24	3.10	3.69	3.60	2.13
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	-0.32	0.52	0.52	0.72	0.38
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	-0.66	1.26	1.34	1.90	0.96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 21 อัตราส่วนทางการเงินบริษัท อินทระกันภัย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง					
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.63	1.59	1.20	1.57	1.82
อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์					
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (ครั้ง)	0.90	0.48	0.44	0.55	0.87
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	0.10	0.05	0.05	0.05	0.08
อัตราส่วนวัดความสามารถในการบริหารหนี้สิน					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.41	0.34	0.32	0.32	0.33
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร					
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (%)	0.17	-1.89	6.82	16.25	22.21
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	0.72	-0.10	0.33	0.89	1.76
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	1.21	-0.07	0.48	1.31	2.61

ตารางผนวกที่ 22 สรุปค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด และค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจ ประกันวินาศภัย

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน					
ค่า Max	4.79	5.03	4.35	3.79	3.52
ค่า Min	0.41	0.43	0.53	0.54	0.43
ค่า Average	1.51	1.42	1.21	1.18	1.06
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ถาวร					
ค่า Max	2.65	2.80	2.99	4.46	4.02
ค่า Min	0.14	0.17	0.24	0.22	0.04
ค่า Average	0.89	0.93	0.96	1.14	1.38
อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์รวม					
ค่า Max	0.17	0.17	0.17	0.17	0.19
ค่า Min	0.02	0.02	0.03	0.03	0.00
ค่า Average	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 22 (ต่อ)

อัตราส่วนทางการเงิน	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม					
ค่า Max	0.74	0.80	0.88	0.86	0.73
ค่า Min	0.11	0.13	0.14	0.06	0.16
ค่า Average	0.46	0.47	0.48	0.44	0.45
อัตราผลตอบแทนต่อกำไรสุทธิ					
ค่า Max	43.24	75.17	64.11	87.39	159.21
ค่า Min	(34.90)	(5.79)	(3.11)	(13.29)	(10.34)
ค่า Average	4.15	15.80	17.55	14.64	33.15
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม					
ค่า Max	2.81	2.28	2.86	2.97	4.62
ค่า Min	(2.29)	(1.60)	(0.36)	(0.85)	(2.26)
ค่า Average	0.48	0.75	1.03	0.79	1.24
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม					
ค่า Max	8.04	7.01	5.55	7.53	7.24
ค่า Min	(3.50)	(3.56)	(2.73)	(1.53)	(5.94)
ค่า Average	1.15	1.65	1.80	1.60	1.76

ดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจ

ตารางผนวกที่ 23 ดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2542 - 2546

ดัชนี	2542	2543	2544	2545	2546
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	4.20	4.40	2.10	5.40	6.70
อัตราเงินเฟ้อ	0.30	1.60	1.60	0.70	1.80
อัตราดอกเบี้ย	8.50	8.25	7.50	7.00	5.75

เอกสารนี้: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546) เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้ศึกษา

- ชื่อ : นางสาวจิรวรรณ แก้วบังตุ
วัน เดือน ปี เกิด : 9 กรกฎาคม 2521
สถานที่เกิด : จังหวัดชุมพร
วุฒิการศึกษา : บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ปีการศึกษา 2543
ประวัติการทำงาน : เจ้าหน้าที่บัญชีลูกหนี้ บริษัท สหพัฒน์ปิบูล จำกัด (มหาชน)
9/2543 – 10/2544
เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
11/2544 – ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้